

MODELY MANAGEMENTU VENKOVSKÝCH PAMÁTEK

KATALOG
DOBRÝCH
PRAXÍ

GOOD
PRACTICES
HANDBOOK

MOMAr
Interreg Europe

KATALOG
DOBRÝCH
PRAXÍ

GOOD
PRACTICES
HANDBOOK

MODELY MANAGEMENTU VENKOVSKÝCH PAMÁTEK

MOMAr
Interreg Europe

KATALOG DOBRÝCH PRAXÍ MOMAR

Editor:

Diputación Provincial de Zaragoza

Plaza de España 2
50001 Zaragoza

Interreg Europe

Les Arcuriales - Entrée D, 5e étage
45 rue de Tournai
59000 Lille - France
www.interreurope.eu

PARTNEŘI PROJEKTU

Diputación Provincial de Zaragoza. Zaragoza Provincial Government

Juan Antonio Sánchez Quero. President of the Zaragoza Provincial Government.
Ros Cihuelo Simón. Deputy Delegate of Culture

Juan José Borque Ramón. Citizenship Area Coordinator

María del Carmen Gracia Fantoba.

Head of the Culture Service

Lorena Laga Zumeta.

Head of the Culture Service

Isabel Soria de Irisarri. Project Coordinator of MOMAR

Plaza de España 2

50001 Zaragoza

Spain

www.dpz.es

Consiliul Județean Mehedinți. Mehedinți County Council

Ionica Negru. Vice-president of the Mehedinți County Council
Ramona Cupa. Vice-president of the Mehedinți County Council
Alexandra Varzan. Project Coordinator of MOMAR

Loredana Vijulie. Financial responsible of MOMAR

Amalia Visan. Technical responsible, strategies of MOMAR

Zimțea Oana Mădălina. Responsible for communication and publicity of MOMAR

Traian Street, No.89
Drobeta Turnu Severin
Mehedinți County
Romania
www.cjmehedinți.ro

Regionální rozvojová agentura jižních Čech – RERA a.s. Regional Development Agency of South Bohemia – RERA

Tomáš Čílek, CEO and Chairman of the Board, Project coordinator

Matouš Radimec, project manager

Luděk Fráně, project manager, Advisory project manager, consultant

Klára Kislingerová, financial manager, financial manager

Boženy Němcové 49/3
370 01 České Budějovice
Czech Republic
www.rera.cz

Provincie Groningen. Province of Groningen.

Monique Antonis, Team leader Program Heritage, Spacial Quality and Landscape (ERL), Project coordinator
Theun Termeer, Policy advisor Program Heritage, Spacial Quality and Landscape (ERL) and Arts and Culture, Project manager
Richard Veenstra, Policy advisor Program Heritage, Spacial Quality and Landscape (ERL), Consultant/advisor, project manager
Anne van den Heuvel, Supporting policy advisor Program Heritage, Spacial Quality and Landscape (ERL), Consultant/advisor
MARIKE de Jong-Hietkamp, Financial manager, Financial manager
Jelle van der Ploeg, Financial manager, Financial manager
Janneke Verdijk, Former policy advisor Program Heritage, Spacial Quality and Landscape (ERL), former project manager

Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen
The Netherlands
www.provinciegroningen.nl

Ministerium für Infrastruktur und Digitales des Landes Sachsen-Anhalt. Ministry of Infrastructure and Digital Affairs – Saxony- Anhalt

Frank Thäger, Former Head of department: Land development planning, European spatial development

Lucas Fenger, Project manager/Referee of department: Land development planning, European spatial development

Fiene Grieger, Former project manager of department: Land development planning, European spatial development

Nadine Schulz, Referee of department: Land development planning, European spatial development

Turmschanzenstraße 30
39114 Magdeburg
Germany
www.mid.sachsen-anhalt.de

Odborný poradce:

Irene Ruiz Bazán

Řízení projektu:

Marisa Sebastián Ponce y Gema Quílez Enciso.
MS&F Associates

Propagace:

Inmedia Solutions S.L.

Supervisor:

Isabel Soria de Irisarri
Irene Ruiz Bazán

Překlady:

Nuria Ibarra García, Alicia Docherty, RERA a.s.

Grafický návrh:

Creaneo Neurocomunicación®

ISBN-13:978-84-9703-412-8

O PROJEKTU

ABOUT THE PROJECT

6

PŘÍKLADY DOBRÝCH PRAXÍ PRO ZLEPŠENÍ MANAGEMENTU KULTURNÍHO A PŘÍRODNÍHO BOHATSTVÍ - EVROPSKÝ PROJEKT

GOOD PRACTICES FOR IMPROVING THE MANAGEMENT OF SINGULAR RURAL HERITAGE. A EUROPEAN PROJECT

11

ŽUPA MEHEDINTI

COUNTY MEHEDINTI

25

PROVINCIE GRONINGEN

PROVINCE OF GRONINGEN

47

JIHOČESKÝ KRAJ

SOUTH BOHEMIA REGION

83

PROVINCIE ZARAGOZA

PROVINCE OF ZARAGOZA

111

SPOLKOVÁ ZEMĚ SASKO-ANHALTSKO

FEDERAL STATE OF SAXONY ANHALT

159

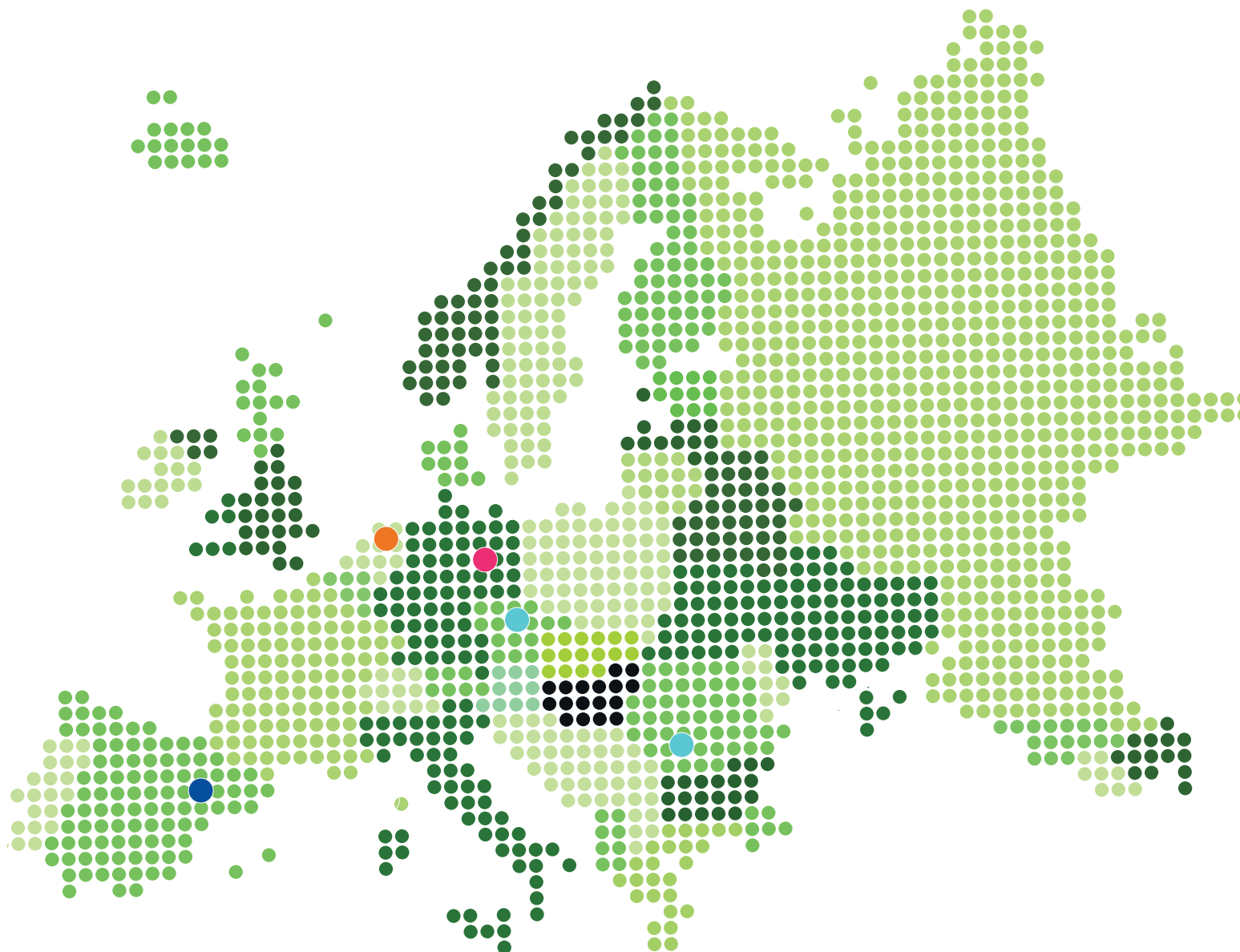
Uncastillo
© Správa provincie Zaragoza

Modely managementu venkovského kulturního a přírodního bohatství (MOMAr) je projektem evropského programu Interreg Europe, financovaného Evropskou unií. MOMAr znamená zapojení strategického myšlení do využívání kulturních a přírodních památek. Project cílí na venkovská území, která se potýkají s celou řadou problémů – vylidňování, stárnutí populace nebo nedostatečné využívání zdrojů. Nicméně venkovské regiony oplývají celou řadou památek, v některých případech i výjimečných pod patronací UNESCO. Tyto památky však mnohdy postrádají dlouhodobý a smysluplný model řízení, který by byl přínosný nejen pro návštěvníky, ale také pro místní obyvatele a podporoval místní kulturní identitu.

Cílem projektu MOMAr je zlepšení těchto modelů řízení, a to také pomocí příkladů dobré praxe z jiných evropských regionů.

Models of Management for Singular Rural Heritage is a project of the Interreg European Program financed by the European Union. MOMAr means providing strategic thinking to the use of cultural and natural resources, The project highlights the existence of territories with problems - depopulation, ageing, no use of resources - whose identity is however marked by a rich heritage, exceptional in some cases - UNESCO heritage - and whose management entities have either not finished defining their models of action in terms of cultural and natural resources or directly borrowed models that do not correspond to the territorial reality.

The objective of MOMAr is to improve policies and programmes addressing heritage in rural territories, taking into account the peculiarities and cultural identities of places where rurality determines a mode of action.

ŠPANĚLSKO
Provincie Zaragoza

NIZOZEMSKO
Provincie Groningen

NĚMECKO
Spolková země
Sasko-Anhaltsko

ČESKO
Jihočeský kraj

RUMUNSKO
Župa Mehedinți

Tobed, Zaragoza
© Irene Ruiz Bazán

Cetina, tradiční tanec
© Správa provincie Zaragoza

Náhorní planina Mehedinți
© župa Mehedinți

ÚVOD. PROGRAM INTERREG.

Prostřednictvím své politiky soudržnosti se Evropská unie snaží snižovat rozdíly jak v úrovni rozvoje, tak v kvalitě života v různých evropských regionech.

Tato politika podporuje opatření, jejichž cílem je učinit Evropu inovativnější, udržitelnější a inkluzivnější, a tím zlepšit kvalitu života jejích obyvatel.

Velká většina fondů určených Evropskou unií k nápravě takové nerovnováhy je spravována na regionální nebo národní úrovni.

Existují však určité specifické programy, které se snaží zlepšit rozvoj prostřednictvím přeshraniční spolupráce. Jedním z nich je program Interreg Europe, který umožnil provedení práce, kterou představujeme v tomto Manuálu osvědčených postupů.

Program Interreg Europe, financovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF), byl navržen tak, aby podporoval meziregionální vzdělávání mezi příslušnými organizacemi v záležitostech politiky v celé Evropě s cílem zlepšit implementaci politik regionálního rozvoje, kdy základním cílem je zlepšit politiku soudržnosti.

Tento program umožňuje veřejným orgánům a dalším relevantním orgánům odpovědným za politiku regionálního rozvoje sdílet a předávat osvědčené postupy fungování veřejné intervence, a tím nacházet řešení pro zlepšení svých politických nástrojů ve prospěch svých občanů.

Interreg Europe pokrývá všech 27 členských států EU a také Norsko a Švýcarsko. Organizace ze všech těchto zemí, bez ohledu na jejich umístění, se mohou účastnit tohoto programu meziregionální spolupráce. Jedná se o program podpory, který usiluje o kapitalizaci, která je v kontextu programu definována jako proces kompilace, analýzy, výměny a přenosu/přizpů-

INTRODUCTION. THE INTERREG PROGRAMME.

Through its cohesion policy, the European Union works to reduce disparities in both the levels of development and the quality of life across the different European regions.

This policy promotes measures aimed at making Europe more innovative, sustainable and inclusive, thereby improving the quality of life of its inhabitants.

The vast majority of the funds designated by the European Union to redress such imbalances are managed at a regional or national level.

However, there are certain specific programmes which attempt to improve development by way of cross border cooperation. One of these is the Interreg Europe programme, which has allowed the work we present in this Good Practices Manual to take place.

The Interreg Europe programme, funded by the European Regional Development Fund (ERDF), was designed to support interregional learning between relevant organisations in matters of policy across the whole of Europe with the aim of improving the implementation of regional development policies, its fundamental objective being to improve the cohesion policy.

This programme allows public authorities and other relevant bodies responsible for regional development policy to share and transfer good practices on the functioning of public intervention, and thereby find solutions to improve their policy instruments for the benefit of their citizens.

Interreg Europe covers all twenty-seven Member States of the EU, as well as Norway and Switzerland. Organisations from all of these countries, regardless of their location, are eligible to participate in this interregional coo-

PŘÍKLADY DOBRÝCH PRAXÍ PRO ZLEPŠENÍ MANAGEMENTU KULTURNÍHO A PŘÍRODNÍHO BOHATSTVÍ - EVROPSKÝ PROJEKT

GOOD PRACTICES FOR IMPROVING THE MANAGEMENT OF SINGULAR RURAL HERITAGE. A EUROPEAN PROJECT

sobení osvědčených postupů a zkušeností získaných ve specifické oblasti politiky regionálního rozvoje.

Tento proces přispívá ke zvýšení odborné kapacity angažovaných osob a organizací a ke zlepšení politik regionálního rozvoje (včetně programů v rámci cíle Investice do zaměstnanosti a růstu) zúčastněných regionů.

Program je proto zaměřen především na místní a regionální veřejné orgány, které svou účastí v programu budou moci zlepšit implementaci politik regionálního rozvoje.

Meziregionální spolupráce řeší politické potřeby na meziregionální úrovni hledáním řešení těchto potřeb za hranicemi.

Program Interreg se zabývá čtyřmi hlavními tématy:

- Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
- Zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků
- Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech sektorech
- Ochrana životního prostředí a podpora efektivního využívání zdrojů

peration programme. It is an aid programme which seeks capitalisation, which in the context of the programme is defined as the process of compiling, analysing, exchanging and transferring/adapting good practices and experiences acquired in a specific field of regional development policy.

This process contributes to increasing the professional capacity of the people and organisations involved and to improving regional development policies (including programmes under the objective of Investment for Employment and Growth) of the participating regions.

The programme is therefore mainly aimed at local and regional public authorities which, by participating in the programme, will be able to improve the implementation of regional development policies.

Interregional cooperation addresses political needs at an interregional level by searching for solutions to those needs beyond frontiers.

The Interreg programme revolves around four main themes:

- Strengthening research, technological development and innovation
- Improving the competitiveness of SMEs
- Supporting the change to a low carbon economy in all sectors
- Protecting the environment and promoting the efficient use of resources

MOMAR (MODEL MANAGEMENTU PRO JEDINEČNÉ VENKOVSKÉ DĚDICTVÍ). NABÍDKA VLÁDY PROVINCE ZARAGOZA NA ZLEPŠENÍ SPRÁVY VENKOVSKÉHO DĚDICTVÍ.

V této souvislosti, a v rámci tématu ochrany životního prostředí a podpory efektivnosti zdrojů, představila vláda provincie Zaragoza projekt MOMAr (Modely managementu pro jedinečné dědictví), který se konkrétně zabývá managementem dědictví venkovských oblastí. Za tímto účelem byl vytvořen tým s dalšími pěti evropskými partnery: regionem jižní Čechy v České republice, spolkovou zemí Sasko-Anhaltsko v Německu, župou Mehedinti v Rumunsku a provincií Groningen v Nizozemí.

A priori pět evropských území vykazuje podobné charakteristiky:

- Nízká hustota obyvatelstva
- Výrazně bohaté dědictví (kulturní a přírodní)
- Silně venkovský charakter obyvatelstva

Tyto společné rysy je vedly k účasti na tomto projektu, jehož hlavním cílem je propůjčit strategické myšlení využívání zdrojů kulturního a přírodního dědictví, považovat je za endogenní zdroj, který může představovat možnost rozvoje území. Jinými slovy, projekt se zaměřuje na pochopení, hodnocení a navrhování nových modelů řízení jedinečného venkovského dědictví.

Rozumí se, že toto dědictví potřebuje vzhledem ke svým vlastnostem vlastní nástroje řízení šité na míru, které umožní, aby bylo vnímáno jako budoucí zdroj udržující obyvatelstvo v území prostřednictvím nabídky pracovních příležitostí.

Jednou ze základních strategických myšlenek projektu je, že dědictví může působit v součinnosti s dalšími aktivitami, jako je cestovní ruch, pohostinství, řemesla, kulturní průmysl, výroba

MOMAR (MODELS OF MANAGEMENT FOR SINGULAR RURAL HERITAGE). A BID BY THE ZARAGOZA PROVINCIAL GOVERNMENT TO IMPROVE RURAL HERITAGE MANAGEMENT.

In this context, and within the theme of environmental protection and promoting resource efficiency, the Zaragoza Provincial Government presented the MOMAr (Models of Management for Singular Heritage) project which specifically addresses rural area heritage management. A team was created for this purpose with another five European partners: the region of South Bohemia in the Czech Republic, the federal state of Saxony-Anhalt in Germany, the county of Mehedinti in Rumania and the province of Groningen in The Netherlands.

A priori, the five European territories show similar characteristics:

- Low population density
- Significantly rich heritage (cultural and natural)
- Strongly rural nature of the population

These common features have led them to take part in this project, the main objective of which is to lend strategic thinking to the use of cultural and natural heritage resources, regarding them as an endogenous resource which can represent an option for the development of the territory. In other words, the project focuses on understanding, evaluating and proposing new models of management for singular rural heritage.

It is understood that this heritage, given its characteristics, needs its own tailor-made management instruments that allow it to be perceived as a future resource, retaining the population in the territory by offering job opportunities.

One of the project's basic strategic ideas is that heritage can act in synergy with other activities,

*Ponoarele, tradiční řemesla
© župa Mehedinti*

Bagües, Zaragoza
© Správa provincie Zaragoza

místních produktů atd., což podporuje jeho realizaci a rozvoj ve venkovských oblastech.

Jak bylo vysvětleno, projekt zdůrazňuje existenci území s problémy jako je vylidňování, stárnutí, nedostatečné využívání zdrojů, která se nicméně vyznačují bohatým dědictvím (v některých případech, jako jsou památky UNESCO, výjimečným) a jejichž řídicí orgány dosud nedefinovaly své akční plány.

Za tímto účelem projekt počítá zapojit do správy dědictví nejen veřejné orgány, ale všechny aktéry zapojené do jeho správy, vytvoření modelů ekonomické, sociální a územní udržitelnosti se všemi z nich, podporou identity venkovského prostředí bez kopírování resp. přesunování modelů řízení z jiných prostředí (monumentální budovy nebo pamětihodnosti ve městech atd.), ale spíše je přizpůsobit jejich vlastnímu prostředí.

Způsob, jak zlepšit tyto politiky řízení a modely z nich odvozené, se soustředí na výměnu zkušeností, inovativní přístupy a rozvoj schopností týkajících se identifikace, sdílení a přenosu osvědčených postupů v oblasti správy dědictví do politik regionálního rozvoje.

Myšlenka v jádru programu Interreg je, že se můžeme poučit z jiných iniciativ, které byly úspěšné, a přizpůsobit je kontextu, ve kterém je chceme realizovat, inspirovat se hlavními klíčovými faktory, které umožnily dosažení určitého milníku v oblasti zlepšení politik řízení.

S ohledem na tento cíl se uskutečnily různé meziregionální akce pro výměnu zkušeností, na kterých různí aktéři zapojení do správy venkovského dědictví v pěti územích prezentovali a vysvětlovali své přístupy, aktivity a nápady, které považují představitelé, kteří mají tyto projekty v každém členském státu projektu na starosti, za osvědčené postupy.

Tyto události byly výrazně ovlivněny celosvětovou pandemií, která doprovázela postup projek-

such as tourism, hostelry, crafts, cultural industries, manufacture of local products, etc., encouraging its implementation and development in rural areas.

As explained, the project highlights the existence of territories with problems such as depopulation, ageing, underuse of resources, which are nonetheless characterised by their rich (in some cases, such as UNESCO sites, exceptional) heritage and whose managing bodies have not yet defined their action plans.

For this, the project envisages incorporating into heritage management not only public authorities, but all the players involved in its management, creating models of economic, social and territorial sustainability with all of them, promoting the identity of the rural environment without copying or moving management models from other settings (monumental buildings or sites to be found in cities, etc.) but rather adapting them to their own settings.

The way to improve these management policies and the models derived from them concentrates on the exchange of experiences, innovative approaches and the development of abilities relating to the identification, sharing and transfer of good practices in heritage management to regional development policies.

The idea at the heart of the Interreg programme is that we can learn from other initiatives which have been successful and adapt them to the context in which we wish to implement them, receiving inspiration from the main key factors which have allowed a certain milestone to be achieved in the improvement of management policies.

With this objective in mind, various interregional events for the exchange of experiences have taken place in which the various players involved in rural heritage management in the

tu, a proto se odehrávaly převážně online.

Tato situace umožnila, aby bylo mnoho osvědčených postupů obsažených v této příručce prezentováno přímo lidmi, kteří je mají na starosti, z míst, kde jsou implementovány, jako je například Festival rané hudby Daroca (Zaragoza), prezentovaný z kostela San Miguel v rámci třetí meziregionální výměny zkušeností, nebo infrastruktura spolupráce v rámci plánu rozvoje krajiny a dědictví Maarhuizen (Groningen) v provincii Groningen (Nizozemsko), prezentovaná v rámci druhé výměny.

Tyto události byly formulovány pod různými nadpisy:

- „Žádné zdroje bez lidí: výměna modelů místního řízení sledujících efektivitu, udržitelnost a demografickou nestabilitu“
- „Dědictví za hranicemi cestovního ruchu: modely řízení, které jdou dále než rozvoj cestovního ruchu“
- „Od teorie k praxi, osvědčené experimentální modely řízení“

K tomu byla přidána čtvrtá událost, s níž se původně v programu nepočítalo. Ta byla představena u kulatých stolů, kam byli pozváni manažeři dědictví všech osvědčených postupů prezentovaných na předchozích akcích, aby projednali a analyzovali důležité aspekty téže záležitosti s ohledem na provádění akčních plánů na každém území.

five territories have been presenting and explaining their approaches, activities and ideas considered Good Practices by those respectively in charge of the projects from each member state of the project.

These events have been significantly affected by the global pandemic which has accompanied the progress of the project and have therefore mainly taken place online.

This situation has allowed many of the Good Practices contained in this manual to be presented directly by the people in charge of them from the places where they are being implemented, such as the Daroca Early Music Festival (Zaragoza), presented from the church of San Miguel in the third interregional exchange of experiences, or the cooperation infrastructure of the Maarhuizen (Groningen) landscape and heritage development plan in the province of Groningen (The Netherlands), presented in the second exchange.

The events have been articulated under different headings:

- “No resources without people: exchange of local management models observing efficiency, sustainability and demographic fragility”
- “Heritage beyond tourism: management models which go further than tourism development”
- “From theory to practice, tried and tested experimental management models”

To which was added a fourth which was not initially envisaged in the programme, articulated in round tables where the heritage managers of all the good practices presented in the previous events were invited to discuss and analyse important aspects of the same with a view to carrying out the action plans in each territory.

Daroca, festival rané hudby, Zaragoza
© Správa provincie Zaragoza

OSVĚDČENÉ POSTUPY

Takzvaný „meziregionální vzdělávací proces“ výměny zkušeností je považován za hlavní katalyzátor pro vytváření očekávaných zlepšení politiky v regionech účastnících se projektu MOMAr. Typickými aktivitami souvisejícími s tímto vzdělávacím procesem jsou aktivity jako semináře, workshopy, návštěvy konkrétních míst, personální výměny a vzájemné hodnocení. Vzdělávací proces je založen na identifikaci, analýze a výměně znalostí a praxe v zúčastněných regionech v oblasti politiky, jíž se projekt zabývá.

Projekty meziregionální spolupráce musí analyzovat zkušenosti a/nebo postupy vyměněné v rámci projektů a sdílet nejzajímavější zjištění. Toho je dosaženo zejména přispíváním informací do online databáze osvědčených postupů programu, která umožňuje zveřejnění zjištěných osvědčených postupů na webových stránkách projektu.

Povaha postupů se může výrazně lišit v závislosti na záležitosti, kterou projekt řeší (například přístupy k řízení, metodiky, projekty, techniky atd.)

V kontextu Interreg Europe jsou osvědčené postupy definovány jako iniciativa týkající se politik regionálního rozvoje, která se ukázala jako úspěšná v jednom regionu a může být zajímavá pro jiné regiony.

Úspěšnost osvědčených postupů se hodnotí podle toho, zda poskytly hmatatelné a měřitelné výsledky při dosahování konkrétního cíle.

Projekt MOMAr zvolil osvědčené postupy, které ilustrují různé způsoby řízení dědictví ve venkovských oblastech, aby mohly sloužit jako inspirace pro hledání nových opatření v jiných územích.

Poskytované osvědčené postupy se týkají zejména oblasti vzdělávání, cestovního ruchu,

THE GOOD PRACTICES

The so-called “interregional learning process” exchange of experiences is considered the main catalyst for generating expected policy improvements in the regions participating in the MOMAr project. The typical activities related to this learning process are activities such as seminars, workshops, site visits, personnel exchanges and peer review. The learning process is based on the identification, analysis and exchange of knowledge and practice in the participating regions in the policy area addressed by the project.

The interregional cooperation projects need to analyse the experiences and/or practices exchanged within the projects and share the most interesting findings. This is achieved in particular by contributing information to the programme’s good practices online database which allows the good practices identified to be published on the project’s website.

The nature of the practices can vary significantly depending on the matter addressed by the project (for example, governance approaches, methodologies, projects, techniques, etc.)

In the context of Interreg Europe, a good practice is defined as an initiative relating to regional development policies which has proven to be successful in one region and may be of interest to other regions.

The success of the good practice is evaluated according to whether it has provided tangible and measurable results in the achievement of a specific objective.

The MOMAr project has chosen Good Practices that illustrate the different ways of managing heritage in rural areas, so that they may serve as inspiration for the pursuit of new measures in other territories.

integrované správy různých budov a míst, participativní správy nebo obnovy památkových objektů.

Při prohlížení této příručky lze tedy nalézt osvědčené postupy týkající se školení a vzdělávání na všech úrovních, jako jsou ty, které poskytuje Nadace Tarazona Monumental, školní kostel v Groningenu, nadace Pueblo Viejo v Belchite nebo magisterské studium v oboru Správy kulturního dědictví na univerzitě v Zaragoze, cestovní ruch z hlediska udržitelného managementu, jako je jihočeský vlčí výběh a Blankenburg Forest v Sasku-Anhaltsku, prostřednictvím modelů integrovaného managementu, jako jsou Kulturní Cesty prezentované v projektu, jako je Transilvanica, Transromanica a cesty reformace, nebo modely řízení, jako jsou kulturní parky prezentované aragónskou vládou, nebo možnost rozvoje turistického potenciálu míst, jako je Muzeum mumii Quinto nebo protiletadlový kryt Monegrillo v Zaragoze. Tyto postupy jsou navrženy tak, aby podporovaly koordinovaná opatření z územního hlediska, jako jsou kombinovaná opatření karty světového dědictví Sasko-Anhaltsko, opatření přijatá ve vztahu k hradům na řece Malši v jižních Čechách, nebo různá opatření přijatá sdružením Territorio Mudéjar.

Aby se usnadnila přenositelnost opatření kulturního dědictví přijatých na různých územích účastníků se projektu, musí projít strukturovaným procesem hodnocení. Zveřejnění této příručky tvoří součást tohoto procesu vzhledem k tomu, že umožňuje seznámit se s osvědčenými postupy a že práce provedená v rámci tohoto projektu má trvanlivost.

Osvědčené postupy jsou především identifikovány regionálními vedoucími každého projektu, které je navrhuje vedoucímu skupiny vlády provincie Zaragoza k počátečnímu schválení co se týče jejich obsahu.

The Good Practices provided mainly relate to the areas of education, tourism, the integrated management of various buildings and places, participatory governance or the recovery of heritage sites.

Thus, when consulting this manual, good practices can be found relating to training and education at all levels, such as those provided by the Fundación Tarazona Monumental Foundation, the School Church of Groningen, the Pueblo Viejo Foundation of Belchite or the Masters in Cultural Heritage Management of the University of Zaragoza, tourism, approached from the point of view of sustainable management, such as the South Bohemia Wolf Enclosure and the Blankenburg Forest in Saxony-Anhalt, through models of integrated management such as the Cultural Routes presented in the Project, such as Transilvanica, Transromanica and the Routes of Reformation, or management models, such as the Cultural Parks presented by the Aragón Government, or the possibility of developing the tourist potential of places such as the Quinto Mummies Museum or the Monegrillo Anti-aircraft Shelter in Zaragoza. The practices are designed to promote coordinated measures from a territorial perspective, such as the combined measures of the Saxony-Anhalt World Heritage Card, the measures taken in relation to the castles on the Malse River in South Bohemia or the different measures taken by the Territorio Mudéjar Association.

In order to facilitate the transmissibility of the cultural heritage measures taken in the various territories participating in the project, they have to go through a structured evaluation process. The publication of this manual forms part of that process given that it allows the good practices to be made known and the work carried out in the project to last.

First of all, the good practices are identified by the regional heads of each project, which they

*Hrad Pořešín
© Jihočeská centrála cestovního ruchu*

Quinto, muzeum mumíí, Zaragoza
© Správa provincie Zaragoza

Poté jsou předloženy k prvnímu hodnocení referentům v oblasti politiky projektu, kteří je hodnotí ve vztahu k jejich relevanci, jejich dopadu na území a možnostem, které nabízejí k replikaci na jiných místech.

V případě kladného hodnocení se tyto osvědčené postupy zanesou do databáze osvědčených postupů projektu a následně je prozkoumají tématičtí experti programu Interreg, kteří vyberou ty nejrelevantnější pro platformu pro vzdělávání se v dané politice.

Tato platforma Interreg je zřízena tak, aby podporovala vzdělávání v oblasti politik v celé EU a kapitalizaci politik regionálního rozvoje. Platforma je prostorem pro souvislé vzdělávání, ve kterém může komunita odpovědná za formulování politik v Evropě využít znalostí odborníků a kolegů.

S tím, jak se rozrůstá komunita zainteresovaných lidí s podobnými nápady, roste i sbírka osvědčených postupů a zkušeností, týkajících se čtyř výše uvedených témat programu Interreg Europe, která je zaměřena na určité cílové skupiny, jako jsou řídicí orgány programů strukturálních fondů, místní a regionální orgány, agentury, instituty a další neziskové soukromé organizace.

Všichni, kdo navrhnou nebo realizují veřejné politiky ve svých příslušných regionech, se mohou do těchto platform zaregistrovat.

V případě projektu MOMAr bylo do platformy pro vzdělávání se v oblasti politik zahrnuto mnoho osvědčených postupů, včetně:

- Městská knihovna Soběslav v jižních Čechách. Tématičtí experti jej považují za příklad inteligentní obnovy a adaptivního opětovného využití památkových objektů, jak je prezentováno v Evropském akčním rámci pro kulturní dědictví (2018). Zdůrazněna je také skutečnost, že se v procesu hledala energetická účinnost.

propose to the Group Leader of the Zaragoza Provincial Government for an initial approval of their contents.

Afterwards they are submitted to a first evaluation by the Policy Officers of the project who evaluate them in relation to their relevance, their impact in the territory and the possibilities they offer to be replicated in other places.

If favourably evaluated, these Good Practices are entered in the database of Good Practices of the Project and are subsequently examined by the Thematic Experts of the Interreg programme, who select the most relevant ones for the policy learning platform.

This Interreg platform is established to encourage policy learning across the whole of the EU and the capitalisation of regional development policies. The platform is a space for continuous learning in which the community in charge of formulating policies in Europe can take advantage of the knowledge of experts and colleagues.

As the community of interested people with similar ideas grows, so too does the collection of good practices and experience relating to the four themes of the Interreg Europe programme mentioned above, which is directed at certain target groups such as the managing authorities of the Structural Funds programmes, local and regional authorities, agencies, institutes and other non-profit making private organisations.

All those who design or implement public policies in their respective regions can register on these platforms.

In the case of the MOMAr project, many of the good practices have been included in the policy learning platform, including:

- Sobeslav Municipal Library in South Bohemia. The thematic experts consider it

- Projekt Keykeepers v Groningenu. Vzhledem k tomu, že stále více kostelů prochází procesem odsvěcení a ztrácí svou původní roli jako místa bohoslužeb, města čelí výzvě, jak rozhodnout o budoucnosti svého náboženského dědictví. Podle expertů programu Interreg představují osvědčené postupy projektu Keykeepers Project, který vyvinula Nadace historických kostelů Groningenu, originální vzdělávací aktivitu založenou na spolupráci mezi školami a kostely. Zdůrazněno je využití vlastní mystiky budov k vytvoření vzdělávacích her pro místní děti.
- Projekt ekovesnice „Land van Aine“ v Groningenu. Ekovesnice je městská komunita navržená prostřednictvím místních participativních procesů, která se zaměřuje na čtyři oblasti regenerace (sociální, kulturní, ekologickou a ekonomickou) a jejím cílem je regenerace sociálního a přírodního prostředí. Ekovesnice mají tendenci volit jednodušší životní styl a minimalizovat svůj dopad na životní prostředí v oblastech jako je jídlo, mobilita, plánování a výstavba bydlení a spotřeba energie. Tématictí odborníci zdůrazňují, že existují důkazy o tom, že komunitám ekovesnic se daří snižovat svou ekologickou stopu a uhlíkovou stopu ve srovnání s jejich hlavními protějšky. Osvědčený postup ekovesnice „Land van Aine“ spojil vytváření ekovesnic s adaptivním opětovným využitím průmyslového kulturního dědictví v inspirativním přístupu ke správě opuštěných průmyslových oblastí. Tento projekt je považován za zdroj inspirace pro opětovné využití průmyslového dědictví.
- Festival rané hudby Daroca (Zaragoza). Tento osvědčený postup je pozoruhodný jedinečným způsobem, jakým si město Daroca dokázalo udržet svůj středověký charakter a řadu

an example of intelligent restoration and adaptive reuse of heritage buildings, as presented in the European Framework for Action on Cultural Heritage (2018). Also highlighted is the fact that energy efficiency has been sought in the process.

- Keykeepers Project in Groningen. As more and more churches are deconsecrated and lose their original role as places of worship, towns are faced with the challenge of deciding the future of their religious heritage. According to the Interreg experts, the Keykeepers Project good practice, developed by the Groningen Historic Churches Foundation, presents an original educational activity, based on cooperation between schools and churches. Highlighted is the use of the buildings' inherent mysticism to create educational games for local children.
- “Land van Aine” ecovillage project in Groningen. An ecovillage is an urban community designed through local participative processes, focused on the four areas of regeneration (social, cultural, ecological and economic), whose objective is to regenerate its social and natural surroundings. Ecovillages tend to opt for a simpler lifestyle, minimising their environmental impact in areas such as food, mobility, the design and construction of housing, and energy demand. The thematic experts highlight that there is evidence of the fact that ecovillage communities manage to reduce their ecological footprint and their carbon footprint compared to their main counterparts. The “Land van Aine” good practice has combined the creation of ecovillages with an adaptive reuse of industrial cultural heritage, in an inspiring approach to the management of abandoned industrial areas. This project is considered a source of inspiration for the reuse of industrial heritage.

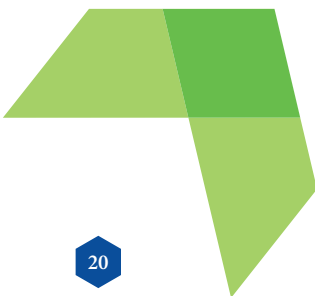

*Eco-village, průmyslové dědictví provincie Groningen
© Ter Apel*

míst náboženského dědictví, kde vytvořilo mezinárodně uznávaný festival rané hudby, který se koná od roku 1979. Vysoce specializovaná povaha festivalu přinesla městu uznání, posílila místní tradice a kulturu a také nabízí jedinečný a udržitelný turistický zážitek.

- Cesty reformační kulturní cesty. Tento osvědčený postup dokládá úspěšné pokračování projektu Interreg. Výsledek projektu byl certifikován jako „Kulturní itinerář Rady Evropy“ a představuje, jak dědictví různých zemí a kultur Evropy tvoří dědictví celého kontinentu. Členové sdružení těží ze současné nadnárodní spolupráce, protože sdílejí podobné výzvy a mohou si navzájem poskytovat cenné nápady a inspiraci. Model lze snadno replikovat v jiných regionech a městech, které se již účastnily, nebo se chtějí do evropského projektu zapojit. Jak tematictí odborníci zdůrazňují, mnoho evropských měst má podobný profil nebo sdílené kulturní dědictví, což poskytuje skvělé příležitosti ke sdílení znalostí a ke spolupráci a vzájemné inspiraci.
- Vrstvená spolupráce na plánu rozvoje krajiny a dědictví Maarhuizen (Groningen). Tento osvědčený postup vyniká jako příklad toho, jak shromáždit silnou koalici různých zúčastněných stran kolem společného cíle, kterým je oživení a modernizace kulturního dědictví v původně venkovském prostředí.
- GUAU! (Galería de Usos de Arte Urbano) muzeum pouličního umění pod širým nebem v Torrellas (Zaragoza). Tento osvědčený postup vyniká jako model, který mohou místní zákonodárci následovat a přinést pouliční umění do malých vesnic a méně známých destinací, aby zvýšili jejich atraktivitu a zviditelnili je. Replikovatelnost tohoto dobrého postupu je nepochybná a festival opět demonstruje univerzální hodnotu této

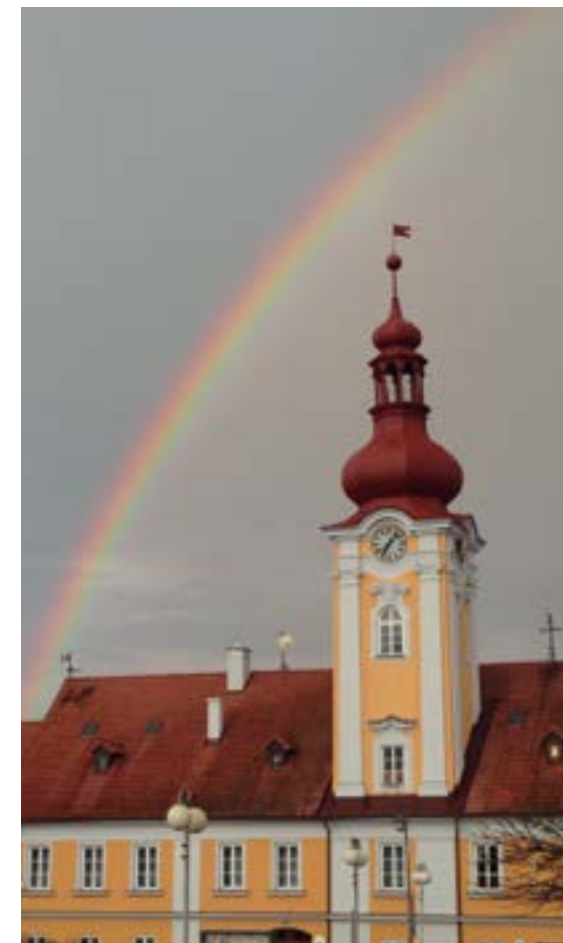
- Daroca early music festival (Zaragoza). This good practice is noteworthy for the unique manner in which the town of Daroca has managed to maintain its medieval character and a variety of religious heritage sites where it has created an internationally acclaimed early music festival held since 1979. The highly specialised nature of the festival has attracted recognition of the town, has strengthened local traditions and culture, as well as offering a unique and sustainable tourist experience.
- Routes of Reformation cultural route. This good practice demonstrates the successful continuation of the Interreg project. The result of the project was certified a “Cultural Itinerary of the Council of Europe” and represents how the heritage of the different countries and cultures of Europe constitute the heritage of the whole continent. Members of the association benefit from the current transnational cooperation, given that they share similar challenges and can provide each other with valuable ideas and inspiration. The model is easily replicated in other regions and cities which have already participated or wish to participate in a European project. As the thematic experts highlight, many European cities have a similar profile or a shared cultural heritage, which affords great opportunities to share knowledge, and to cooperate and inspire each other.
- Layered cooperation in Maarhuizen (Groningen) Landscape and Heritage Development Plan. This good practice stands out as an example of how to gather a strong coalition of diverse stakeholders around a common goal, which is the relaunching and modernisation of cultural heritage in an originally rural setting.

formy pouličního umění, která v žádném případě není výhradou velkých metropolitních oblastí.

- Rozvoj krajiny, kulturní identita a volný čas: nové vodní dílo v Zoutkampu (Groningen). Tento osvědčený postup sleduje několik cílů jako je revitalizace kulturního dědictví souvisejícího s vodou a adaptace na klima prostřednictvím lepšího hospodaření s vodními zdroji. Zdůrazňuje potenciál splavných vnitrozemských vodních cest a venkovských oblastí pro vytváření inovativních lokalizovaných turistických a rekreačních příležitostí založených na zlepšování kulturního dědictví.
- Via Transilvanica (župa Mehedinti), dědictví nad rámec cestovního ruchu. Podle tematických expertů by tento osvědčený postup měla zvážit každá organizace, která si přeje zapojit veřejné a soukromé zainteresované strany do vytváření tematické trasy, která může obohatit místní a regionální cestovní ruch. Vybudování ekosystému upřednostňujícího vylepšení nových tras je ve skutečnosti jednou z klíčových lekcí, které lze získat z meziregionální spolupráce Interreg.
- Karta světového dědictví a autobusová trasa světového dědictví v Sasku-Anhaltsku. Tento osvědčený postup poskytuje zajímavý příklad spolupráce na regionální úrovni při společném marketingu čtyř míst světového dědictví UNESCO prostřednictvím vytvoření marketingové sítě, a tím podpořit rozvoj cestovního ruchu v regionu, zejména ve venkovských oblastech. Tento postup může poskytnout užitečné informace dalším regionům s podobnými památkami o tom, jak zlepšit propagaci jejich přírodního a kulturního dědictví. Zejména myšlenku zavedení karty světového dědictví lze podrobněji

- GUAU! (Galería de Usos de Arte Urbano) open-air street art museum in Torrellas (Zaragoza). This good practice stands out as a model which local legislators can follow to bring street art to small villages and lesser-known destinations to increase their attractiveness and visibility. The replicability of this good practice is undoubtable, and the festival once again demonstrates the universal value of this form of street art, which is by no means the exclusive reserve of large metropolitan areas.
- Landscape development, cultural identity and leisure: the new waterworks in Zoutkamp (Groningen). This good practice pursues multiple goals, such as the revitalisation of water-related cultural heritage and climate adaptation through improved management of water resources. It highlights the potential of navigable inland waterways and rural areas for the creation of innovative localised tourism and recreation opportunities based on enhancing cultural heritage.
- Via Transilvanica (County of Mehedinti), heritage beyond tourism. According to the thematic experts, this good practice should be considered by any organisation wishing to involve public and private stakeholders in the creation of a thematic route which can enrich local and regional tourism. The construction of an ecosystem favouring the enhancement of new itineraries is, in fact, one of the key lessons to be gained from Interreg's interregional cooperation.
- World Heritage Card and World Heritage Bus Route in Saxony-Anhalt. This practice provides an interesting example of cooperation at a regional level for the joint marketing of four UNESCO world heritage sites through the creation of a marketing network, thus supporting the development

*Město Kaplice, Jihočeský kraj
© RERA a.s.*

Klášter Baia de Arama
© župa Mehedinti

prostudovat jako dobrý příklad úspěšného marketingového přístupu. Jednou ze základních charakteristik tohoto osvědčeného postupu je podpora udržitelnějších způsobů cestování, kdy turisté mohou prozkoumat region světového dědictví na kole, pěšky nebo lodí. Tento aspekt má také vzdělávací potenciál.

- Historické parky „Garden Dreams“ v Sasku-Anhaltsku. Tento osvědčený postup spočívá ve vytvoření sítě historických parků a zahrad na regionální úrovni a jejich propagaci a marketingu pod společnou značkou. Téma tičtí odborníci zdůrazňují, že obecný přístup může sloužit jako inspirace pro další instituce odpovědné za ochranu historických parků a zahrad jako majetek dědictví. Potenciál pro vzdělávání spočívá ve společné marketingové platformě tohoto majetku a také ve výměně a přenosu znalostí mezi vlastníky parků.
- Správa archeologického naleziště Los Bañales v Uncastillo (Zaragoza). Tento osvědčený postup vyniká tím, že je v souladu s duchem iniciativy Evropské komise New European Bauhaus, vzhledem k tomu, že vykopávky v Los Bañales posloužily nejen cílům archeologického výzkumu, ale také vytvořily nové kreativní prostory a produkty a posílily smysl pro komunitu a ekonomický rozvoj oblasti.
- Muzea Mequinenza. Systém muzeí navržený tímto městem v Zaragoze vyniká svým holistickým přístupem k propagaci kulturních institucí. Vytváření sítě, spolupráce dříve izolovaných zainteresovaných stran a práce pod společnou značkou se ukázaly být úspěšné. Tento osvědčený postup také ukazuje, jak může revitalizace kulturních aktivit podpořit rozvoj znevýhodněných oblastí a přilákat zaměstnání a příležitosti k rozvoji.

of tourism in the region, especially in rural areas. The practice can provide useful information to other regions with similar heritage sites on how to improve the promotion of their natural and cultural heritage assets. In particular, the idea of introducing a world heritage card can be studied in greater detail as a good example of a successful marketing approach. One essential characteristic of the practice is the promotion of more sustainable means of travel, in that tourists can explore the World Heritage Region by bike, on foot or by boat. This aspect of the practice also has learning potential.

- “Garden Dreams” history parks in Saxony-Anhalt. This practice consists of creating a network of historic parks and gardens at a regional level and promoting and marketing them under a joint label. The thematic experts highlight that the general approach can serve as inspiration for other institutions responsible for the conservation of historic parks and gardens as heritage assets. The potential for learning is in the joint marketing platform of these assets, as well as the exchange and transfer of knowledge among park owners.
- Management of the Los Bañales archaeological site in Uncastillo (Zaragoza). This good practice stands out for being in keeping with the spirit of the European Commission’s New European Bauhaus initiative, given that the excavation of Los Bañales has not only served archaeological research objectives, but has also created new creative spaces and products, and has reinforced a sense of community and the economic development of the area.
- Mequinenza Museums. The system of museums proposed by this town in Zaragoza stands out for its holistic approach to the

Přestože program Interreg Europe odkazuje hlavně na osvědčené postupy, efektivní učení lze odvodit i z neosvědčených postupů. Po učení se z neúspěšných zkušeností byla také zohledněna v procesu výměny zkušeností v průběhu projektu MOMar. Analýza neosvědčených postupů zdůrazňuje potřebu mít plán správy a údržby pro vytvořená aktiva, často přímo prostřednictvím evropského financování jako jsou návštěvnická nebo turistická centra, která doplňují stávající dědictví, a také potřebu provádět strategické plány řízení.

Mnohé z těchto neosvědčených postupů posloužily jako případové studie pro různé laboratoře a iniciativy, které proběhly v průběhu projektu, a přestože nebyly součástí tohoto manuálu, pomohly zaměřit analýzu kritiky, kterou mohou být prezentovány v některých z návrhů obsažených v příručce.

Kromě toho byla v rámci projektu provedena analýza stávajících modelů správy dědictví na každém území s cílem pochopit, jak je v současnosti dědictví těchto venkovských oblastí spravováno, jaké jsou jejich silné stránky (kteří další členové projektu by se mohli replikovat nebo přizpůsobit své vlastní územní realitě) a jaké oblasti pro zlepšení existují, s cílem určit, jak by měl fungovat model řízení přizpůsobený konkrétním zvláštnostem těchto území.

promotion of cultural institutions. The creation of networks, the collaboration of previously isolated stakeholders and working under a joint brand have proven to be a success. This good practice also shows how the revitalisation of cultural activities can support the development of disadvantaged areas and attract employment and development opportunities.

Although the Interreg Europe programme refers mainly to good practices, effective learning can also be derived from bad practices. The lessons learned from failed experiences have also been taken into account in the process of exchanging experiences during MOMar. The analysis of bad practices highlights the need to have a management and maintenance plan for the assets created, often directly by way of European funding, such as visitor or tourist centres, which complement existing heritage, as well as the need to perform strategic management plans.

Many of these bad practices have served as case studies for different laboratories and initiatives which have taken place during the project, and, though not forming part of this manual, have helped to focus the analysis of the critiques which some of the proposals contained in the manual can present.

In addition, in the context of the project, an analysis of the existing heritage management models in each territory has been carried out in order to understand how the heritage of these rural areas is currently managed, what are their strengths (which other members of the project could replicate or adapt to their own territorial reality) and what areas for improvement exist, with the aim of determining how a management model adapted to the particular idiosyncrasies of these territories should operate.

Garden Dreams
© Spolková země Sasko-Anhaltsko

Tato příručka byla vytvořena jako výsledek výše popsané práce a aspiruje na to být zdrojem inspirace pro všechny evropské manažery venkovského dědictví, kteří mohou v osvědčených postupech projektu MOMAr najít obohacující a motivující nápady, přístupy a návrhy, které mohou přizpůsobit svým vlastním územím.

This manual has been produced as a result of the work described above and aspires to be a source of inspiration for all European rural heritage managers, who can find in the good practices of the MOMAr project enriching and motivating ideas, approaches and proposals which they can adapt to their own territories.

župa mehedinti

Via Transilvanica – dědictví nad rámec cestovního ruchu prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Via Transilvanica – heritage beyond tourism through public-private sector partnerships

Tato praxe představuje rozvoj partnerství veřejného a soukromého sektoru na ochranu a podporu míst přírodního dědictví.

Via Transilvanica je 1 200 km dlouhá stezka z Putny do Drobeta Turnu-Severin, zkoumající 2 000 let historie Transylvánie. Stezku lze absolvovat celou nebo po etapách, pěšky, na kole nebo i na koni, podle toho, čemu dává cestovatel přednost. Via Transilvanica oslovuje celé generace a podporuje multikulturalismus, protože je otevřená pro každého, bez ohledu na věk, původ nebo zkušenosti. Via Transilvanica je o rozmanitosti: od travnatých břehů Dunaje až po horské vrcholy je krajina tak odlišná jako lidé, kteří po této cestě půjdou. Posledních 100 km stezky vede do jednoho z nejvýznamnějších rumunských historických měst: Drobeta Turnu-Severin, hlavního města župy Mehedinți. Stejně jako španělská Svatojakubská cesta, Via Transilvanica nabízí příležitost zpomalit a spojit se s prostředím, prozkoumat rozmanité komunity podél stezky a užít si přírodní a kulturní dědictví regionu. Stezka o délce 1 200 km byla vytvořena nevládní organizací Tășuleasa Social s podporou mnoha soukromých společností a investorů a za plné spolupráce s místními veřejnými orgány, okresními radami a správními orgány pro chráněná území podél stezky. Tato praxe představuje úspěšnou spolupráci mezi soukromým a veřejným sektorem v Rumunsku.

This practice represents the development of public-private partnerships to protect and promote natural heritage sites.

Via Transilvanica is a 1 200 km trail exploring 2 000 years of Transylvania's history, from Putna to Drobeta Turnu-Severin. The trail can be completed in full or in stages, on foot, by bike or even on horseback depending on travellers' preferences. Via Transilvanica spans the generations and encourages multiculturalism because it is open to everyone, regardless of their age, background or experience. Via Transilvanica is all about diversity: from the grassy banks of the River Danube all the way to the mountain peaks, the scenery is as different as the people we hope will walk this road. The last 100 km of the trail lead to one of Romania's most important, historical cities: Drobeta Turnu-Severin, the capital of Mehedinți county. Just like Spain's Camino de Santiago, Via Transilvanica offers an opportunity to slow down and connect with the environment, explore the diverse communities along the trail and enjoy the region's natural and cultural heritage. The 1 200 km trail was launched by the NGO Tășuleasa Social with support from many private companies and investors and full cooperation from local public authorities, county councils and management bodies for the protected areas along the trail. This practice represents successful cooperation between the private and public sector in Romania.

Potřebné zdroje

- Soukromí sponzoři a fondy nevládních organizací podpořili projekt částkou zhruba 1 000 000 €
- Místní veřejná správa
- Dobrovolníci

Důkaz úspěchu

Důležitou roli zde sehrála spolupráce s místními úřady a pomoc dobrovolníků a ambasadorů projektů. Iniciativa prospěla regionálnímu hospodářskému a turistickému rozvoji a také zachování přírodního dědictví pro využití nad rámec cestovního ruchu. Do konce roku 2020 byla stezka hotová téměř z 80 %.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Potenciál pro vzdělávání a přenos do jiných regionů spočívá ve spolupráci veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Via Transilvanica je odvážná iniciativa, která Rumunům umožňuje znovu objevit dominanty země a mluvit o tom, kým skutečně jsou, od břehů Dunaje až po horské hřebeny. Via Transilvanica je synonymem identity. Cestovatelům dává šanci dozvědět se o rumunské historii, kultuře a zvycích a objevit rozmanitost krajiny, aby zemi lépe porozuměli.

WEB

<https://www.viatransilvanica.com/noutati/lansare-la-drobeta-turnu-severin>

Resources needed

- Private sponsors and NGO funds (total estimated amount €1 000 000)
- Local public authority support (legal support, in-kind contributions)
- Volunteers

Evidence of success

Collaboration with the local authorities and help from volunteers and project ambassadors played an important role. The initiative has benefited regional economic and tourist development, as well as preserving natural heritage for uses beyond tourism. By the end of 2020, the trail was almost 80% complete.

Potential for learning or transfer

The potential for learning and transfer to other regions lies in the cooperation between the public, private and non-profit sectors. Via Transilvanica is a bold initiative, allowing Romanians to rediscover the country's landmarks and talk about who they really are, from the shores of the Danube to the mountain ridges. Via Transilvanica is synonymous with identity. It gives travellers a chance to learn about Romanian history, culture and customs and to discover the diversity of the landscape to better understand the country.

WEB

<https://www.viatransilvanica.com/noutati/lansare-la-drobeta-turnu-severin>

Via Transilvanica
© župa Mehedinti

Přenesení tradice do moderní doby: příběh Ia z Ponoarele

Bringing tradition into the modern day: the story of Ia from Ponoarele

Příběh Ia z Ponoarele ilustruje dobrou praxi pro uchování nehmotného dědictví: nádherný zvyk šití tradičních rumunských halenek.

Mladou ženu z župy Mehedinti, Iuliu, inspirovaly její dvě babičky, když vyjádřily svou lítost nad tím, že úžasný zvyk šití tradičních rumunských halenek zmizí, až tady nebudou, a začala přemýšlet, jak by mohla jejich lítost proměnit v hrdost. Její podnikání začalo jehlou, 50 metry látky a notnou dávkou bezstarostného nadšení! Shromáždila ženy ze své vesnice, které ještě uměly šít, a začala své jedinečné kousky prezentovat po celém světě. A celému světu se líbily! Inspirace pro vzory na „ii“ (halenkách) pochází z truhel s výbavou, přístavu Mehedinti, krásy krajiny a ryzí povahy běžných Rumunů. Květiny na polích, šumění vody, šelest větru, láska, smutek a žal, to vše se nachází v těchto tradičních krojích z Ponoarele, říká Iulia. Navzdory tomu, že se moderní život pohybuje tak neuvěřitelným tempem, ušití jedné tradiční halenky (ia) trvá nejméně jeden měsíc, podle toho jak složité jsou použité vzory. Výsledek je vždy jedinečný.

The story of Ia from Ponoarele illustrates a good practice for preserving intangible heritage: the wonderful custom of sewing traditional Romanian blouses.

Inspired by two grandmothers who voiced their regret that the wonderful custom of sewing traditional Romanian blouses would disappear when they were gone, Iulia, a young woman from Mehedinti county, began to ponder how she could transform their regret into pride. Her business began with a needle, 50 metres of fabric and a good dose of carefree enthusiasm! She gathered women from her village who still knew how to sew and began to present her unique pieces all around the world. And the world liked them! The inspiration for the patterns on the 'ii' comes from dowry coffers, the port of Mehedinti, the beauty of the landscape and the genuine nature of ordinary people in Romania. The flowers in the fields, the murmur of water, the rustling of the wind, love, sorrow and grief are all found in these traditional costumes from Ponoarele, says Iulia. Despite modern life moving at such an incredible pace, it takes at least one month to sew one traditional blouse (ia), depending on the complexity of the patterns. The result is always unique!

Potřebné zdroje

Staré ženy, které umí šít, a mladé ženy toužící se učít a pokračovat v tradici.

Důkaz úspěchu

V průběhu let se rumunské halenky staly známými po celém světě a zvědavost na to, jak a kde se vyrábí, vzrostla. Dnes Lulia plní sen svých babiček, když pracuje s více než 200 ženami ve venkovských oblastech v župě Mehedinti, díky čemuž se tradiční rumunské „ie“ nosí po celém světě.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Potenciál pro učení a přenos do jiných regionů spočívá v cíli zachování nehmotného dědictví.

Resources needed

- Old women who know how to sew and young women eager to learn and continue the tradition
- Financial resources
- Local and regional support

Evidence of success

Over the years, Romanian blouses have become known worldwide and curiosity about how and where they are made has grown. Today, Lulia is making her grandmothers' dream come true as she works with more than 200 women in rural areas in Mehedinti county, making traditional Romanian "ie" to be worn around the world!

Potential for learning or transfer

The potential for learning and transfer to other regions lies in the aim of preserving intangible heritage.

*Tradiční řemesla v Ponoarele
© župa Mehedinti*

Speokonzert v jeskyni Balta

Introducing a new concept – the speoconcert!

Zvyšování povědomí o přírodních památkách, jako je jeskyně Balta, pomocí nového konceptu, speokonzertu, který spojuje přírodu a kulturu.

První speokonzert se konal v Baltské jeskyni v roce 2011 a akce se stala místní tradicí. Organizuje ho řídicí orgán geoparku Mehedinți Plateau ve spolupráci s uměleckou školou I. Șt. Paulian Art School v rámci Slavnostních dnů geoparku. Akce získává podporu od rady župy Mehedinți a představuje vystoupení regionálních a národních klasických, jazzových a lidových hudebníků. Účelem akce byla podpora cestovního ruchu v krasové oblasti Balta a zachování přírodního dědictví předvedením harmonické krásy této lokality. Jeden den v roce se jeskyně ‚probouzí‘. Účinkující, hosté, turisté a organizátoři jdou s nástroji a vybavením z vesnice Balta do jeskyně půl hodiny. Jeskyně má dobrou akustiku, což přispívá k úspěchu koncertů.

Potřebné zdroje

Důležité prvky pro úspěšné koncerty:

- ochotní umělci
- finanční podpora, dobrovolníci
- nadšení místních obyvatel.

Raising awareness of natural heritage sites like Balta Cave using a new concept, the speoconcert, to combine nature and culture.

The first speoconcert in Balta Cave was held in 2011 and the event has gone on to become a local tradition. It is organised by the Mehedinți Plateau Geopark management body in collaboration with the I. Șt. Paulian Art School as part of the Mehedinți Plateau Geopark Festive Days. The event receives support from Mehedinți County Council and features performances by regional and national classical, jazz and folk musicians. The purpose of the event was to promote tourism in the karst area of Balta and to preserve natural heritage by showcasing the site's harmonious beauty. One day each year, the cave 'wakes up'. Performers, guests, tourists and organisers carrying instruments and equipment walk half an hour from Balta village to the cave. The cave has good acoustics, which helps to make the concerts a success.

Resources needed

- Human resources
- Artists
- Financial resources
- Local enthusiasm
- Volunteers

Důkaz úspěchu

Lajky, sdílení a komentáře na sociálních sítích. Mediální pokrytí. Počet účastníků koncertů se pohybuje mezi 200–300 lidmi. Spolupráce mezi kulturními institucemi (profesoři, studenti a umělci) a správními orgány chráněných území (správní rada geoparku a orgány veřejné moci).

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Když je cestovní ruch pečlivě řízen, může přispět k udržitelné správě přírodního dědictví. Tento typ akce láká milovníky přírody a kultury, neboť kombinuje procházku krásným přírodním prostředím s výbornou hudbou.

WEB

<http://www.descoperamehedinti.ro/alin-buruiana-concert-extraordinar-in-pestera-mare-de-la-balta-eveniment-organizat-in-cadrul-zilele-geoparcului-platoul-mehedinti/>

Evidence of success

Likes, shares and comments on social media

Media appearances

Participant numbers (200-300 people)

Cooperation between cultural institutions (professors, students and artists) and management bodies for protected areas (the Geopark management board and the public authorities)

Potential for learning or transfer

When tourism is carefully managed, it can contribute to sustainable natural heritage management. This type of event attracts lovers of nature and culture, combining a walk through a beautiful natural environment with some excellent music.

WEB

<http://www.descoperamehedinti.ro/alin-buruiana-concert-extraordinar-in-pestera-mare-de-la-balta-eveniment-organizat-in-cadrul-zilele-geoparcului-platoul-mehedinti/>

*Speoconcert, jeskyně Balta
© župa Mehedinti*

Muzeum oblasti Železná vrata – kulturní „pilulky“

Iron Gates Region Museum – culture ‘pills’

Renovace římských kulturních prvků v muzeu a kombinace udržitelnosti dědictví a cestovního ruchu.

Po příkladu muzeí, která lidem nabízejí hodnoty a pamětihodnosti, jejichž úkolem je provést je neklidnými časy první a druhé světové války, vyvinulo Muzeum oblasti Železná brána způsob, jak online komunikovat se svými „návštěvníky“, aby zlepšilo morálku a udrželo naživu myšlenku návratu se do normálního před Covidového stavu. Kulturní pilulka, měsíční série promítaná na facebookových stránkách muzea, se zaměřuje na dědictví regionu a odpovídá na otázky mladých lidí pomocí vysvětlení, obrázků a artefaktů (exponáty vystavené v Muzeu oblasti Železná brána). Dává také muzejníkům příležitost toto dědictví využít. Cílem této strategie bylo udržet blízký vztah s návštěvníky, ukázat jim práci vykonávanou za zavřenými dveřmi a ukázat, jak je místní kulturní dědictví udržováno při životě prostřednictvím výzkumu, dokumentace a uchovávání.

Potřebné zdroje

Tuto akci muzeum organizuje pomocí vlastních finančních a lidských zdrojů. Důležitou součástí je čerpání z muzejních sbírek a archívů.

Rehabilitating Roman cultural elements at the museum and combining heritage sustainability and tourism.

Following the example of museums offering people values and landmarks to guide them through troubled times during World War I and II, the Iron Gates Region Museum has developed a way to communicate with its ‘visitors’ online to improve morale and keep the idea of returning to pre-Covid normality alive. The culture pill, a monthly series screened on the museum’s Facebook page, focuses on the region’s heritage and responds to young people’s questions with explanations, images and evidence (items displayed at the Iron Gates Region Museum). It also gives the museographers an opportunity to make use of the heritage. The aim of this strategy was to maintain a close relationship with our visitors, show them the work being done behind closed doors and demonstrate how local cultural heritage is kept alive through research, documentation and preservation.

Resources needed

- Human resources
- Museum collections
- Archives

Důkaz úspěchu

Lajky, sdílení a komentáře na účtech muzea na sociálních sítích. Spolupráce mezi správci kulturních zdrojů a odborníky na dědictví (kurátory a restaurátory) je nezbytná k tomu, aby byla místa prezentována veřejnosti takovým způsobem, aby byla archeologickým zdrojům zajištěna adekvátní ochrana, neboť vztah mezi ochranou dědictví a cestovním ruchem není zcela bezproblémový.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Během posledního desetiletí vzrostl zájem o lepší využití památek a památkových objektů a obce by měly mít možnost těžit z tohoto obrovského potenciálu. Úzká meziodvětvová spolupráce, zejména se sektorem cestovního ruchu, povede k efektivnějšímu řízení a zlepší povědomí o kulturním dědictví. Kulturní stezky podél Dunaje by mohly být začleněny do stávající infrastruktury cestovního ruchu a kulturní potenciál různých regionů by mohl být využit pro udržitelný cestovní ruch. Toho by se možná dalo lépe dosáhnout prostřednictvím nadnárodní spolupráce mezi muzei, městskými radami a organizacemi cestovního ruchu. Pedagogové jsou také důležitými účastníky a jsou klíčoví pro budoucnost kulturního a přírodního dědictví. Školy, univerzity a vědecká centra všech úrovní by měla být informována o potenciálních nominacích a zasadit se o zvýšení povědomí o otázkách spojených s ochranou kulturního dědictví.

WEB

<http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/idEN.asp?k=436>

Evidence of success

Likes, shares and comments on the museum's social media accounts. Cooperation between cultural resource managers and heritage professionals (curators and conservators) is essential to present sites to the public in such a way as to ensure that archaeological resources are adequately protected, as the relationship between heritage protection and tourism is not entirely unproblematic.

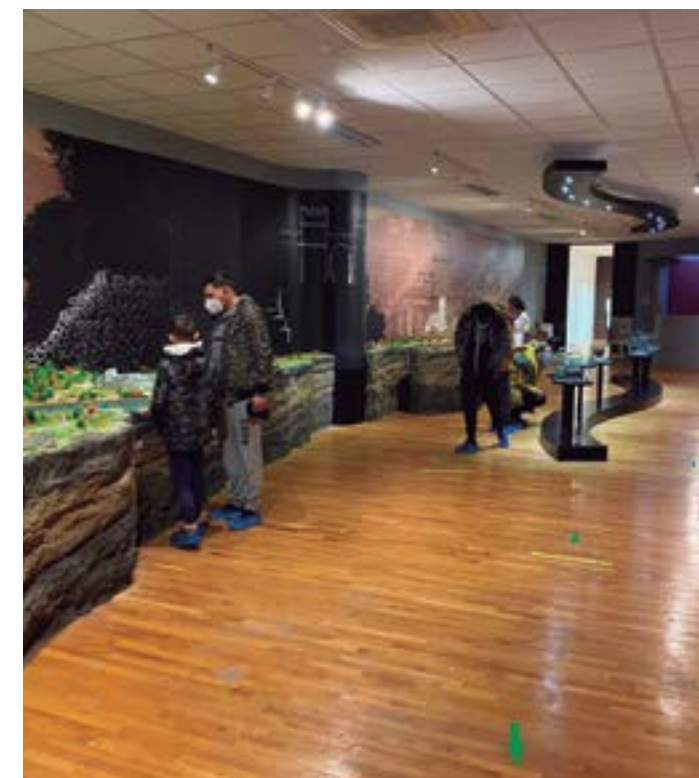
Potential for learning or transfer

Over the last decade, interest in making better use of monuments and heritage sites has grown and communities should be able to benefit from this huge potential. Close cross-sector collaboration, especially with the tourism sector, will lead to more efficient management and improve awareness of cultural heritage. Cultural routes along the Danube could be incorporated into existing tourism infrastructures and the cultural potential of different regions could be harnessed for sustainable tourism. This could be better achieved via transnational cooperation between museums, municipal councils and tourism organisations. Educators are also important participants and are key to the future of cultural and natural heritage. Schools, universities and scientific centres at all levels should be informed of potential nominations and recruited to raise awareness of the issues involved in safeguarding cultural heritage.

WEB

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057539825968>

Regionální muzeum Železná vrata
© župa Mehedinti

Inovativní produkt turistického ruchu v přírodním parku Železná vrata

An innovative tourism product at the Iron Gates Natural Park

Vytvoření inovativního produktu cestovního ruchu s využitím digitalizace k prozkoumání přírodního a kulturního dědictví v přírodním parku.

Tento produkt cestovního ruchu, který bude obsahovat vysoce přesný 3D digitální model přírodního parku v příslušném měřítku, využije k digitalizaci a prezentaci památek kulturního a přírodního dědictví moderní technologie. Všechny významné přírodní a kulturní památky v obou parcích budou digitalizovány, včetně pevností, kostelů, skalních formací, jeskyní a informačních stezek. Vznikne inovativní webový portál s virtuální videoprohlídkou přírodních a kulturních památek obou parků, virtuální výstava muzeí z regionu, databáze digitalizovaných exponátů a prezentace tradic a zvyků z tohoto přeshraničního regionu. Bude možné si stáhnout 3D průzkumnou aplikaci pro mobilní zařízení a nahrávat digitalizované 3D snímky.

Potřebné zdroje

K realizaci bylo potřebné především technické vybavení. To nejdůležitější bylo:

- Systém UAS s možností pro LiDAR a kameru
- Digitální fotoaparát pro fotogrammetrii
- Systém RPAS (dálkově řízený letecký systém – typ dronu) s možností pro LiDAR s dobrou letečnou autonomií a rozsahem
- LiDAR (detekce a měření světla)

Důkaz úspěchu

Využití této praxe k vytvoření turistického, ekonomického a kulturního produktu zvýšilo přitažlivost četných památek v jihozápadním regionu, což přispělo ke zvýšení počtu návštěvníků a místnímu hospodářskému růstu.

Creating an innovative tourism product using digitalisation to explore natural and cultural heritage at the Iron Gates Natural Park.

Modern technologies will be used to digitalise and present cultural and natural heritage sites in this tourism product, which will feature a high-precision, 3D digital model of the natural park at an appropriate scale. All significant natural and cultural heritage sites at the two parks will be digitalised, including fortresses, churches, rock phenomena, caves and information trails. An innovative web portal with a virtual video tour of natural and cultural sites at the two parks, a virtual exhibition of museums from the region, a database of digitalised exhibits and a presentation of traditions and customs from this cross-border region will be created. It will be possible to download a 3D survey application for mobile devices and to upload digitised 3D images.

Resources needed

- UAS system with option for LiDAR and camera
- Digital camera for photogrammetry
- RPAS system (Remotely Piloted Aerial System – copter type) with option for LiDAR with good flight autonomy and scope
- LiDAR (Light Detection and Ranging)

Evidence of success

The use of this practice to create a tourism, economic and cultural product has enhanced the appeal of the multiple heritage sites in the southwest region, contributing to rising visitor numbers and local economic growth.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Byl vyvinut unikátní konkurenceschopný produkt zlepšující ekonomickou efektivitu cestovního ruchu v regionu. V kombinaci s přírodními lokalitami vzniknou čtyři kulturně turistické trasy, které budou 3D digitalizovány a vystaveny na webovém portálu. Potenciál pro vzdělávání se týká důležitosti využívání technologie k rekonstrukci přírodní krajiny a důkladnému zkoumání všech zjištěných anomálií, což zlepšuje naše chápání výsledků geofyzikální prospekce a našich archeologických interpretací geofyzikálních dat. To zvýší atraktivitu tras a přiláká vyšší počet návštěvníků.

WEB

<https://www.pnportiledefier.ro/>

Potential for learning or transfer

A unique, competitive tourism product improving the economic efficiency of tourism to the region has been developed. Four cultural tourism routes will be created in combination with natural sites, which will be 3D digitalised and exhibited on a web portal. The potential for learning relates to the importance of using technology to reconstruct the natural landscape and thoroughly examine any anomalies identified to improve our understanding of geophysical prospection results and our archaeological interpretations of geophysical data. This will enhance the appeal of the routes and attract higher numbers of visitors.

WEB

<https://www.youtube.com/watch?v=36cOolZZdm8>

*Podobizna krále Decebala
© župa Mehedinti*

Neoklasicistní palác Gheorghe Pleșa v Obârșia de Câmp

The neoclassical Gheorghe Pleșa Palace in Obârșia de Câmp

Využití rozvoje cestovního ruchu a transparentního, stabilního vlastnictví k zajištění ochrany dědictví a udržitelnosti v neoklasicistním paláci Gheorghe Pleșa.

Neoklasicistní palác Gheorghe Pleșa se nachází ve vesnici Obârșia de Câmp, asi 65 km od regionálního centra Drobeta-Turnu Severin. Zdá se, že budova byla postavena na konci 19. století ve francouzském architektonickém stylu. Podle informací od místních lidí byl objekt obydlen sporadicky a majitel trávil většinu roku v Paříži. V roce 1948 byl palác darován obyvatelům Obârșia. Změna politického režimu na konci 2. světové války měla pro palác neblahé důsledky, neboť palác byl znárodněn a budova přeměněna na sídlo místní zemědělské strojní stanice.

Po roce 1989 byl stav budovy nejasný téměř dvě desetiletí. První pokus o převzetí paláce podnikla firma Agromec, ale zasáhla kancelář místního starosty a obecní zastupitelstvo rozhodlo o převedení paláce do veřejného vlastnictví. Krátce nato se začaly rozpadat stropy a původní terakotové krby a kamna už byla dávno pryč. 25. února 2004 bylo po aukci se třemi dražiteli užívání budovy povoleno belgickému občanovi, a to na 49 let. Kromě paláce si Belgičan pronajal i 32 hektarů pozemků, kde se zavázal vybudovat největší golfové hřiště v Evropě. Svůj slib bohužel nedodržel a po sérii soudních sporů magistrát smlouvu u soudu vypověděl.

V roce 2013 rada obce po odborném posouzení rozhodla o přidělení paláce místnímu obyvateli, který byl povinen platit po dobu 25 let cca 4 000 LEU ročně na uvedení objektu do původního stavu maximálně do tří let a zachovat ho jako turistickou destinaci. Místní obyvatel slíbil, že s pomocí amerického investora palác zrekonstruuje, aby mohl být začleněn do místního turistického okruhu. Kromě rekonstrukce palá-

Using tourism development and transparent, stable 'ownership' to ensure heritage protection and sustainability at the neoclassical Gheorghe Pleșa Palace in Obârșia de Câmp.

The neoclassical Gheorghe Pleșa Palace is located in the village of Obârșia de Câmp, around 65 km from the county seat, Drobeta-Turnu Severin. The building appears to have been constructed at the end of the 19th century in a French architectural style. According to information from local people, the building was inhabited sporadically and the owner spent most of the year in Paris. It seems that in 1948, the palace was donated to the residents of Obârșia. Political regime change at the end of World War II had detrimental consequences for the palace as the estate was nationalised and the building transformed into the headquarters for the local Agricultural Machinery Station.

For almost two decades following 1989, the status of the building was unclear. An initial attempt to take over the palace was made by Agromec, but the local mayor's office intervened and the municipal council decided to bring the castle into public ownership. Shortly after, the ceilings began to crumble and the original terracotta fireplaces and stoves have long since disappeared. On February 25 2004, use of the building was granted to a Belgian citizen for 49 years, following an auction with three bidders. As well as the palace, the Belgian also leased 32 hectares of land, where he undertook to build the largest golf course in Europe. Unfortunately, the Belgian did not keep his promise and the municipal council terminated the contract in court following a series of lawsuits.

In 2013, following an expert evaluation, the municipal council decided to assign the palace to a local resident, who was obliged to pay appro-

ce plán zahrnoval i vytvoření golfového hřiště a volnočasových aktivit pro turisty (projíždky v kočáře, sportovní rybolov atd.). Tato iniciativa bohužel nevyšla a palác je nadále v troskách. Následní majitelé budovu řádně nevyužívali, což způsobilo vážné škody. V roce 2018 bylo vlastnictví paláce Gheorghe Pleșa konečně převedeno z městské rady Obârșia de Câmp na radu župy Mehedinți.

Potřebné zdroje

Renovace paláce si vyžádá náklady v přibližné výši 5 000 000 €.

ximately 4 000 lei per year for 25 years to restore the building to its original condition within a maximum of three years and maintain it as a tourist destination. The local resident promised to renovate the palace with help from a US investor so that it could be incorporated into the local tourism circuit. As well as renovating the palace, the plan also encompassed the creation of a golf course and leisure activities for tourists (carriage rides, sport fishing, etc.). Unfortunately, the initiative did not come to fruition and the palace remains in ruins.

The successive owners during this period did not use the building properly, causing severe damage. Finally, in 2018, ownership of Gheorghe Pleșa Palace was transferred from Obârșia de Câmp Municipal Council to Mehedinți County Council.

The challenge facing Mehedinți County Council is to rehabilitate the building and use it as a cultural centre. The different parts of the building will be designed to be flexible, allowing permanent, temporary or seasonal cultural and educational activities to be held: permanent and temporary exhibitions, debates on different topics, creative camps (art, literature, music), workshops, shows and other cultural events.

Resources needed

- €5 000 000

Neoklasicistní palác Gheorghe Pleșa v Obârșia de Câmp
© župa Mehedinți

Důkaz úspěchu

Důležitým úspěchem byl převod budovy na správu župy Mehedinti, která záhy provedla nouzová opatření proti dalšímu chátrání a zkáze.

Prvním krokem, který rada župy Mehedinti podnikla, bylo přijmout nouzová opatření k opravě střechy, ve které byly díry a kudy se dovnitř dostával déšť a sníh, a tím zastavit pokračující degradaci budovy.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tato praxe ukazuje, jak hodnotit sociální a ekonomický význam vlastnictví kulturního dědictví pro místní komunity, a zdůrazňuje nepředvídatelné problémy způsobené nejasnými vlastnickými vztahy.

Přestože je tato historická památka ve vlastnictví ministerstva kultury, byla dlouhá léta ignorována. V letech 2007-2008 přešla nemovitost do vlastnictví místního úřadu, který se ji pokusil dvakrát pronajmout, aby mohla být obnovena a využívána. Činnost koncesionářů měla na palác bohužel destruktivní dopad. Stávající škody nebyly opraveny a dalším škodám způsobeným při několika špatných rekonstrukcích nebylo možné zabránit. Smlouvy byly ukončeny a zůstala po nich zohavená historická památka: krby byly zbourány, kotel a radiátory se ztratily, zrcadla zmizela, většina nástěnných maleb v interiéru byla záměrně zničena a původní střešní krytina byla odstraněna a nahrazena nekvalitním materiálem, který se postupně odloupal.

Přestože si zachovává mnoho ze své původní majestátnosti, stavba stále nese stopy desetiletí, kdy voda protékala stropy, stěny byly terčem graffiti a místnosti se staly útočištěm vran a jiné divoké zvěře.

Evidence of success

The successive owners during this period did not use the building properly, causing severe damage. Finally, in 2018, ownership of Gheorghe Pleșa Palace was transferred from Obârșia de Câmp Municipal Council to Mehedinti County Council.

The first step taken by Mehedinti County Council was to take emergency measures to repair the roof, which had holes allowing rain and snow to enter, to put a stop to the ongoing degradation of the building.

Potential for learning or transfer

This practice shows how to evaluate the social and economic importance of heritage assets for local communities and highlights the unforeseen challenges caused by a lack of clear ownership.

Despite being owned by the Ministry of Culture, the historical monument was ignored for many years. In 2007-2008, the property came under the ownership of the local authority, which tried to lease it on two separate occasions so that it could be restored and used. Unfortunately, the activities of the concessionaires had a destructive impact on the palace. The existing damage was not repaired and it was impossible to prevent further damage caused during several misguided renovations. The contracts were terminated, leaving a mutilated historical monument behind: the fireplaces had been demolished, the thermal power plant and radiators had disappeared, the mirrors had gone, most of the murals covering the interior had been deliberately destroyed and the original roof covering had been removed and replaced with a poor-quality material that gradually peeled off.

Although it retains much of its original grandeur, the building still bears the traces of a decade when water flowed through the ceilings, the

WEB

<https://artificiiblog.wordpress.com/2019/09/26/castelul-plesia-din-obarsia-de-camp-mehedinti>

<http://www.monumenteoltenia.ro/palatul-neo-clasic-gh-plesa-obarsia-de-camp/>

https://adevarul.ro/locale/turnu-severin/boierul-gheorghe-plesa-ridicat-castel-obarsia-camp-bogata-frantuzoaica-1_54c16676448e03c0fddc8879/index.html

<https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/familia-plesia-2975900>

<https://www.facebook.com/palatulplesia/>

walls were the target of graffiti and the rooms became a shelter for crows and other wildlife.

WEB

[-https://artificiiblog.wordpress.com/2019/09/26/castelul-plesia-din-obarsia-de-camp-mehedinti/](https://artificiiblog.wordpress.com/2019/09/26/castelul-plesia-din-obarsia-de-camp-mehedinti/)

[-http://www.monumenteoltenia.ro/palatul-neo-clasic-gh-plesa-obarsia-de-camp/](http://www.monumenteoltenia.ro/palatul-neo-clasic-gh-plesa-obarsia-de-camp/)

[-https://adevarul.ro/locale/turnu-severin/boierul-gheorghe-plesa-ridicat-castel-obarsia-camp-bogata-frantuzoaica-1_54c16676448e03c0fddc8879/index.html](https://adevarul.ro/locale/turnu-severin/boierul-gheorghe-plesa-ridicat-castel-obarsia-camp-bogata-frantuzoaica-1_54c16676448e03c0fddc8879/index.html)

[-https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/familia-plesia-2975900](https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/familia-plesia-2975900)

[-https://www.facebook.com/palatulplesia/](https://www.facebook.com/palatulplesia/)

*Interiér paláce Gheorghe Pleșa v Obîrșia de Câmp
© župa Mehedinti*

Muzeum oblasti Železná vrata - podpora turismu

Iron Gates Region Museum - tourism support

Vztah mezi ochranou dědictví a rozvojem cestovního ruchu

Tato praxe ilustruje proces obnovy římského kulturního a historického dědictví v muzeu a vztah mezi revitalizací a rozvojem cestovního ruchu jako součást snah začlenit římské dědictví do širší sociální a ekonomické struktury místní společnosti. Jedním z cílů této iniciativy bylo rozvíjet infrastrukturu cestovního ruchu obnovou římského a středověkého dědictví. Pro zpřístupnění kulturního a historického dědictví vystaveného v muzeu byly vytvořeny návštěvnické stezky a byly poskytnuty veškeré potřebné služby a zařízení určené pro minimalizaci negativních dopadů nadměrné turistiky.

Kromě turistiky lze v hradním areálu římských památek pořádat kulturní akce zaměřené na turisty a místní komunitu, včetně historických představení, dělostřeleckých show, historických rekonstrukcí, ukázek tradičního tance, workshopů a nočních prohlídek. Pro děti a mládež je připraven rozsáhlý vzdělávací program, který nabízí lekce historie, vzdělávací aktivity a umělecké dílny, a tím zaručuje životaschopnost a udržitelnost obnoveného římského dědictví.

Projekt byl proveden jako součást dohody mezi dvěma různými veřejnými orgány: městskou radou Drobeta Turnu Severin a radou župy Mehedinti. Hlavní zúčastněné strany a cílové skupiny jsou: Rada župy Mehedinti, městská rada Drobeta Turnu Severin, místní komunity, rumunští a zahraniční turisté, výzkumní pracovníci atd.

The relationship between heritage protection and tourism development

This practice illustrates the process of restoring Roman cultural and historical heritage at the museum and the relationship between restoration and tourism development as part of efforts to bring Roman heritage into the broader social and economic fabric of local society. One of the objectives of this initiative was to develop tourism infrastructure by restoring Roman and medieval heritage assets. Visitor trails were created to enable access to the cultural and historical heritage on display at the museum and all necessary services and facilities were provided to minimise the negative effects of overtourism.

Besides tourism, cultural events aimed at tourists and the local community can now be held in the castle area of the Roman sites, including historical shows, artillery shows, historical reconstructions, traditional dance displays, workshops and night-time tours. There is an extensive educational programme for children and young people, offering history lessons, educational activities and art workshops to guarantee the viability and sustainability of the Roman heritage that has been restored.

The project was carried out as part of an agreement between two different public authorities: Drobeta Turnu Severin City Council and Mehedinti County Council. The main stakeholders and beneficiaries are: Mehedinti County Council, Drobeta Turnu Severin City Council, local communities, Romanian and foreign tourists, researchers, etc.

Potřebné zdroje

Financováno v rámci Regionálního operačního programu 2007-2013 v celkové hodnotě: 11 450 000 €, ze které 8 860 000 € hradil fond ERDF a státní rozpočet. Na spolufinancování se podíleli soukromí investoři a nevládní fondy částkou zhruba 1 000 000 €. Podstatným vkladem byla také práce dobrovolníků.

Důkaz úspěchu

Majetek římského kulturního dědictví byl obnoven a infrastruktura cestovního ruchu byla vyvinuta tak, aby ochránila a zachovala památky a struktury. Spolupráce mezi správci kulturních zdrojů a odborníky na dědictví (kurátory a konzervátory) je nezbytná pro prezentaci památek veřejnosti takovým způsobem, aby byla archeologickým zdrojům zajištěna adekvátní ochrana, protože vztah mezi ochranou dědictví a cestovním ruchem není zcela bezproblémový.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Zavedení této praxe, obnova římského dědictví v Muzeu oblasti Železná vrata a rozvoj turistického, ekonomického a kulturního produktu zvýšily přitažlivost tohoto dědictví v jihozápadním regionu, což přispělo ke zvýšení počtu návštěvníků a místnímu hospodářskému růstu. Rada župy Mehedinti informovala instituce ze stejného oboru v jiných zemích o praxi proto, aby umožnila její využití pro podobné cíle, přičemž zdůraznila její důležitost a nezbytnost. Během posledního desetiletí vzrostl zájem o lepší využití památek a památkových objektů a komunity by měly mít možnost těžit z tohoto obrovského potenciálu. Úzká meziodvětvová spolupráce, zejména se sektorem cestovního ruchu, povede k efektivnějšímu řízení a zlepší povědomí o kulturním dědictví. Kulturní stezky podél Dunaje by mohly být začleněny do stávající infrastruktury

Resources needed

- Funded under Regional Operational Programme 2007-2013
- Total value of the project: €11 450 000
- Non-reimbursable value (ERDF and national budget): €8 860 000

Evidence of success

The Roman cultural heritage assets were restored and tourism infrastructure was developed to protect and preserve heritage sites and structures. Cooperation between cultural resource managers and heritage professionals (curators and conservators) is essential to present heritage sites to the public in such a way as to ensure that archaeological resources are adequately protected, as the relationship between heritage protection and tourism is not entirely unproblematic.

Potential for learning or transfer

The implementation of this practice, the restoration of Roman heritage at the Iron Gates Region Museum and the development of a tourism, economic and cultural product has enhanced the appeal of this heritage site in the southwest region, contributing to rising visitor numbers and local economic growth. Mehedinti County Council has informed institutions in the same field in other countries about the practice to allow it to be used for similar objectives, highlighting its importance and necessity.

Over the last decade, interest in making better use of monuments and heritage sites has grown and communities should be able to benefit from this huge potential. Close cross-sector collaboration, especially with the tourism sector, will lead to more efficient management and improve awareness of cultural heritage. Cultural

Letecký pohled na Regionální muzeum Železná vrata, Drobeta-Turnu Severin
© župa Mehedinti

cestovního ruchu a kulturní potenciál různých regionů by mohl být využit pro udržitelný cestovní ruch. Toho by se možná dalo lépe dosáhnout prostřednictvím nadnárodní spolupráce mezi muzei, městskými radami a turistickými organizacemi. Pedagogové jsou také důležitými účastníky a jsou klíčoví pro budoucnost kulturního a přírodního dědictví. Školy, univerzity a vědecká centra všech úrovní by měla být informována o potenciálních nominacích a zasadit se o zvýšení povědomí o otázkách spojených s ochranou kulturního dědictví. Za účelem přizpůsobení majetku dědictví novým funkcím byl proveden výzkum s cílem získat další znalosti o majetku a jeho vlastnostech. Historická podstata a podoba památky zůstaly zachovány. Římské památky jsou nyní otevřené návštěvníkům a probíhají propagační práce. Nové kulturní a vzdělávací funkce zatím dělají z památky důležité místo pro místní komunitu a turistickou atrakci v regionálním i celostátním měřítku.

WEB

<http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/iden.asp?k=436>

<https://archive.is/20140315180812/http://coridorulverde.ro/museum-starchaeology.html>

<https://muzeulportilordefier.patrimoni.ro>

routes along the Danube could be incorporated into existing tourism infrastructures and the cultural potential of different regions could be harnessed for sustainable tourism. This could be better achieved via transnational cooperation between museums, municipal councils and tourism organisations.

Educators are also important participants and are key to the future of cultural and natural heritage. Schools, universities and scientific centres at all levels should be informed of potential nominations and recruited to raise awareness of the issues involved in safeguarding cultural heritage. To adapt the heritage assets to their new functions, research was carried out to obtain further knowledge about the assets and their characteristics. The historical substance and form of the heritage site have been preserved. The Roman sites are now open to visitors and promotional work is being carried out. Meanwhile, the site's new cultural and educational functions make it an important place for the local community and a tourist attraction on a regional and national scale.

WEB

<http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/iden.asp?k=436>

<https://archive.is/20140315180812/http://coridorulverde.ro/museum-starchaeology.html>

<https://muzeulportilordefier.patrimoni.ro>

Obrazová rekonstrukce římské podoby města
© župa Mehedinti

Středověká pevnost Severin: podpora kulturního dědictví pomocí jeho renovace

Severin Medieval Fortress: enhancing cultural heritage through restoration and preservation

Tento příklad dobré praxe ilustruje proces obnovy kulturního a historického dědictví ve středověké pevnosti Severin a odhaluje vztah mezi kulturním dědictvím a udržitelným cestovním ruchem.

S nádherným výhledem na největší řeku Evropy byla pevnost Severin důležitým obranným bodem před invazemi dále do vnitrozemí. Pevnost byla postavena za vlády uherského krále Ladislava I. (1077-1095) na hranici mezi katolicismem a pravoslaví, během tehdejších sporů mezi uherskou, rumunskou a bulharskou korunou.

Historie pevnosti se prolíná s vládou několika předních rumunských panovníků. Nicméně v roce 1524 byla pevnost dobyta Sulejmanem I. Nádherným, který po bitvě u Moháče v roce 1526 nařídil pevnost zbourat a kameny použít na výstavbu jiných pevností jižně od Dunaje.

Během projektu byly obnoveny hradby pevnosti a byl postaven pavilon se službami pro návštěvníky, nový most a navazující park. Jakmile jsou návštěvníci uvnitř pevnosti, jsou zcela pohlceni obrovskými kamennými bloky, které dříve tvořily obrannou věž. Turistický pavilon je postaven v moderním stylu s velkorysými skleněnými plochami, které kontrastují s kamennými zdmi okolo něj. Pavilon byl postaven díky evropským fondům a poskytuje návštěvníkům informace o historii pevnosti, širší kontext v rámci historie regionu. Mimo jiné vystavuje portréty panovníků od rumunského karikaturisty Ștefana Popa Popase.

Uvnitř pevnosti se také nachází bývalý kostel, jehož vysvěcení se střídalo z katolického k pravoslavnému a naopak, podle převládajícího náboženství v pevnosti. Z vrcholu pevnosti je také nádherný výhled na Dunaj. Renovovaná pevnost byla zahrnuta do regionálních i národních turistických cest a průvodců.

This practice illustrates the process of restoring cultural and historical heritage at Severin Medieval Fortress and reveals the relationship between heritage sustainability and tourism development.

With stunning views over the largest river on the continent from a hilltop ledge that once made it easy to defend against attackers, its privileged position prompted Severin Medieval Fortress to be viewed as a gateway from the Danube to Central Europe more than 400 years ago. Built for defence purposes by Hungarian king Ladislaus I (the Saint) (1077-1095), the fortress was constructed on the border between Catholicism and Orthodoxy during an ongoing military and religious dispute between the Hungarian crown, Bulgaria and Romania.

The citadel's history is intertwined with that of several prominent Romanian rulers from the era. The fortress was conquered by Soliman the Magnificent in 1524, who, after the Battle of Mohacs in 1526, ordered it to be demolished and the stones to be used to build other fortresses south of the Danube.

During the project, the fortress walls were restored and a tourist pavilion was built, allowing tourists to visit the medieval fortress, the two pavilions in the courtyard, the wall surrounding the fortress, the bridge and the park.

Once inside the walls of the citadel, visitors are faced with a huge block of stone that once served as the defence tower. Inside the fortress, there is a glass tourist pavilion, which contrasts sharply with the stone walls of the fortress. The pavilion was built using European funds and is a modern tourist space where visitors can learn about the history of the fortress. The tourist pavilion contains paintings of all the rulers whose fates were intertwined with that of the fortress, which were produced and donated by the cartoonist Ștefan Popa Popas.

Potřebné zdroje

Projekt byl financován z rumunského Regionálního operačního programu 2007-2013 a to částkou přes 8,4 mil. €. Celková hodnota projektu dosáhla téměř 11,6 mil. €.

Důkaz úspěchu

V rámci projektu došlo k obnově kulturní památky, byla postavena doprovodná infrastruktura pro cestovní ruch. Realizace projektu zároveň zintenzivnila spolupráci regionálních institucí.

V roce 2018 pevnost navštívilo přes 10 000 návštěvníků. Do roku 2020 byl vstup na památku zdarma.

The fortress is also home to a ruined church, which oscillated from Orthodox to Catholic over the years, depending on the predominant religion in the fortress at the time. As they continue to explore the fortress, visitors will encounter an incredible view of the River Danube from the hilltop.

As a result of this project, Severin Medieval Fortress now forms part of the national and international tourism circuit.

Resources needed

- The project was funded under Regional Operational Programme 2007-2013
- Total value of the project: 57 879 000 lei
- Non-reimbursable value (ERDF and national budget): 42 489 000 lei

Evidence of success

The cultural heritage assets were restored and tourism infrastructure was developed to protect and preserve heritage sites and structures. Cooperation between cultural resource managers and heritage professionals (curators and conservators) is essential to present heritage sites to the public in such a way as to ensure that archaeological resources are adequately protected, as the relationship between heritage protection and tourism is not entirely unproblematic.

In 2018, the fortress welcomed more than 10 000 visitors and entry was free until 2020, when monitoring on the European-funded project to restore the fortress came to an end.

*Středověká pevnost Severin
© Mehedinti*

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Během posledních desetiletí se zvedl zájem o zlepšení využití památek, které často představují velmi hodnotné archeologické lokality. Úzká meziodvětvová spolupráce, zejména s aktéry cestovního ruchu, vede ke zlepšení řízení památek a jejich propagaci. Údolím Dunaje vede celá řada kulturních stezek, které podporují udržitelný cestovní ruch. I proto je požadavek na širší spolupráci se zahraničními partnery, ať už se jedná o muzea, místní či regionální samosprávu nebo výzkumné instituce.

WEB

https://en.wikipedia.org/wiki/Severin_Fortress

<https://www.portal.primariadrobeta.ro/articol/cetatea-medievala-a-severinului/>

Potential for learning or transfer

Over the last decade, interest in making better use of monuments and heritage sites has grown and communities should be able to benefit from this huge archaeological potential. Close cross-sector collaboration, especially with the tourism sector, will lead to more efficient management and improve awareness of cultural heritage. Cultural routes along the Danube could be incorporated into existing tourism infrastructures and the cultural potential of different regions could be harnessed for sustainable tourism. This could be better achieved via transnational cooperation between museums, municipal councils and tourism organisations.

Educators are also important participants and are key to the future of cultural and natural heritage. Schools, universities and scientific centres at all levels should be informed of potential nominations and recruited to raise awareness of the issues involved in safeguarding cultural heritage. To adapt the heritage assets to their new functions, research was carried out to obtain further knowledge about the assets and their characteristics. The historical substance and form of the heritage site have been preserved. The site is now open to visitors and promotional work is being carried out. Meanwhile, the site's new cultural and educational functions make it an important place for the local community and a tourist attraction on a regional and national scale.

WEB

https://en.wikipedia.org/wiki/Severin_Fortress

<https://www.portal.primariadrobeta.ro/articol/cetatea-medievala-a-severinului/>

provincie groningen

Mezioborová spolupráce v rozvojovém plánu krajiny a dědictví Maarhuizenu.

Layered cooperation in Maarhuizen Landscape and Heritage Development Plan

Groningen má rozsáhlou síť soukromých osob, podnikatelů, neziskových organizací a vládních agentur, kteří se zavázali k obnově, ochraně a rozvoji dědictví, prostorové kvality a krajiny dané oblasti. Jedinečné vlastnosti krajiny Groningenu nabízejí vynikající podmínky pro turistiku a rekreaci v provincii, stejně jako příležitosti pro růst zaměstnanosti a podnikání. V tomto osvědčeném postupu přibližujeme tuto síť jako model řízení a zvažujeme příležitosti pro posílení místního dědictví prostřednictvím ekonomiky volného času. Osvědčené postupy používané v kulturní krajině Maarhuizenu jsou popsány podrobněji jako praktický příklad.

Provincie Groningen je domovem rozsáhlé sítě lidí a organizací, které se zavázaly k obnově, ochraně a rozvoji dědictví, prostorové kvality a krajiny této oblasti. Spolupráce a spoluvytváření v rámci této sítě vede k rozšiřování postupů, při nichž se vyvíjejí nové způsoby využití dědictví, které se již nevyužívá ke svému původnímu účelu, a to za účelem poskytnutí těmto místům udržitelnější budoucnost. V této dobré praxi popisujeme jednu z těchto iniciativ jako příklad: kulturní krajinu Maarhuizen. Nejprve popíšeme vrstvenou spolupráci probíhající v Groningenu.

Tato síť zahrnuje:

- Soukromé osoby a podnikatele: odhadem 80 % památkových objektů v provincii Groningen je ve vlastnictví soukromých osob. Vlastníci památkově chráněných budov vytvořili Sdružení vlastníků památek Groningen (VGME).
- Regionální a místní správa: nizozemská vláda hraje zprostředkovatelskou roli při obnově, uchování a zlepšování dědictví tím, že poskytuje dotace, navrhuje a zavádí politiky a poskytuje rady a odborné znalosti. Samotná vláda vlastní jen velmi málo památek a většinu míst, která vlastní, využívá pro své vlastní účely.

Groningen has an extensive network of private individuals, entrepreneurs, non-profit organisations and government agencies who are committed to restoring, conserving and developing the area's heritage, spatial quality and landscape. The unique characteristics of Groningen's landscape offer excellent conditions for tourism and recreation in the province, as well as opportunities for growth in employment and entrepreneurship. In this good practice, we zoom in on this network as a management model and consider the opportunities for reinforcing local heritage via a leisure economy. The good practices employed in the Maarhuizen cultural landscape are described in greater detail as a practical example.

The province of Groningen is home to an extensive network of people and organisations who are committed to restoring, conserving and developing the area's heritage, spatial quality and landscape. Cooperation and co-creation within this network results in a proliferation of practices whereby new uses for heritage no longer used for its original purpose are developed to give these sites a more sustainable future. In this good practice, we describe one of these initiatives as an example: the Maarhuizen cultural landscape. Firstly, we will describe the layered cooperation taking place in Groningen.

This network comprises:

- Private individuals and entrepreneurs: an estimated 80% of heritage sites in the province of Groningen are owned by private individuals. Owners of monumental heritage buildings have formed the Groningen Monument Owners' Association (VGME).
- Regional and local government: the Dutch government plays a facilitating role in restoring, conserving and enhancing heritage by providing subsidies, designing and implementing policies and providing advice

- Nadace kulturního dědictví: mezi ně patří mimo jiné Nadace historických kostelů Groningenu, která vlastní 95 starobylých kostelů, Nadace Groningen Landscape, která vlastní 35 národních památek památek, mimo jiné Natuurmonumenten a Staatsbosbeheer. Tyto nadace vlastní, obnovují, udržují a rozvíjejí památky a kulturní krajinu.
- Přidružené agentury: tyto agentury se rovněž zabývají dědictvím, poskytují odborné znalosti a podporují multidisciplinární a participativní procesy, výzkum, marketing atd. Patří mezi ně Libau, Marketing Groningen, Univerzita Groningen, Univerzita aplikovaných věd a Hanze Hogeschool.
- Financování: soukromé fondy, národní fondy obnovy, Kulturní fond prince Bernharda atd.

Tento seznam není úplný: do rozvoje cestovního ruchu je zapojeno ještě více zúčastněných stran. Poskytuje však představu o rozsahu infrastruktury Groningenu pro ochranu a rozvoj památek a kulturní krajiny.

Jak tato infrastruktura spolupráce funguje v praxi? Toto je názorně ukázáno na našem pilotním projektu: Kulturní krajina Maarhuizen.

Maarhuizen je vesnička s několika statky a historickým hřbitovem na uměle vytvořeném kopci, který je typický pro kulturní krajinu této části Groningenu. Jeho unikátní geomorfologie a historické zemědělské struktury jsou v krajině dodnes patrné. Oblast má významnou archeologickou hodnotu. Jedním ze statků je Enne Jans Heerd ze 16. století, národní památka, která ztratila svůj původní účel s odchodem posledních farmářů. Na ochraně této kulturní krajiny spolupracuje několik stran (nadace Staatsbosbeheer, vlastník; dva soukromí manažeři, architekti Onix a LAOS) s podporou dalších organizací a zdrojů financování. Pro zachování budovy a okolní kul-

and expertise. The government itself owns very few heritage sites and uses most of the sites it does own for its own purposes.

- Heritage foundations: these include the Old Churches of Groningen Foundation, which owns 95 ancient churches, the Groningen Landscape Foundation, which owns 35 classified national heritage monuments, Natuurmonumenten and Staatsbosbeheer, among others. These foundations own, restore, maintain and develop heritage sites and the cultural landscape.
- Affiliated agencies: these agencies are also committed to heritage, providing expertise and supporting multidisciplinary and participatory processes, research, marketing, etc. They include Libau, Marketing Groningen, University of Groningen, University of Applied Sciences and Hanze Hogeschool.
- Funding: private funds, national restoration funds, Prince Bernhard Culture Fund, etc.

This list is not exhaustive: still more stakeholders are involved in tourism development. However, it gives an idea of the extent of Groningen's infrastructure for protecting and developing heritage sites and the cultural landscape.

How does this cooperation infrastructure work in practice? This is illustrated by our pilot project: Maarhuizen cultural landscape.

Maarhuizen is a hamlet with several farmhouses and a historic graveyard on a man-made hill, which is typical of the cultural landscape in this part of Groningen. Its unique geomorphology and historic agricultural structures are still visible in the landscape. The area has significant archaeological value. One of the farmhouses is 16th-century Enne Jans Heerd, a national monument that lost its original purpose when the last farmers left. To safeguard this cultural landscape, several parties (Staatsbosbeheer

Historická farma v Maarhuizenu
© Zandstra en Van Rhijn

turní krajiny dochází ke kombinaci zemědělské, kulturní, ekologické a turistické sanace. Budova je udržitelnější díky inovativním možnostem obnovy, zatímco památková rezervace a okolní kulturní krajina jsou zachovány, restaurovány a dále rozvíjeny.

Potřebné zdroje

Tento velký projekt zahrnující krajinu, dědictví, archeologii, ekologii a cestovní ruch je financován z nejrůznějších zdrojů: dotace, soukromé fondy, crowdfunding a národní fondy. Náklady na projekt se odhadují na 4 000 000 €. Kromě poskytování sdílených a odborných znalostí a pomoci je infrastruktura vrstvené spolupráce cenná také při získávání finančních prostředků, které jsou často jednorázové, dočasné a specifické pro určité téma nebo region. Když se sejde mnoho stran, je snazší tyto finanční příležitosti využít. Z ekonomického hlediska se musí rozvoj stát dlouhodobě rentabilním, a to využitím statku jako kulturního centra.

Důkaz úspěchu

Byl vytvořen projektový plán proměny celé kulturní krajiny v Maarhuizenu. Přípravy na rekonstrukci statku a jeho přeměnu na multifunkční kulturní centrum s využitím udržitelných, inovativních stavebních řešení byly zahájeny a žádosti o povolení a financování odeslány. V okolí byl proveden archeologický a ekologický průzkum. Financování bylo požadováno z více zdrojů. Realizace projektu je naplánována na příští dva roky. O účast v tomto projektu má zájem mnoho přidružených agentur, včetně University of Groningen, University of Applied Sciences, Hanze Hogeschool Marketing Groningen, institucí pro vzdělávání v oblasti přírody a umění, farmářů a společností zaměřených na volný čas. Bylo zahájeno několik malých pilotních projektů, včetně studijních projektů

Foundation, the owner; two private managers, architects Onix and LAOS) are working together with support from other organisations and funding sources. To preserve the building and surrounding cultural landscape, a combination of agricultural, cultural, ecological and tourist redevelopment is taking place. The building is being made more sustainable via innovative restoration options, while the heritage site and surrounding cultural landscape are being preserved, restored and further developed.

Resources needed

This major project encompassing landscape, heritage, archaeology, ecology and tourism is funded by a wide variety of sources: subsidies, private funds, crowdfunding and national funds. The project costs are estimated at €4 000 000. As well as providing shared knowledge, expertise and assistance, the layered cooperation infrastructure is also valuable when it comes to obtaining funds, which are often one-off, temporary and specific to a particular theme or region. When many parties come together, it is easier to harness these financial opportunities. From an economic perspective, the development must become profitable over the long term by using the farmhouse as a cultural centre.

Evidence of success

A project plan was established to transform the entire cultural landscape in Maarhuizen. Preparations to renovate the farmhouse and transform it into a multifunctional cultural centre using sustainable, innovative building solutions have begun and applications for permits and funding have been sent. Archaeological and environmental research has been carried out in the surrounding area. Funding has been requested from multiple sources. Implementa-

pro studenty historie a umění krajiny.

Nastalé problémy

Jedním z problémů, s nimiž jsme se setkali, je široký rozsah a složitost projektu, do kterého je zapojeno několik vládních institucí. Někdy jsou vydané rady nebo pokyny protichůdné. Ve spolupráci s provincií Groningen jsme byli schopni spojit různá oddělení a oblasti politik a tyto rozpory řešit.

Další výzvou je financování. Některé fondy jsou časově omezené a mají specifické podmínky. Vzhledem ke složitosti je projekt závislý na externím financování. Pokrýt celkový rozpočet trvá dlouho.

Poslední výzvou je, že hlavním cílem projektu je zachovat Maarhuizen a učinit z něj veřejný prostor. Příjmy jsou potřebné k zajištění budoucího projektu, proto byl vyvinut obchodní model. Pokud jde o financování a veřejnou debatu, někdy je pro lidi obtížné pochopit, o jaký projekt se jedná: jedná se o komerční nebo společensky prospěšný projekt?

tion of the project is scheduled to take place over the next two years.

Many affiliated agencies are interested in participating in this project, including the University of Groningen, University of Applied Sciences, Hanze Hogeschool Marketing Groningen, nature and art education institutions, farmers and leisure companies.

Several small pilot projects have been launched, including study projects for students of landscape history and art.

Challenges encountered

One of the challenges encountered is the broad scope and complexity of the project, with several layers of government departments involved. Sometimes, the advice or instructions issued are contradictory. With coordination from the county of Groningen, we have been able to bring the different departments and policy areas together and address these contradictions.

Another challenge is funding. Some funds are time-limited and have specific conditions, which can sometimes be conflicting. Due to the complexity of the project, it is dependent on external funding but it takes a long time to cover the total budget.

The final challenge is that the project's primary goal is to preserve Maarhuizen and make it into a public place. Revenues are needed to futureproof the project, so a business model has been developed. When it comes to funding and the public debate, this sometimes makes it difficult for people to understand what kind of project it is: is it a commercial or a social project?

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Rádi bychom se dozvěděli více o tom, jak můžeme historii krajiny sdílet zajímavou formou a jak načerpat inspiraci z dalších osvědčených postupů. Nemáme žádné zkušenosti s evropskými dotacemi a zajímá nás, zda existují nějaké evropské dotace, které jsou pro tento projekt relevantní.

Lekce, o které bychom se rádi podělili, jsou:

- **Placemaking** (tvorba míst): jakmile jsme spustili projekt, pozvali jsme lidi, aby přišli do Maarhuizenu a začali jsme organizovat aktivity. Sdíleli jsme své nápady a ptali se lidí na jejich. To vedlo k významnému zapojení široké škály stran.
- **Integrace budov a krajiny**: v plánech, které jsme vypracovali, vždy spojujeme statek Enne Jans Heerd s okolní krajinou. Tyto dva prvky se vzájemně posilují.
- **Koalice**: do projektu je zapojena široká koalice zainteresovaných stran a to je klíčový faktor úspěchu.

WEB

<https://ennejansheerd.nl/>

Odborný posudek Interreg Europe

Tento osvědčený postup vyniká jako příklad toho, jak shromáždit silnou koalici různých zúčastněných stran kolem společného cíle: obnovit a modernizovat kulturní dědictví v původně venkovském prostředí. Projekty určené k využití kulturního dědictví venkova inovativními způsoby, aby byla Evropa chytřejší a zelenější, pravděpodobně přilákají během příštích sedmi let finanční podporu EU. Zastáncům tohoto osvědčeného postupu se doporučuje, aby zvážili výsledky, které jsou hlášeny, a ponaučení, které

Potential for learning or transfer

We would like to learn more about how we can share the history of the landscape in an interesting way and draw inspiration from other good practices. We have no experience of European subsidies and we are interested to find out whether there are any European subsidies that are relevant to this project.

The lessons we would like to share are:

- **Placemaking**: as soon as we launched the project, we invited people to come to Maarhuizen and started organising activities. We shared our ideas and asked people for theirs. This led to significant engagement from a wide range of parties.
- **Building and landscape integration**: in the plans we have drawn up, we always link the Enne Jans Heerd farmhouse to the surrounding landscape. The two elements mutually reinforce one another.
- **Coalition**: a broad coalition of stakeholders are involved in the project and this is a key factor for success.

WEB

<https://ennejansheerd.nl/>

Expert opinion Interreg Europe

This good practice stands out as an example of how to gather a strong coalition of diverse stakeholders around a common goal: to relaunch and modernise cultural heritage in an originally rural setting. Over the next seven years, projects designed to use rural cultural heritage in innovative ways to make Europe smarter and greener are likely to attract EU financial support. Proponents of this good practice are advised to consider the results being reported and lessons that can be drawn from

Ize čerpat z projektu RURITAGE (<https://www.ruritage.eu/>), který byl spolufinancován EU (jako součást programu Horizont 2020), abychom lépe porozuměli směru, kterým se ubírat.

the RURITAGE project (<https://www.ruritage.eu/>), which has been co-funded by the EU (as part of the Horizon 2020 programme) in order to better understand the direction in which to proceed.

*Letecký pohled na Maarhuizen
© Zandstra en Van Rhijn*

Rozvoj krajiny, kulturní identita a volný čas: nové vodní dílo v Zoutkampu

Landscape development, cultural identity and leisure: the new waterworks in Zoutkamp

Kvůli vzestupu hladiny moří a přechodu na solární a větrnou energii se v provincii Groningen v současné době navrhuje rozsáhlé plány rozvoje krajiny. Několik z těchto plánů kombinuje kvalitu života, prostorovou kvalitu a identitu, udržitelnost a volný čas. Tato dobrá praxe se zaměřuje na nové vodní dílo v obci Zoutkamp.

Rychlý přehled plánů rozvoje krajiny pro provincii Groningen odhaluje několik projektů, kde se bere v úvahu prostorová kvalita a identita, kulturní historie, dědictví a volný čas.

Strategie cestovního ruchu týkající se dědictví a krajiny zahrnují opětovné využití památek a nabízení nových zkušeností. Jedním z takových míst je Waddenské moře, které je zapsané na seznamu světového dědictví UNESCO, a vyznačuje se svými přílivovými oblastmi, hrázemi a jedinečnou krajinou dále ve vnitrozemí s vesnicemi postavenými na „Wierden“ (uměle vytvořené kopce) a četnými kostely z pozdního středověku.

Pro využití hodnoty památkového objektu se používají čtyři strategie:

- jako billboard k přilákání turistů a nových obyvatel
- jako živnou půdu pro startupy a další průkopnické projekty
- jako totem, na kterém mohou obyvatelé ukotvit svou identitu
- jako místo setkávání k propojení obyvatel

Pobřeží Waddenského moře, které je na seznamu světového dědictví UNESCO, nabízí příležitosti k dalšímu rozvoji. Mohlo by být poskytnuto více možností pro přenocování, stejně jako dálkové turistické a cyklistické stezky.

Připravují se tři plány rozvoje krajiny:

- Nová vodárna a zdymadlo Hunsingo ve vesnici Zoutkamp, které spojují v jediném projektu přizpůsobení se klimatu, vodní

Due to sea-level rise and the transition to solar and wind energy, large-scale landscape development plans are currently being designed for the province of Groningen. Several of these plans combine quality of life, spatial quality and identity, sustainability and leisure. This good practice focuses on the new waterworks in the village of Zoutkamp.

A quick scan of landscape development plans for the province of Groningen reveals several projects where spatial quality and identity, cultural history, heritage and leisure are taken into consideration.

Tourism strategies relating to heritage and landscape involve reusing heritage sites and offering new experiences in them. The Wadden Sea UNESCO World Heritage site is one example, featuring mudflats, dykes and a unique landscape further inland with villages built on 'Wierden' (manmade hills) and numerous churches from the late Middle Ages.

Four strategies are employed to leverage the value of the heritage site:

- as a billboard to attract tourists and new residents
- as a breeding ground for startups and other pioneering projects
- as a totem pole for residents to anchor their identity on
- as a meeting place to connect residents

The coastline at the Wadden Sea UNESCO World Heritage site offers opportunities for further development. More options for overnight stays could be provided, as could long-distance hiking and cycling trails.

Three landscape development plans are in process:

- New waterworks and Hunsingo lock in the village of Zoutkamp, bringing climate adap-

cesty, rekreaci a dědictví, a to s podporou místní komunity.

- Regionální rozvoj v okolí historického přístavu Noordpolderzijl, výzkum způsobů, jak zajistit splavnost přístavu a přilákat cestovní ruch při zachování a zlepšení přírodního a kulturního prostředí, jakož i přijetí opatření pro udržitelné zemědělství a přizpůsobení se klimatu.
- Renovace historického města Appingedam

Tato dobrá praxe se zaměřuje na nové vodní dílo v Zoutkampu.

Cílem projektu je pomoci zajistit budoucnost systému kanálů a řek na severu Groningenu obnovením starého zdymadla Hunsingo (postaveného v roce 1859) a uvedením staré mořské hráze zpět do provozu a také výstavbou nové čerpací stanice vedle starého zdymadla, aby se zvýšil objem vody, kterou lze čerpat. Pro další zvýšení účinnosti čerpací stanice je ve vesnici Schouwerzijl instalována nová řada zdymadlových vrat. Projekt spojuje vodní hospodářství, ochranu kulturního dědictví, zlepšení kvality života v Zoutkampu a okolí, sanaci zdymadla a další rozvoj turistického přístavu.

Potřebné zdroje

Odhadovaný rozpočet na tento projekt je 31 600 000 €. Většinu této částky bude financovat regionální vodohospodářský úřad Noorderzijlvest, který je zodpovědný za výstavbu čerpací stanice (€ 16 000 000). Mezi další zdroje financování a podpory patří provincie Groningen, městská rada Het Hogeland, národní program Groningen, Erfgoeddeal (dohoda o dědictví) a místní podnikatelé.

tation, waterways, recreation and heritage together in a single project with support from the local community.

- Regional development around the historic harbour of Noordpolderzijl, researching ways to ensure the port's navigability and attract tourism while preserving and enhancing the natural and cultural environment, as well as adopting measures for sustainable agriculture and climate adaptation.
- Redevelopment of the historic city of Appingedam.

This good practice focuses on the new waterworks in Zoutkamp.

The aim of the project is to help futureproof the system of canals and rivers in the north of Groningen by restoring the old Hunsingo lock (built in 1859) and bringing the old sea dyke back into operation, as well as constructing a new pumphouse next to the old lock to increase the volume of water that can be pumped. To further increase the pumphouse's efficiency, a new set of lock gates are being installed in the village of Schouwerzijl. The project combines water management, cultural heritage preservation, improvements to quality of life in Zoutkamp and the surrounding area, redevelopment of the lock and further development of the tourist marina.

Resources needed

The estimated budget for this project is €31 600 000. The regional water authority Noorderzijlvest will be funding most of this amount, as it is responsible for building the pumphouse (€16 000 000). Other sources of funding and support include the province of Groningen, Het Hogeland municipal council, the Groningen National Programme, Erfgoeddeal (Heritage Deal) and local business owners.

Vizualizace vodního díla Zoutkamp
© Waterschap Noorderzijlvest

Důkaz úspěchu

Místní komunita byla do projektu zapojena od samého počátku a její příspěvek pomohl tomu, aby se stal tím, čím je dnes. Výhodou zapojení místní komunity je, že generuje podporu pro projekt, udržuje a buduje zapojení komunity do změn krajiny. Díky progresivním nápadům a podpoře obyvatel je územní rozvoj těsněji spojen s místní prostorovou identitou. S ohledem na potenciál oblasti pro cestovní ruch a volný čas mohou obyvatelé poskytnout nejlepší rady pro zlepšení obyvatelnosti a kvality života v ní. Tento přístup také omezuje počet námitek vůči projektu a pomáhá urychlit proces. Není to jen místní komunita, která je projektem nadšená, jak ukazuje množství dalších zainteresovaných stran.

Nastalé problémy

Některé z hlavních výzev se objevily ve fázi návrhu: jak zajistit, aby zdymadlo fungovalo jako zdymadlo, když to bývalo stavidlo, kde postavit novou čerpací stanici, jaký styl použít atd. Dalším problémem bylo získání dostatečných finančních prostředků na pokrytí každého prvku projektu, jako např. obnova ochranné hráze Muralt a osvětlení starého přístavu.

Evidence of success

The local community has been involved in the project from the outset and their input has helped make it what it is today. The benefit of local community involvement is that it generates support for the project, sustaining and building community engagement with changes to the landscape. With bottom-up ideas and support from residents, spatial development is more closely linked to local spatial identity. With regard to the area's potential for tourism and leisure, residents can give the best advice to enhance liveability and quality of life in the area. This approach also limits the number of objections to the project and helps speed up the process. It is not only the local community that is enthusiastic about the project, as the number of other stakeholders shows.

Challenges encountered

Some of the main challenges were encountered in the design stage: how to make the lock function as a lock when it used to be a flood-gate, where to build the new pumphouse, what style to use, etc. Another issue was obtaining sufficient funding to cover every element of the project, such as the restoration of the Muralt protection dyke (visible on the far left of the picture) and the old harbour lighting.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tento projekt demonstruje potenciál pro kombinaci kvality života, prostorové kvality a identity, udržitelnosti a volného času a ukazuje, jak může být společné tvoření mezi různými zúčastněnými stranami, dědictvím a prostorovou identitou upřednostňováno v projektech přestavby za účelem vytvoření dynamických kulturních krajín.

Projekt nového vodního díla v Zoutkampu ukazuje na důležitost zapojení místních komunit do rozvoje krajiny. To zvyšuje prostorovou kvalitu a obyvatelnost území, snižuje počet stížností, vede k menšímu počtu úprav plánů a vytváří projektu rozsáhlou podporu. Jakmile je zavedena místní podpora, je mnohem snazší získat finanční prostředky a zapojit nové zainteresované strany. Projekt také ukazuje, jak propojit různé nápady a kombinovat různé prvky v jediném projektu. Tento přístup lze shrnout do holandského rčení „dělat práci prací“. Projekt se snaží nejen zmírnit dopady změny klimatu, ale také obnovit kulturní historii města, zlepšit kvalitu jeho života a zvýšit jeho rekreační hodnotu.

WEB

[https://www.noorderzijlvest.nl/ons-werk/projecten/projecten-\(lopend\)/waterwerken-zoutkamp/](https://www.noorderzijlvest.nl/ons-werk/projecten/projecten-(lopend)/waterwerken-zoutkamp/)

Odborný posudek Interreg Europe

Tento osvědčený postup sleduje několik cílů, jako je revitalizace kulturního dědictví souvisejícího s vodou a přizpůsobení se klimatu prostřednictvím lepšího hospodaření s vodními zdroji. Jako takový je v souladu s cíli stanovenými Evropskou komisí v mnoha iniciativách vyplývajících ze Zelené dohody pro Evropu. Mezi nimi stojí za zmínku Strategie biologické rozmanitost

Potential for learning or transfer

This project demonstrates the potential for combining quality of life, spatial quality and identity, sustainability and leisure and shows how co-creation between different stakeholders, heritage and spatial identity can be prioritised in redevelopment projects to create dynamic cultural landscapes.

The new waterworks project in Zoutkamp points to the importance of involving local communities in landscape development. This enhances the spatial quality and liveability of the area, reduces the number of complaints, leads to fewer adjustments to the plans and generates widespread support for the project. Once local support is in place, it is much easier to obtain funds and engage new stakeholders. The project also shows how to link different ideas and combine different elements in a single project. This approach can be summed up by the Dutch saying 'making work with work'. The project not only seeks to mitigate the effects of climate change, but also to restore the town's cultural history, improve its quality of life and enhance its recreational value.

WEB

[https://www.noorderzijlvest.nl/ons-werk/projecten/projecten-\(lopend\)/waterwerken-zoutkamp/](https://www.noorderzijlvest.nl/ons-werk/projecten/projecten-(lopend)/waterwerken-zoutkamp/)

Expert opinion Interreg Europe

This good practice pursues multiple objectives, such as revitalising water-related cultural heritage and climate adaptation via improved management of water resources. As such, it is in line with the European Commission's stated objectives in many of the initiatives stemming from the European Green Deal. Among these, it is worth mentioning the 2030 Biodiversity

Stará rybářská vesnička Zoutkamp
© Marketing Groningen

ti do roku 2030, která vyzývá k investicím do zelené a modré infrastruktury, a Zpráva o cestovním ruchu a dopravě v roce 2020 a dále, která zdůrazňuje potenciál vnitrozemských vodních cest a venkovských oblastí pro vytváření příležitostí inovativních, lokalizovaného cestovního ruchu a rekreační založené na zlepšování kulturního dědictví. Přístup, který přijali zastánci tohoto přetrvávajícího osvědčeného postupu, by mohl inspirovat další místní a regionální tvůrce politik v EU.

Strategy, which calls for investment in green and blue infrastructure, and the Communication on Tourism and Transport in 2020 and Beyond, which stresses the potential of inland waterways and rural areas for the creation of innovative, localised tourism and recreation opportunities based on enhancing cultural heritage. The approach adopted by the proponents of this ongoing good practice could inspire other local and regional policymakers in the EU.

Rybářský přístav Zoutkamp
© Marketing Groningen

Projekt Keykeepers

Keykeepers project

Projekt Keykeepers od Nadace historických kostelů Groningenu vrací kostely nejdůležitějším obyvatelům vesnic: dětem!

Nadace historických kostelů Groningenu si klade za cíl chránit, obnovovat a udržovat náboženské kulturní dědictví v provincii Groningen a také zvyšovat zájem a sdílet znalosti o tomto dědictví.

Mnoho kostelů v Groningenu je odsvěčeno a za provoz budov jsou odpovědné místní výbory dobrovolníků. I když už se nejedná o místa božího uctívání, budovy tvoří součást našeho společného dědictví. Nadace zkoumá způsoby, jak dát budovám nový význam a důležitost v životech vesničanů.

S projektem Keykeepers vracíme kostely nejdůležitějším obyvatelům vesnic: dětem. Dostanou klíč ke dveřím a jsou požádány, aby ho uchovaly v bezpečí. Podepíší smlouvu a zahrají si vzrušující hru, která je má naučit o historii jejich kostela a pomoci jim ocenit hodnotu jejich dědictví. Děti pracují společně v kostele a jeho okolí, aby vyřešily hádanky a našly odpovědi. Konečným cílem hry je odemknout kostel.

Projekt buduje užší partnerství mezi dobrovolnickými výbory a místními školami. Škola například využívá kostel jako speciální učebnu a dobrovolníci učí děti natahovat kostelní hodiny. To má pozitivní vliv na celkovou obyvatelnost vesnice a podporuje mezigenerační aktivity

The Keykeepers project from the Groningen Historic Churches Foundation gives churches back to villages' most important inhabitants: children!

Groningen Historic Churches Foundation aims to protect, restore and maintain religious cultural heritage in the province of Groningen, as well as to boost interest and share knowledge of this heritage.

Many churches in Groningen are deconsecrated and local committees of volunteers are responsible for operating the buildings. Although they are no longer places of worship, the buildings form part of our collective heritage. The Foundation explores ways of giving the buildings new meaning and relevance in villagers' lives.

With the Keykeepers project, we give churches back to villages' most important inhabitants: children. They are given the key to the door and asked to keep it safe. They sign a contract and play an exciting game, designed to teach them about the history of their church and help them appreciate the value of their heritage. The children work together in and around the church to solve clues and find answers. The ultimate goal of the game is to unlock the church.

The project builds closer partnerships between volunteer committees and local schools. For example, the school uses the church as a special classroom, and volunteers teach children to wind the church clock. This has a positive influence on the village's overall liveability and encourages intergenerational activities.

Potřebné zdroje

- Koordinace a propagace projektu: 15 000 €
- Vývoj konceptu: 7 500 €.
- Návrh a výroba 10 truhel a her Keykeeper: 22 500 €.
- Celkem: 45 000 €.

Finanční zdroje: regionální kanceláře družstva Rabobank, Prins Bernard Cultuurfonds a stávající vzdělávací zdroje.

Důkaz úspěchu

Projekt Keykeepers vytvořil strukturální partnerství mezi kostely a školami, posílil místní podporu kostelům a zlepšil kvalitu života v deseti různých vesnicích. Projekt podporuje zapojení mladších generací do místního dědictví a vytváří podporu pro budoucí úsilí o jeho ochranu. Metoda Keykeepers pomáhá školám a kostelům v jiných vesnicích ke spolupráci. Osvědčené postupy se vyměňují s ostatními místními výbory a zúčastněnými stranami zapojenými do dědictví jak regionálně, tak i mimo něj. Tato nová metoda výchovy k dědictví získala holandskou cenu za design.

Nastalé problémy

Některé z problémů, které nastaly, zahrnují:

- Udržet projekt „při životě“ ve školách a kostelech v průběhu let je výzvou a je klíčové mít praktického vedoucího projektu z organizace pro dědictví.
- Náklady na vytápění kostelů při jejich využívání jsou vysoké. Nadace historických kostelů Groningenu platí účet dvakrát během prvního roku Keykeepers, aby udržela nízké náklady.

Resources needed

- Project coordination & promotion: €15 000
- Concept development: €7 500
- Design and production of 10 Keykeeper chests and games: €22 500
- Total: €45 000

Funding sources: regional offices of the Rabobank cooperative, Prins Bernard Cultuurfonds and existing educational resources.

Evidence of success

Keykeepers has created a structural partnership between churches and schools, boosted local support for the churches and enhanced quality of life in ten different villages. The project promotes engagement with local heritage among younger generations, building support for future preservation efforts. The Keykeepers method helps schools and churches in other villages to start working together. Good practices are exchanged with other local committees and stakeholders involved in heritage both regionally and beyond. This new heritage education method received a Dutch Design Award.

Challenges encountered

Some of the challenges encountered include:

- Keeping the project 'alive' in the schools and churches over the years is a challenge and a hands-on project leader from the heritage organisation is key.
- The cost of heating churches for use is high. The Groningen Historic Churches Foundation pays the bill twice during the first Keykeepers year to keep costs low.

Náboženské kulturní dědictví Groningenu
© Iris van den Brand

Náboženské kulturní dědictví Groningenu
© Marketing Groningen

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Projekt Keykeepers je inovativní v několika ohledech:

- Znovu využívá památkově chráněné budovy církevního dědictví.
- Snaží se získat širokou podporu pro církevní dědictví ve venkovských oblastech.
- Je to nová metoda výchovy k dědictví, která přivádí třídu do kostela, posiluje místní identitu a smysl dané památky.
- Zapojuje děti jako zainteresované strany do péče o kostel, dovoluje jim nahlédnout do toho, co dědictví zahrnuje, a vytváří podporu pro budoucnost.
- Podporuje a stimuluje mezigenerační aktivity v malých venkovských vesnicích, které se potýkají s demografickými změnami, vyhláňováním a stárnutím obyvatelstva, a tím zvyšuje kvalitu života v těchto vesnicích.
- Vytváří oboustranně výhodnou situaci tím, že podporuje spolupráci školy a kostela.

WEB

<https://www.212f.nl/keykeepers>

<https://www.groningerkerken.nl/en/home>

<https://www.interregeurope.eu/momar/news/news-article/10941/interview-to-groningen-historic-churches-foundation/>

Potential for learning or transfer

The Keykeepers project is innovative in several ways:

- It reuses listed religious heritage buildings.
- It seeks to obtain broad support for religious heritage in rural areas.
- It is a new heritage education method that brings the classroom into the church, strengthening local identity and sense of place.
- It engages with children as stakeholders in caring for a church, giving them an insight into what heritage involves and building support for the future.
- It supports and stimulates intergenerational activities in small rural villages struggling with demographic change, depopulation and an ageing population, enhancing quality of life in these villages.
- It creates a win-win situation by encouraging the school and church to work together.

WEB

<https://www.212f.nl/keykeepers>

<https://www.groningerkerken.nl/en/home>

<https://www.interregeurope.eu/momar/news/news-article/10941/interview-to-groningen-historic-churches-foundation/>

Kostel v Middelstumu
© Stella Dekker Fotografie

Program provinčního dědictví, prostorové kvality a krajiny Groningenu (HSL)

Groningen Provincial Heritage, Spatial Quality and Landscape (HSL) Programme

Program dědictví, prostorové kvality a krajiny sdružuje vládu a další zainteresované strany v práci na dědictví a kulturní krajině.

Prostorová kvalita provincie Groningen je do značné míry určena jejím dědictvím a kulturní krajinou. Region se vyznačuje rozmanitou kulturní krajinou a místní identitou. Pro zachování těchto vlastností je důležité přijmout pečlivě naplánovaná opatření. Program provinčního dědictví, prostorové kvality a krajiny Groningenu je v Nizozemsku jedinečný. Vede jej multidisciplinární tým, který spolupracuje se zúčastněnými stranami ve snaze zanechat budoucím generacím krásný, rozpoznatelný a zvládnutelný domov, a to prostřednictvím zachování, obnovy a dalšího rozvoje identity oblasti a vytvářením nových památek. Cílem je zajistit, aby provincie zůstala atraktivní pro obyvatele a návštěvníky a chránit dědictví, prostorovou kvalitu a krajinu Groningenu.

Strategie, na níž je program založen, bude v příštím roce vyhodnocena a obnovena. Je založena na šesti pilířích, z nichž jeden se zaměřuje na dědictví v oblasti postižené zemětřesením. V této části programu jsou formulovány politiky a strategie pro obnovu, posílení a demolici památkově chráněných budov poškozených zemětřesením. Cílem je chránit památky a podporovat nové využití. Jedním z prvků programu je provinční informační kancelář pro otázky související s dědictvím, která zaměstnává tým odborníků na dědictví.

The Heritage, Spatial Quality and Landscape Programme brings the government and other stakeholders together to work on heritage and cultural landscapes.

The province of Groningen's spatial quality is largely determined by its heritage and cultural landscape. The region features diverse cultural landscapes and local identities. To preserve these qualities, it is important to take carefully planned measures. The Groningen Provincial Heritage, Spatial Quality and Landscape Programme is unique in the Netherlands. It is led by a multidisciplinary team that works with stakeholders to leave future generations a beautiful, recognisable, manageable home by preserving, restoring and further developing the area's identity and creating new heritage sites. The goal is to ensure that the province remains attractive to residents and visitors and to protect Groningen's heritage, spatial quality and landscape.

The policy underpinning the programme will be evaluated and renewed in the coming year. It is based on six pillars, one of which focuses on heritage in the area affected by earthquakes. In this part of the programme, policies and strategies are formulated to restore, fortify and demolish heritage buildings damaged by earthquakes. The aim is to protect heritage sites and encourage new uses. One element of the programme is a provincial information office for heritage-related questions staffed by a team of heritage professionals.

Potřebné zdroje

Roční rozpočet programu je přibližně 10 700 000 €, přičemž 2 500 000 € je každoročně přiděleno na program dědictví v oblasti zemětřesení (50 % z této částky musí být spolufinancováno).

Důkaz úspěchu

Od zahájení programu v roce 2017 některé z jeho úspěchů zahrnují:

- Pakt vypracovaný zúčastněnými stranami za účelem formalizace jejich dobrovolné dohody o spolupráci na kulturní krajině a dědictví
- Rozvoj a implementace programu dědictví
- Průzkum kvality stavebních památek a kulturní krajiny
- Dotace na osvědčené postupy
- Sdílení osvědčených postupů na webu „Kwaliteitgids Groningen“ – „Průvodce prostorovou kvalitou“
- Rozšíření obzorů projektu hledáním inspirace v jiných evropských regionech a účastí na Interreg Europe MOMAR

Nastalé problémy

Provincie Groningen čelí mnoha výzvám s velkým dopadem na prostorovou kvalitu, krajinu a dědictví: zemětřesení, energetické a zemědělské změny, demografické změny a změny klimatu. Další nově vznikající výzvou je udržování úzkého kontaktu se zúčastněnými stranami při platných omezeních Covid-19.

Resources needed

The annual budget for the programme is approximately €10 700 000, while €2 500 000 are allocated each year to the heritage programme in the earthquake area (50% of this amount must be co-funded).

Evidence of success

Since the programme was launched in 2017, some of its successes include:

- A covenant drawn up by stakeholders to formalise their voluntary agreement to work together on the cultural landscape and heritage
- Development and implementation of the Heritage Programme
- Survey of the quality of the built heritage and cultural landscape
- Subsidies for good practices
- Sharing good practices on the website 'Kwaliteitgids Groningen' – 'A Guide to Spatial Quality'
- Broadening the project's horizons by seeking inspiration from other European regions and attending Interreg Europe MOMAR

Challenges encountered

The province of Groningen faces multiple challenges with a major impact on spatial quality, landscape and heritage: earthquakes, energy and agricultural transitions, demographic change and climate change. Another emerging challenge relates to maintaining close contact with stakeholders when Covid-19 restrictions are in place.

Letecký pohled na Bourtonne
© Provincie Groningen

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Program provinčního dědictví, prostorové kvality a krajiny Groningen podporuje multidisciplinární, komplexní přístup k územnímu rozvoji. Tím, že upřednostňuje klíčové prvky v krajině, dědictví a archeologii, usiluje o zachování, obnovu a další rozvoj identity oblasti.

Multidisciplinární tým se skládá z odborníků na dědictví, krajinu, archeologii, prostorovou kvalitu, financování a regionální rozvoj. Na provinční úrovni má program vazby na různé obory, jako je kultura, volný čas a ekologie, s nimiž sdílí určité cíle územní kvality.

Tým může také poradit ohledně příslušných zlepšení politik a modelů řízení.

Program by mohl sloužit jako zdroj inspirace pro regionální a místní samosprávy a ukázat, jak mohou spojit síly se zúčastněnými stranami a místními iniciativami, aby se prostorová kvalita pevně zařadila do programu a podpořit dialog mezi potenciálně protichůdnými zájmy ve snaze zachovat prostorovou kvalitu regionu.

WEB

https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/user_upload/Documenten/Beleid_en_documenten/Documentenzoeker/Cultuur_en_erfgoed/Erfgoed/Programma_opgave_Erfgoed_Ruimtelijke_kwaliteit_en_Landschap.pdf

www.kwaliteitsgidsgroningen.nl

Potential for learning or transfer

The Groningen Provincial Heritage, Spatial Quality and Landscape Programme promotes a multidisciplinary, comprehensive approach to spatial development. By prioritising key features in the landscape, heritage and archaeology, it aims to preserve, restore and further develop the area's identity.

The multidisciplinary team consists of experts on heritage, landscape, archaeology, spatial quality, funding and regional development. At the provincial level, the programme has links with different departments, such as culture, leisure and ecology, with whom it shares certain spatial quality objectives.

The team can also advise on relevant policy improvement and management models.

The programme could serve as a source of inspiration for regional and local governments, showing how they can join forces with stakeholders and local initiatives to place spatial quality firmly on the agenda and encourage dialogue between potentially conflicting interests to preserve the region's spatial quality.

WEB

https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/user_upload/Documenten/Beleid_en_documenten/Documentenzoeker/Cultuur_en_erfgoed/Erfgoed/Programma_opgave_Erfgoed_Ruimtelijke_kwaliteit_en_Landschap.pdf

www.kwaliteitsgidsgroningen.nl

*Příklad umělého pahorku (wierden), které sloužily jako pevné body ve slaném mokřadu. Na těchto pahorcích byly postupně vybudovány celé vesnice
© Marketing Groningen*

Školní kostel

School Church

Školní kostel v Garmerwolde je místem pro poznávání historie, budoucnosti, tradic, sebe a druhých. Návštěvníci se mohou dozvědět více o křesťanských a islámských svátcích ve vertikálním muzejním křídle středověké věže.

Nadace historických kostelů Groningenu si klade za cíl zachovat církevní kulturní dědictví v provincii Groningen a také zvýšit zájem a sdílet znalosti o tomto dědictví.

Školní kostel v Garmerwolde, jižně od města Groningen, je vzdělávacím místem, které stimuluje myšlenky a emoce. Středověký kostel, věž s expozicí „Svátky! Na východě a na západě“ a okolní prostory nabízejí bohaté výukové prostředí s příležitostmi ke vzdělávání v různých oblastech, jako např. nehmotné dědictví, jako jsou náboženské svátky a tradice, historie, současná a budoucí společnost, udržitelnost a umění.

Ve zvonici bylo vybudováno jedinečné „Eschevské“ schodiště jako vertikální muzeum, které vytváří fascinující směs historické a současné architektury. Při vystupování a sestupování překrývajících se schodišť se návštěvníci setkají s osmi interaktivními vyobrazeními islámských a křesťanských náboženských svátků obsahujících nové symboly namísto stávajících vyobrazení. Nahoře na ně čeká nádherný výhled.

Základní školy si mohou rezervovat vzdělávací balíček „Svátky! Na východě a na západě“, který zahrnuje cestovní opatření a učební materiály k použití po návštěvě školního kostela. Balíček se skládá z řízeného skupinového dialogu ve středověkém kostele, návštěvy výstavy (s audio průvodcem) a vzdělávacích her. Výukové materiály se zaměřují na témata, na nichž jsou založeny svátky, a propojují je s každodenním životem dětí, aby je bylo snazší pochopit.

The School Church in Garmerwolde (Netherlands) is a place for learning about history, the future, traditions, oneself and others. Visitors can find out more about Christian and Islamic holidays in the vertical museum wing in the medieval tower.

Groningen Historic Churches Foundation aims to preserve religious cultural heritage in the province of Groningen, as well as enhancing interest and sharing knowledge of this heritage.

The School Church in Garmerwolde, just south of the city of Groningen, is an educational venue that stimulates thoughts and emotions. The medieval church, the tower displaying the exhibition ‘Holidays! In East and West’ and the surrounding grounds offer a rich learning environment with opportunities for education on a diverse range of topics, such as intangible heritage like religious holidays and traditions, history, contemporary and future society, sustainability and art.

In the bell tower, a unique ‘Escher-like’ staircase has been built as a vertical museum, creating a fascinating blend of historical and contemporary architecture. As they walk up and down the overlapping staircases, visitors encounter eight interactive depictions of Islamic and Christian religious holidays comprising new symbols rather than existing images. At the top, a magnificent view awaits them.

Primary schools can book the ‘Holidays! In East and West’ educational package, which includes travel arrangements and classroom materials for use after the visit to the School Church. The package consists of a guided group dialogue in the medieval church, a visit to the exhibition (with an audio guide) and educational games. The teaching materials focus on the themes underpinning the holidays, linking them to children’s everyday lives to make them easier to understand.

Tento projekt poskytuje platformu pro mezikulturní dialog v Nizozemsku. Místo zdůrazňování rozdílů se zaměřujeme na podobnosti mezi lidmi a komunitami a oslavujeme rozmanitost.

Potřebné zdroje

Stavba & instalace: 1 257 000 €

Výstava: 465 000 €

Výukové materiály & marketing: 58 000 €

Celkem: 1 780 000 €

Důkaz úspěchu

Školy program velmi dobře přijaly a učitelům poskytuje nástroj k diskusi na obtížné téma. Kvůli pandemii Covid-19 navštívilo místo pouze několik skupin (135 dětí ve věku 9-13 let).

Důkazy o vlivu programu na vzdělávací instituce lze vidět v partnerství zahájeném s pěti institucemi v provincii Groningen.

Přilehlá recepční budova, ve které se nachází restaurace, představovala další atrakci pro turisty v Garmerwolde. Během letních měsíců výstavu ve věži navštívilo více než 570 lidí.

V „normálním“ roce bude cílem 4 000 školáků zapsaných do našeho školního programu a celkem 1 500 návštěvníků o víkendech a svátcích. Samotný kostel přijímá návštěvníky každý den. Celkem se jedná minimálně o 1 000 návštěvníků ročně.

This project provides a platform for intercultural dialogue in the Netherlands. Instead of highlighting differences, our focus is on similarities between people and communities and we celebrate diversity.

Resources needed

Building & installation: €1 257 000

Exhibition: €465 000

Educational materials & marketing: €58 000

Total: €1 780 000

Evidence of success

The programme has been very well received by schools, providing teachers with a tool for discussing a difficult topic in the classroom. Due to the Covid-19 pandemic, only a few groups have visited the site (135 children aged 9-13).

Evidence of the programme's influence on educational institutions can be found in the partnership initiated with five institutions in the province of Groningen.

The adjoining reception building, which houses a restaurant, has acted as an additional attraction for tourists to Garmerwolde. During the summer months, more than 570 people visited the exhibition in the tower.

In a 'normal' year, the objective will be 4 000 schoolchildren enrolled on our school programme and a total of 1 500 visitors at weekends and holidays. The church itself receives visitors every day, with a total of at least 1 000 per year.

Současná podoba interiéru historické zvonice
© Peter de Kan

Nastalé problémy

- Kostel se používá pro různé aktivity jako jsou pohřby a svatby, vesnická snídaně ve Králův den, čtení a koncerty, takže jsme měli omezený manévrovací prostor. Kostel je stále multifunkční, a proto je nutné pořádat pravidelná setkání s dalšími zainteresovanými stranami.
- Některé svátky bylo obtížné navrhnout, protože je designéři neznali. Na posouzení přesnosti návrhů byl sestaven tým odborníků.
- Památková hodnota trámů ve věži způsobila, že schodiště byla velmi náročná na stavbu a vyžadovala velkou odbornost a výpočty

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Koncept školního kostela lze realizovat i v jiných lokalitách. Kostely jsou díky své náboženské historii ideálním místem pro diskusi o náboženských tradicích, i když je vedou sekulární organizace, jako je SOGK. Dialog a sdílení nápadů hrají ústřední roli. Hodnota kostelů však sahá mnohem dále než jejich náboženská minulost. Církevní budovy a jejich okolí se v průběhu věků měnily a nyní slouží jako zrcadlo společnosti odrážející aktuální problémy: to, jak kostely vidíme a jak je používáme, nám hodně vypovídá o naší identitě. V tomto ohledu jsou památky a monumenty logickým místem pro vzdělávací programy a nabízejí bohaté vzdělávací prostředí. Tím, že zobrazíme (a propagujeme) památky jako vzdělávací prostředí a místo pro vzdělávání můžeme mladším generacím vštípit lepší porozumění minulosti, současnosti a budoucnosti.

V Garmerwolde se zavádějí a sledují nové udržitelné technologie pro vytápění církevních budov a výrobu elektřiny. Tyto průkopnické informace sdílíme s dalšími organizacemi.

Challenges encountered

- The church is used for various activities, such as funerals and weddings, the village breakfast on King's Day, readings and concerts, so we had limited room for manoeuvre. The church is still multifunctional, making it necessary to hold regular meetings with other stakeholders.
- Some of the holidays were difficult to design, as the designers were unfamiliar with them. An expert team was put together to judge the accuracy of the designs.
- The monumental value of the beams in the tower meant that the staircases were very difficult to build and required a great deal of expertise and calculation.

Potential for learning or transfer

The concept of the School Church can be implemented in other locations. With their religious history, churches are ideal venues for discussing religious traditions, even when they are run by secular organisations such as the SOGK. Dialogue and sharing ideas play a central role. However, the value of churches goes much further than their religious past. Church buildings and their surroundings have changed through the ages and now serve as a mirror of society, reflecting current issues: how we see and use churches tells us a lot about our identity. In that regard, heritage sites and monuments are a logical venue for educational programmes and offer a rich learning environment. By portraying (and marketing) heritage sites as a learning environment and a place for education, we can instil a better understanding of the past, present and future in younger generations.

In Garmerwolde, new, sustainable technologies for heating the church buildings and generating electricity are being implemented and monito-

WEB

www.schoolkerk.nl

<https://www.groningerkerken.nl/en/home>

<https://www.interregeurope.eu/momar/news/news-article/10941/interview-to-groningen-historic-churches-foundation/>

red. We share this pioneering information with other organisations.

WEB

www.schoolkerk.nl

<https://www.groningerkerken.nl/en/home>

<https://www.interregeurope.eu/momar/news/news-article/10941/interview-to-groningen-historic-churches-foundation/>

Školní kostel v Garmerswold
© Marketing Groningen

Cihelna Rusthoven: nová budoucnost průmyslového dědictví

Rusthoven brick factory: a new future for industrial heritage

Tento projekt se zaměřuje na zachování průmyslového dědictví Rusthovenu, které se vyznačuje unikátní historickou kruhovou vypalovací pecí a cenným ekosystémem.

Nedaleko vesnice Wirdum se mohou návštěvníci vrátit v čase a nahlédnout do prosperujícího cihlářského průmyslu z počátku 19. století. Areál zahrnuje panství a „borg“ neboli tvrz Rusthoven s jeho průmyslovým areálem a cihelnou a sousední panství a tvrz Ekestein.

Rusthoven i Ekestein zahrnují památkově chráněné budovy a jsou v soukromém vlastnictví. Část panství je ve vlastnictví nadace Staatsbosbeheer. Když byla cihelna v roce 1965 uzavřena, žádný z plánů na demolici průmyslového areálu a jeho historické továrny nevyšel. Továrna v Rusthovenu je domovem unikátní historické kruhové vypalovací pece. K dnešnímu dni se zachovalo pouze devět ze 148 kruhových vypalovacích pecí používaných v Nizozemsku. Rusthoven je jediná zachovaná kruhová vypalovací pec v provincii Groningen. Vzhledem k památkové hodnotě panství, místním budovám a novým obyvatelům pece – netopýřům – navrhla městská rada Loppersumu a provincie Groningen v roce 2016 plán územního rozvoje.

V roce 2019 zakoupila průmyslový areál Rusthoven a kruhovou vypalovací pec od soukromého vlastníka nadace Groningen Landscape Foundation (Het Groninger Landschap).

Potřebné zdroje

Náklady na projekt se odhadují takto:

- Vyčištění znečištěné půdy: 457 000 €
- Strukturování areálu: 80 000 €
- Zachování kruhové vypalovací pece: 131 000 €
- Celkem: 670 000 €.

This project focuses on preserving the Rusthoven industrial heritage site, which features a unique historic ring kiln and a valuable ecosystem.

Near the village of Wirdum, visitors can step back in time and get a glimpse of the prosperous early 19th century brick industry. The site comprises the estate and 'borg' or stronghold of Rusthoven, with its industrial site and brick factory, and the neighbouring Ekestein estate and stronghold.

Rusthoven and Ekestein both comprise listed buildings and are privately owned. Part of the estate is owned by the Staatsbosbeheer Foundation. When the brick factory shut down in 1965, none of the plans to demolish the industrial site and its historic factory came to fruition. The factory at Rusthoven is home to a unique historic ring kiln. Only nine of the 148 ring kilns once used in the Netherlands remain today. Rusthoven is the only remaining ring kiln in the province of Groningen. Due to the estate's heritage value, the buildings on the site and the kiln's new inhabitants – bats – the municipal council of Loppersum and the province of Groningen drafted a spatial development plan in 2016.

In 2019, the Rusthoven industrial site and ring kiln were purchased from the private owner by the Groningen Landscape Foundation (Het Groninger Landschap).

Resources needed

Project costs are estimated as follows:

- Cleaning up polluted ground €457 000
- Structuring the site €80 000
- Preserving the ring kiln €131 000
- Total: €670 000

Důkaz úspěchu

Unikátní historická kruhová vypalovací pec bude zachována v současném stavu a uchována v bezpečí pro další generace. Průmyslová a kulturní krajina obklopující pec vypráví příběh o prosperující minulosti místa a má významnou vzdělávací hodnotu pro vesničany i turisty. Sousední panství láká desítky návštěvníků. Areál bude otevřen v roce 2022. Kromě zachování pece bude chráněno také sedm druhů netopýrů, které ruinu využívají. Zachovány jsou také přírodní a krajinné vzory z průmyslové minulosti.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tento projekt poskytuje příklad různých disciplín zapojených do dědictví, krajiny, ekologie, životaschopnosti a životního prostředí, které spolupracují na vytvoření udržitelné, celistvé kulturní krajiny.

Provincie Groningen zdůraznila, že je důležité získat k plánům souhlas od obyvatel nedaleké vesnice.

Projekt je financován nadací Groningen Landscape Foundation, městskou radou, provincií Groningen a crowdfundingem. Správa lokality je financována z dotací na ochranu přírody. K získání dotace na údržbu kruhové vypalovací pece je nejprve nutno získat status chráněné památky.

WEB

<https://www.groningerlandschap.nl/nieuwe-aankoop-steenfabriek-rusthoven/>

<https://www.groningerlandschap.nl/crowdfunding/geef-de-vleermuizen-een-dak-boven-het-hoofd/>

Evidence of success

The unique, historic ring kiln will be preserved in its current state and kept safe for future generations. The industrial and cultural landscape surrounding the kiln tell the story of the site's prosperous past and have significant educational value for villagers and tourists. The neighbouring estate attracts dozens of visitors. The site will open in 2022. Alongside the preservation of the kiln, the seven bat species using the ruin will also be protected. Nature and landscape patterns from the industrial past are also preserved.

Potential for learning or transfer

This project provides an example of different disciplines involved in heritage, landscape, ecology, liveability and environment working together to create a sustainable, holistic cultural landscape.

The Province of Groningen has stressed the importance of obtaining consent to the plans from residents in the nearby village.

The project is funded by the Groningen Landscape Foundation, the municipal council, the Province of Groningen and crowdfunding. Site management is funded by nature conservation subsidies. To obtain subsidies to maintain the ring kiln, it must first be granted listed status.

WEB

<https://www.groningerlandschap.nl/nieuwe-aankoop-steenfabriek-rusthoven/>

<https://www.groningerlandschap.nl/crowdfunding/geef-de-vleermuizen-een-dak-boven-het-hoofd/>

*Historická vypalovací pec v Rusthovenu
© Groninger Landschap*

*Zámeček Ekestein, Appingedam
© Marketing Groningen*

Projekt „Naše skryté dědictví“

‘Our Hidden Heritage’ project

Pro zkušené odborníky jsou historické vzory v krajině jasně viditelné. Projekt „Naše skryté dědictví“ tyto vzory zviditelní všem.

Harssensbosch, který se nachází poblíž vesnice Adorp, byl v 16. století místem „borgstee“ neboli tvrze. Malý statek, který se zde dnes nachází, byl přestavěn v roce 2008, a leží tam, kde kdysi stával „poklad“ nebo tvrz patřící k panství. Samotná tvrz byla postavena v 16. století v mnohem starší vesnici na Harssens ‚wierde‘. „Wierde“ je uměle vytvořený násyp, jehož úkolem je chránit budovy před přibližujícími se mořem v době, kdy ještě nebyl dostatek hrází.

Vesnice a násep již dávno neexistují, ale farma byla zachována a stále jsou zde vidět krajinné vzory panství a pozůstatky kamenných domů.

V roce 2005 projekt zahájily nadace Landscape Management Foundation (Landschapsbeheer Groningen) a Groningen Landscape Foundation. Vodní příkop obklopující tvrz byl obnoven do své bývalé slávy. Středověké krajinné vzory jsou nyní viditelnější v důsledku stoupající hladiny vody. Přírodní prostředí bylo mezitím zpevněno a oblast kolem Harssensbosch se stala atraktivnější pro luční ptactvo.

Potřebné zdroje

550 000 €, včetně přestavby statku.

Důkaz úspěchu

Projekt uspěl v zachování archeologického, kulturního a historického bohatství tohoto výjimečného místa pro budoucí generace a také při stimulaci kulturního cestovního ruchu a rekreace. Uvnitř malého statku, který byl přestavěn, je informační místnost. Památné místo také nabízí

For those with a trained eye, historic patterns are clearly visible in the landscape. The project ‘Our Hidden Heritage’ makes these patterns visible to everyone.

The site of Harssensbosch, near the village of Adorp, was the site of a 16th-century ‘borgstee’ or stronghold. The small farmhouse currently on the site, which was rebuilt in 2008, lies where the ‘treasure’ house or stronghold belonging to the estate once stood. The stronghold itself was built in the 16th century in a much older village on the Harssens ‘wierde’. A ‘wierde’ is a manmade mound allowing buildings to be protected from the incoming sea at a time when there were not yet enough dykes. The village and the mound have long since disappeared, but the farm remains and the landscape patterns of the estate and remains of stone houses can still be seen.

In 2005, the Landscape Management Foundation (Landschapsbeheer Groningen) and Groningen Landscape Foundation launched the project. The moat surrounding the stronghold was restored to its former glory. The ancient landscape patterns are now more visible due to rising water levels. Meanwhile, the natural environment has been reinforced and the area around Harssensbosch made more attractive to meadow birds.

Resources needed

€550 000, including rebuilding the farmhouse.

Evidence of success

The project has succeeded in preserving this special site’s archaeological, cultural and historical assets for future generations, as well as stimulating cultural tourism and recreation. Inside the small farm, which has now been rebuilt, there is an information room. Heritage ac-

možnost ubytování, což se ukázalo jako obrovský úspěch, protože je rezervováno průměrně z 50–70 %. Do Harssensboschu se lze dostat po cyklostezce a pěší stezce, kde mohou návštěvníci zažít přírodní prostředí a viditelné stopy minulosti v nejvyšší možné míře.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Krajinné vzory odhalující ztracené dědictví jsou obvykle viditelné pouze pro zkušené odborníky. Vzhledem k důležitosti těchto aktiv pro prostorovou kvalitu konkrétní oblasti a potřebě chránit archeologické objevy a historické vzory by měly být projekty navrženy tak, aby byly viditelnější pro všechny. To tvoří součást holistického přístupu ke kompletní kulturní krajině při tvorbě politik a plánech územního rozvoje. Projekty tohoto druhu zvyšují u obyvatel smysl daného místa, jsou vysoce vzdělávací a návštěvníci je velmi oceňují.

WEB

<https://www.kwaliteitsgidsgroningen.nl/projecten/kwaliteitsgidsgroningen-projecten-harssensbosch>

<https://www.groningerlandschap.nl/erfgoed/erfgoedlogies/harssensbosch/>

accommodation is available and has proven to be a resounding success, as it is booked 50-70% of the time on average. Harssensbosch can be reached via a cycling and walking path to allow visitors to experience the natural environment and visible traces of the past as fully as possible.

Potential for learning or transfer

Landscape patterns revealing lost heritage assets are usually only visible to trained professionals. Given the importance of these assets to the spatial quality of a particular area and the need to protect archaeological discoveries and historic patterns, projects should be designed to make them more visible for everybody. This forms part of a holistic approach to complete cultural landscapes in policymaking and spatial development plans. Projects of this kind enhance inhabitants' sense of place, are highly educational and are greatly appreciated by visitors.

WEB

<https://www.kwaliteitsgidsgroningen.nl/projecten/kwaliteitsgidsgroningen-projecten-harssensbosch>

<https://www.groningerlandschap.nl/erfgoed/erfgoedlogies/harssensbosch/>

Harssensbosch I.
© Stella Dekker fotografie

Harssensbosch III.
© Stella Dekker fotografie

Ekovesnice Land van Aine: od zanedbaného průmyslového dědictví k udržitelné komunitě

Land van Aine Ecovillage: from neglected industrial heritage to sustainable community

Na místě opuštěné továrny na výrobu škrobu zkoumá nová komunita způsoby, jak vytvořit udržitelný životní styl v souladu s přírodou, kulturním dědictvím a ostatními lidmi.

Land van Aine hledá řešení pro stále naléhavější výzvy, kterým lidstvo čelí, včetně změny klimatu a toxického vztahu mezi ekonomickým růstem a globálním blahobytem.

Komunita si klade za cíl vést jednoduchý, nízkorozpočtový životní styl s nízkým dopadem a minimálním využitím technologií, založený na místní uzavřené cirkulární ekonomice. Usiluje také o vytvoření zdravého, podpůrného a soběstačného prostředí blízkého přírodě a společenského, ohleduplného způsobu života s cílem generovat spíše štěstí než zboží a majetek.

Předávání zkušeností a znalostí je další klíčovou součástí poslání komunity.

Po 38 let opuštěná a jedinečně krásná rozpadlá továrna obklopená poli nabídla příležitost, která přinese spokojenost všem. Místo představovalo velký problém pro vlastníka a vládu, ale skupina angažovaných lidí se nyní potýká s problémy dekontaminace a vytváří nový, smysluplný účel továrny. O naše vzácné kulturní dědictví se pečuje, je v bezpečí a do budoucna bude přístupné většímu počtu lidí.

Plánováno je 60 experimentálních energeticky neutrálních domů (osm v nadcházejícím roce), které poskytnou domov asi 100 lidem. Práce na výsadbě potravinového či jedlého lesa a kuchyňské zahrady již byly zahájeny a stejně tak i práce na vytvoření zázemí pro lidi, kteří již na pozemku žijí v prozatímních jednotkách. Buduje se také kemp pro dobrovolníky.

Noví obyvatelé najdou náš projekt prostřednictvím webových stránek a dnů otevřených dveří, rozhovorů v novinách a další PR práce. Zúčastněné strany projektu primárně zahrnují

On the site of an abandoned starch factory, a new community explores ways to create a sustainable lifestyle in harmony with nature, cultural heritage and other people.

Land van Aine seeks solutions to the increasingly urgent challenges facing humankind, including climate change and the toxic relationship between economic growth and planetary well-being.

The community aims to lead a simple, low-budget, low-impact, low-tech lifestyle based on a local, closed-loop circular economy. It also seeks to create a healthy, supportive and self-supporting environment close to nature and a social, mindful way of life with the aim of generating happiness rather than goods and possessions.

Transferring experiences and knowledge is another key part of the community's mission.

A uniquely beautiful ruined factory and surrounding fields, which had been abandoned for 38 years, offered a win-win opportunity. The site posed a major problem for the owner and the government but a group of committed people are now tackling the challenges of decontamination and creating a new, meaningful purpose for the factory. Our precious cultural heritage is being taken care of and made safe and accessible for larger numbers of people in the future.

Sixty experimental energy-neutral houses are planned (eight in the coming year) and will house around 100 people. Work to plant a food forest and a kitchen garden has already begun, as well as to create facilities for the people already living on the land in temporary units. A camping site for volunteers is also being constructed.

New residents find our project through the website and open days, newspaper interviews and other PR work. The project stakeholders are primarily residents, but the provincial and

obyvatele, ale jsou do něj zapojeny i provinční a obecní rady spolu s dobrovolníky, sousedy, fotografy, budoucími turisty atd.

Potřebné zdroje

Aby se mohli připojit ke komunitě a financovat své vlastní domy, zaplatí všichni obyvatelé vstupní poplatek € 15 000. Na pokrytí studií proveditelnosti a krajinného designu byl poskytnut velkorysý provinční grant. Projekt také získal grant LEADER a podporu zastupitelstva obce.

Další finanční prostředky je třeba najít prostřednictvím půjček, grantů, crowdfundingu, soukromých investic a darů

Důkaz úspěchu

Důkaz dosavadního úspěchu projektu spočívá v pokračující spolupráci hlavní skupiny na tom, aby se tento společný sen stal skutečností, a dále ve stálém růstu počtu obyvatel. Teambuildingové aktivity jsou hojně navštěvovány. O projekt je značný zájem, což dokazují počty návštěvníků webu a počty nově příchozích. Základní zázemí pro deset současných obyvatel je nyní dokončeno a zemní práce a další přípravy na bytovou výstavbu jsou v plném proudu. Práce na kuchyňské zahradě a potravinovém lese byly také zahájeny. Jsou přijímána opatření, jejichž úkolem je zabezpečit, aby nebezpečné budovy byly bezpečné. Komunita pracuje na vytvoření dobré organizační struktury a existuje pozitivní spolupráce se sousedy komunity a provinčními a obecními radami.

municipal councils are also involved, along with volunteers, neighbours, photographers, future tourists, etc.

Resources needed

All residents pay a €15 000 entrance fee to join the community and fund their own houses. A generous provincial grant has been provided to cover feasibility studies and landscape design. The project has also received a LEADER grant and support from the municipal council.

Additional funds must be found through loans, grants, crowdfunding, private investment and donations.

Evidence of success

Proof of the project's success so far lies in the core group that continues to work together to make this shared dream a reality and the steady growth in the number of residents. Teambuilding activities are well-attended. There is significant interest in the project, which is demonstrated by the numbers of people visiting the website and the numbers of new arrivals. Basic facilities for the ten current residents are now complete and groundwork and other preparations for housebuilding are in full swing. Work has also begun on the kitchen garden and food forest. Measures are being taken to make dangerous buildings safe. The community is working to develop a good organisational structure and there is positive cooperation with the community's neighbours and the provincial and municipal councils.

*Ekovesnice Land van Aine
© Andre Eijkenaar, Landschapsbeheer Groningen*

Nastalé problémy

Projekt je natolik obsáhlý, že je vyžadována hluboká znalost mnoha oborů. Komunita potřebuje lidi se znalostmi z oblasti financí a rozpočtu, stejně jako dekontaminace, inovativní řešení pro elektřinu a skladování. Konečně by bylo užitečné mít více obyvatel, kteří jsou schopni vykonávat řídicí úkoly.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tento projekt je jednou z mnoha možných reakcí na výzvy moderního světa. Doufáme, že inspirujeme lidi, aby vedli vědomější životní styl. Toho lze dosáhnout mnoha způsoby různé váhy, a to sdílením znalostí v rámci jednoduchého, soběstačného životního stylu a podporou osobní proměny prostřednictvím kurzů a workshopů všeho druhu. Hlavním cílem je zvýšit povědomí a růst v lásce k sobě navzájem, k našemu okolí a k Zemi samotné.

Rozsáhlé znalosti o tom, jak takovou vesnici vytvořit, jak sestavit územní plán, jak navázat dobré kontakty atd., jsou již k dispozici.

WEB

www.ecodorpnoordeland.nl

Challenges encountered

The project is so comprehensive that in-depth knowledge of many subjects is required. The community needs people with knowledge of finance and budgetary matters, as well as of decontamination, innovative electricity and storage solutions. Finally, it would be helpful to have more residents who are capable of carrying out management tasks.

Potential for learning or transfer

This project is one of many possible responses to the challenges of the modern world. We hope to inspire people to lead a more conscious lifestyle. This can happen in many ways, both big and small, by sharing knowledge as part of a simple, self-supporting lifestyle and encouraging personal transformation through classes and workshops of all kinds. The core objective is to raise awareness and to grow in love for each other, our surroundings and the Earth itself.

Extensive knowledge of how to create a village like this, how to draw up a zoning plan, how to establish good connections, etc. is already available.

WEB

www.ecodorpnoordeland.nl

Ekovesnice Land van Aine
© Andre Eijenaar, Landschapsbeheer Groningen

Nová budoucnost průmyslového dědictví

A new future for industrial heritage

Místa průmyslového dědictví v provincii Groningen jsou nesmírně cenná, protože nám vyprávějí o historii lidí a samotného místa. Často slouží jako dominanty, které představují důležitou součást identity regionu. Často se však jedná o velké budovy vyžadující velkou údržbu, které je obtížné učinit ekologicky udržitelnými.

Jedním z průmyslových areálů s dlouhou historií přestavby v Groningenu je továrna na lepenku na východě provincie. Továrny tohoto druhu jsou svědky ztracené průmyslové minulosti a jsou důležitou součástí identity regionu. Postupem času byla budova zachráněna a zrekonstruována, ale několik pokusů najít pro ni nové využití se nezdařilo. Vzhledem k velikosti a umístění budovy, 30 minut jízdy od města Groningen směrem k německým hranicím, bylo obtížné najít trvalé řešení. V současné době se připravuje nový plán na přeměnu budovy na velký hudební sál, hotel, bar a restauraci. Dočasná řešení jako je kulturní festival, se v minulosti velmi osvědčila, takže se to jeví jako rozumný přístup.

Z hlediska dědictví je během přestavby velmi důležité zachovat rovnováhu s historií budovy a okolím. Hlavní výzvou, které projekt čelí, je dosáhnout tohoto cíle a vyvinout ekonomicky ziskový model.

Industrial heritage sites in the province of Groningen are hugely valuable because they tell us about the history of people and place. They often serve as landmarks, representing an important part of the region's identity. However, they are often large buildings requiring a lot of maintenance, which are difficult to make environmentally sustainable. There are also challenges involved in finding new uses for the buildings and making them profitable.

One industrial site with a long history of redevelopment in Groningen is a cardboard factory in the east of the province. Bearing witness to a lost industrial past, factories of this kind are an important part of the region's identity. Over time, the building has been salvaged and restored but several attempts to find new uses for it have failed to come to fruition. The building's size and location, a 30-minute drive from the city of Groningen towards the German border, have made it difficult to find a permanent solution. A new plan is currently being developed to transform the building into a large music hall, hotel/bar and restaurant. Temporary solutions such as a cultural festival have proven very successful in the past, so this appears to be a sensible approach.

From a heritage perspective, it is very important to maintain a balance with the building's history and surroundings during the redevelopment. Achieving this and developing an economically profitable model are the main challenges facing the project.

Potřebné zdroje

Výroba lepenky byla zastavena v roce 1968 a budova byla v průběhu následujících desetiletí prodána řadě soukromých vlastníků. V roce 1997 byla zapsána na seznam národních památek.

V roce 2005 byla továrna v hrozném stavu. Ruiny také představovaly zdravotní riziko kvůli přítomnosti azbestu. Místní a regionální vládní úřady převzaly odpovědnost za vyklizení továrny s odhadovanými náklady 2 600 000 €, které měly být získány zpět od předchozích vlastníků.

V roce 2009 začala firma Simon Benus s obnovou zbývajících budov. První fáze obnovy, při níž byla konstrukce zabezpečena proti větru a vodě, stála 7 000 000 €. Z této částky byly 4 000 000 € poskytnuty z Kanjerfondů, a to na velké národní památky. Provincie Groningen a obec Scheemda přispěly 300 000 €. Následovalo dalších 500 000 € od obce Oldambt. Předpokládá se, že k dokončení obnovy bude zapotřebí dalších 5 000 000 €.

Důkaz úspěchu

Velké průmyslové dědictví bylo obnoveno, aby bylo zachováno pro budoucí generace. Před pandemií Covid-19 byla budova využívána pro několik uměleckých a hudebních akcí, což dokazuje velký potenciál prostoru a okolí. Budova má nyní nového majitele s dovednostmi a zkušenostmi v oblasti realit, který pracuje na vývoji ziskového obchodního modelu založeného na cateringu.

Případ přitáhl politickou pozornost k důležitosti zachování průmyslového dědictví pro budoucí generace.

Resources needed

Cardboard production stopped in 1968 and the building was sold to a succession of private owners throughout the subsequent decades. In 1997, it was listed as a National Monument.

By 2005, the factory was in a terrible state. The ruins were also a health hazard due to the presence of asbestos. Local and regional government authorities took responsibility for clearing the site at an estimated cost of €2 600 000, which was meant to be recovered from the previous owners.

In 2009, the Simon Benus company started to restore the remaining buildings. The first phase of the restoration, in which the hull was made wind and watertight, cost €7 000 000. Of this amount, €4 000 000 was provided from the Kanjerfonds for large national monuments. The province of Groningen and the municipality of Scheemda each donated €300 000. This was followed by another €500 000 from the municipality of Oldambt. To complete the restoration, another €5 000 000 euros is believed to be needed.

Evidence of success

The large industrial heritage site has been restored to preserve it for future generations. Before the Covid-19 pandemic, the building had already been used for several art and music events, demonstrating the great potential of the space and surrounding area. The building now has a new owner with skills and experience in real estate, who is working on developing a profitable commercial model based on catering.

The case has drawn political attention to the importance of preserving industrial heritage for future generations.

*Kulturní festival v průmyslovém areálu De Toekomst
© Marketing Groningen*

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tato iniciativa poskytuje zúčastněným stranám a dalším zainteresovaným stranám zkušenosti a informace o:

- Manipulaci s velkými památkovými objekty
- Péči a provozu velkých památkových objektů
- Vytváření udržitelné budoucnosti prostřednictvím dlouhodobých řešení

To také vedlo k debatě o zajištění podpory komunity pro velká místa dědictví ve venkovských, méně hustě obydlených oblastech a o rozvoji udržitelných obchodních případů pro rozsáhlá místa průmyslového dědictví, která byla postavena k velmi odlišnému účelu.

WEB

www.kwaliteitsgidsgroningen.nl

Potential for learning or transfer

This initiative provides stakeholders and other interested parties with experience and information about:

- Handling large heritage buildings
- Preserving industrial heritage sites
- Creating a sustainable future via long-term solutions

It has also led to debate about securing community support for large heritage sites in rural, less densely populated areas and about developing sustainable business cases for large-scale industrial heritage sites that were built to serve a very different purpose.

WEB

www.kwaliteitsgidsgroningen.nl

jihočeský kraj

Hrady na řece Malši

Castles on River Malše

Revitalizace hradních zřícenin podél řeky Malše prostřednictvím workshopů, akcí a tradičních revitalizačních technik.

Hrady na Malši je nevládní organizace spravující několik hradů (přesněji hradních zřícenin) podél řeky Malše v jižních Čechách. Zahrnuje pět lokalit (Pořešín, Velešín, Tichá, Louzek a Sokolčív). Tyto zříceniny hradů podél historické stezky z jižních Čech do Horního Rakouska vznikly většinou ve 13. století. Ruiny byly z velké části opuštěné až do 90. let 20. století, kdy sdružení vzniklo a začalo lokality renovovat a revitalizovat. Vzhledem k neziskovosti sdružení je proces postupný a ne vždy probíhá hladce. V průběhu roku se koná několik veřejných akcí, které tyto lokality propagují, předvádějí místní řemesla a prezentují tradiční stavební techniky (např. tradiční dřevěné hrázdění s využitím autentické malty). Postupně se lokality staly turistickými destinacemi a základním kamenem místního kulturního a společenského života. Tyto lokality jsou obvykle dosti izolované a nacházejí se mimo obydlené oblasti, což celý proces ještě ztěžuje. Mezi aktivity pořádané na hradech patří řemeslné jarmarky a workshopy (např. truhlářství, hrčnické dílny) a kulturní akce. Ve všech těchto činnostech je upřednostňována autenticita: dřevo je zpracováváno a upravováno úplně stejně jako ve středověku, zatímco hrčnická dílna využívá tradiční pec postavenou na základě archeologických nálezů na stejném místě. Tyto techniky se využívají k edukačním účelům, a zároveň se používají k renovaci samotných hradů.

Revitalisation of a series of castle ruins along the River Malše via workshops, events and traditional restoration techniques.

Hrady na Malši is a non-governmental organisation managing several castles (or castle ruins, to be more precise) along the River Malše in South Bohemia. It comprises five locations (Pořešín, Velešín, Tichá, Louzek and Sokolčív). These ruined castles along the historical trail from South Bohemia to Upper Austria mostly originated in the 13th century. The ruins were largely abandoned until the 1990s when the association was formed and began to renovate and revitalise the sites. The association's non-profit nature means that the process is gradual and does not always run smoothly. Multiple public events are held throughout the year to promote the sites, showcase local crafts and present traditional building techniques (e.g. traditional timber framing using historical mortar). Gradually, the sites have become tourist destinations and a cornerstone of local cultural and social life. The sites are usually quite isolated and located outside populated areas, making the process even more difficult. Events held at the castles include traditional craft fairs, traditional craft workshops (e.g. pottery, carpentry) and cultural events. Authenticity is prioritised in all these activities: the wood is processed and treated exactly the same as it was in the Middle Ages, while the pottery workshop uses a traditional kiln built according to archaeological discoveries on the same spot. These techniques are not only taught to visitors but also used to renovate the castles themselves.

Potřebné zdroje

Vzhledem k probíhající a částečně dobrovolné povaze prací je obtížné odhadnout zdroje potřebné pro projekt. Za posledních 15 let získala organizace Hradů na Malši finanční prostředky z různých zdrojů, včetně fondů EU. Rozpočet na nedávný projekt renovace hradu v Tiché činil více než 50 000 €.

Důkaz úspěchu

Několik míst bylo dostatečně zrekonstruováno, aby přilákalo návštěvníky, přičemž dominantou stezky je hrad Pořešín. Další se stále rekonstruuje: střecha hlavní hradní věže na zámku Tichá se přestavuje úplně stejně, jak byla postavena ve 14. století, a to pomocí dřeva a ručního jeřábu. Nejvýznamnějším úspěchem projektu je revitalizace lokalit, které přitahují zájem místních i turistů.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tato dobrá praxe je snadno přenosná a mohla by být implementována mnohem efektivněji s více zdroji. Hlavním přínosem této dobré praxe je však přístup k opuštěným, rozpadlým památkám kulturního dědictví, jejich přeměna na živá místa pro lidi, respektování jejich historické hodnoty a dodržování postupů obnovy chráněných památek. Spojení veřejných akcí a samotné revitalizace z něj dělá unikát v českém prostředí. Tento přístup by mohl být snadno replikován v jakémkoli Evropském regionu.

WEB

<https://www.hradynamalsi.cz/>

Resources needed

It is difficult to assess the resources required for the project due to the ongoing and partially voluntary nature of the works. Over the past 15 years, Hradů na Malši has received funding from various sources, including EU funds. The budget for a recent project to renovate the keep at Tichá amounted to over €50 000.

Evidence of success

Several sites have been sufficiently renovated to attract visitors, with Pořešín Castle representing the highlight of the trail. Others are still being renovated: the roof of the keep at Tichá Castle is being rebuilt in exactly the same way as it was constructed in the 14th century, using timber and a hand-powered crane. The project's most significant success is its revitalisation of the sites, attracting interest from both locals and tourists.

Potential for learning or transfer

This good practice is easily transferable and could be implemented much more efficiently with more resources. However, the main takeaway from this good practice is the approach to abandoned, ruined cultural heritage sites, transforming them into lively spaces for people, respecting their historical value and following protected heritage restoration procedures. The combination of public events and the restoration itself makes it unique in the Czech setting. This approach could be easily replicated in any region in Europe.

WEB

<https://www.hradynamalsi.cz/>

Hrad Pořešín
© Jihočeská centrála cestovního ruchu

Festivals Památky žijí

Monuments Live Festivals

Série kulturních a společenských akcí v kulturních památkách v jižních Čechách a Horním Rakousku.

Památky žijí je přeshraniční projekt Interreg AT-CZ, jehož cílem je oživit kulturní lokality pořádáním různých kulturních a společenských akcí. Patří mezi ně koncerty, tradiční jarmarky, představení, workshopy a mnoho dalšího. Zatímco některé akce jsou jednoduše koordinovány v rámci projektu a konaly by se tak jako tak, mnohé další jsou projektem přímo podporovány. Tato iniciativa poskytuje přímou podporu organizátorům, zejména pokud jsou velké veřejné akce mimo jejich běžnou působnost. Tato podpora pokrývá aspekty jako je ozvučení, jevištní montáž a propagační kampaně. Od začátku projektu bylo spoluorganizováno více než 20 akcí v 15 různých historických lokalitách. Akce sahají od masových akcí, kterých se účastní tisíce lidí (koncerty na náměstích, tradiční jarmarky, akce pro děti, historické rekonstrukce) až po intimní setkání s několika desítkami návštěvníků (koncerty vážné hudby, workshopy, ukázky řemesel). Tyto akce přitahují návštěvníky do míst, které by jinak pravděpodobně nenavštívili, a poskytují správcům památek cenné zkušenosti s propagací a organizací akcí.

Potřebné zdroje

Během první fáze projektu bylo z programu Interreg AT-CZ přiděleno financování ve výši 1 125 000 €. Popularita akcí vedla k další projektové žádosti v hodnotě 1 000 000 €.

A series of cultural and social events at cultural heritage sites across South Bohemia and Upper Austria.

Památky žijí (Monuments Live) is a cross-border Interreg AT-CZ project aiming to revitalise cultural sites by organising different cultural and social events. These include concerts, traditional fairs, performances, workshops and much more. While some events are simply coordinated from within the project and would take place anyway, many more are directly supported by the project. The initiative provides direct support for organisers, especially when large public events are outside their normal remit. This support covers aspects such as sound systems, stage assembly and promotional campaigns. Over 20 events at 15 different historical sites have been co-organised since the project began. Events range from mass events attended by thousands of people (concerts in city squares, traditional fairs, children's events, historical re-enactments) to intimate gatherings with just a few dozen visitors (classical music concerts, workshops, craft displays). These events draw visitors to sites that they would be unlikely to visit otherwise and provide the site managers with valuable experience of promotion and event organisation.

Resources needed

During the first stage of the project, €1 125 000 in funding was allocated by the Interreg AT-CZ programme. The popularity of the events led to an additional application worth €1 000 000.

Důkaz úspěchu

Akce, zejména ty přímo podporované projektem, byly pečlivě sledovány z hlediska návštěvnosti a zpětné vazby od místního obyvatelstva. Místní komunity obecně považovaly akce za zajímavé a míra nespokojenosti z přeplněných ulic, problémů s parkováním a hluku byla nízká kvůli jejich krátkému trvání. Za dobu trvání projektu (2018, 2019) akce navštívilo více než 65 000 návštěvníků.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tento přístup kombinuje dva způsoby podpory místního kulturního dědictví – externí podporu z projektu EU a podporu místních komunit při přípravě a pořádání kulturních a společenských akcí. Projekt podporuje zapojení komunity, bez které by se akce nemohly konat, a poskytuje technickou podporu. Typ a konečnou podobu akcí navrhuje místní lidé, kteří mají mnohem větší znalosti o místních památkách a očekávání návštěvníků. Tento přístup lze přenést do jakéhokoli regionu bez ohledu na jeho historii nebo počet památek. Nejdůležitějším prvkem je spolupráce mezi nositeli projektu, kteří poskytují finanční prostředky, a místními komunitami, které zajišťují obsah, propagaci a organizaci.

WEB

<http://www.pamatkyziji.cz/>

Evidence of success

The events, especially those directly supported by the project, have been closely monitored in terms of visitor numbers and feedback from the local population. Generally, local communities found the events interesting and the level of irritation from crowded streets, parking issues and noise was low due to their short duration. Over the project's lifetime (2018, 2019), events were attended by more than 65 000 visitors.

Potential for learning or transfer

The approach combines two ways of supporting local cultural heritage – external support from the EU project and support from within local communities to prepare and organise cultural and social events. The project encourages community involvement, without which the events could not take place, and provides technical support. The type and final shape of the events are designed by local people, who have far greater knowledge of the sites and of visitor expectations. This approach can be transferred to any region, regardless of its history or number of heritage sites. The most important element is collaboration between the project bearers, who provide funds, and local communities, who provide content, promotion and organisation.

WEB

<http://www.pamatkyziji.cz/>

*Ukázka historických soubojů
© Jihočeská Silva Nortica*

Kulturní stezka Cesty reformace

Routes of Reformation cultural route

Vytvoření nové certifikované evropské kulturní cesty se zaměřením dědictví reformace napříč střední Evropou.

Projekt Cesty reformace byl zahájen jako projekt Interreg Central Europe pod názvem ECRR (European Cultural Route of Reformation – Evropská kulturní cesta reformace), jehož cílem bylo vytvořit novou kulturní cestu certifikovanou Radou Evropy. Projekt byl úspěšně dokončen v roce 2019 a v témže roce byl ukončen i certifikační proces. Od té doby je projekt řízen sdružením Cesty reformace se sídlem v Mansfeldu v Německu, ale zahrnuje také místa a organizace v Německu, Rakousku, České republice, Polsku, Maďarsku, Slovinsku, Švýcarsku a Itálii. Cesty reformace je typem tzv. ostrovní stezky, což znamená, že body zájmu nejsou přímo propojené turistickými stezkami. Místní atrakce jsou obvykle propojeny, ale cesta jako taková ne vzhledem k jejímu širšímu rozptření, a to jak geograficky, tak historicky. Kulturní stezka Cesty reformace má různorodou členskou základnu, která umožňuje spolupráci mezi památkovými lokalitami, organizacemi na podporu cestovního ruchu, církvemi, veřejnými orgány, vzdělávacími organizacemi a jednotlivými odborníky. Podporuje modely udržitelného cestovního ruchu a vzdělávací aktivity a umožňuje místním komunitám účastnit se jí a těžit z ní. Jedním z hlavních přínosů pro členy jsou možnosti networkingu a spolupráce s podobnými organizacemi v jiných zemích, výměna zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. Ty mohou zahrnovat marketing, akce nebo inovativní nápady na správu památek. Trasa zahrnuje mnoho venkovských nebo malých památek, které by bylo obtížné propagovat samy o sobě.

Creation of a new certified European cultural route focusing on Reformation heritage across Central Europe.

Routes of Reformation began as an Interreg Central Europe project called ECRR (European Cultural Route of Reformation), which aimed to create a new cultural route certified by the Council of Europe. The project was successfully completed in 2019 and the certification process concluded in the same year. Since then, the route has been managed by the Routes of Reformation Association based in Mansfeld, Germany, but it also includes sites and organisations in Germany, Austria, Czech Republic, Poland, Hungary, Slovenia, Switzerland and Italy. RoR is an 'archipelago' route, which means that the points of interest are not directly linked by hiking trails. Usually, local attractions are interconnected but the route as a whole is not as it is more widely spread both geographically and historically. The route has a diverse member base, enabling cooperation between heritage sites, tourism support organisations, churches, public authorities, educational organisations and individual experts. It supports sustainable tourism models and educational activities, and enables local communities to participate in and benefit from the route. One of the main benefits for members are the opportunities for networking and cooperation with similar organisations in other countries, exchanging experiences and sharing examples of good practice. These can include marketing, events or innovative site management ideas. The route includes many rural or small heritage sites that would be difficult to promote on their own.

Potřebné zdroje

Vznik stezky Cesty reformace byl financován prostřednictvím projektu Interreg Central Europe, který přidělil více než 2 300 000 € jedenácti partnerským organizacím na propojení lokalit, výměnu zkušeností, vytvoření společné vizuální identity a nastavení struktury řízení.

Důkaz úspěchu

Cesta reformace se od svého založení značně rozrostla. Nyní zahrnuje více než 40 členských organizací z 10 různých zemí a generuje přes 10 000 € ročně z členských poplatků. Úspěšná certifikace Radou Evropy je zatím jedním z největších úspěchů projektu. Členská základna se stále rozrůstá a zahrnuje nové země (např. Švýcarsko). Covid-19 však vedl ke zpomalení marketingových aktivit, protože mnoho akcí bylo zrušeno.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

S dostatečnými prostředky by bylo relativně snadné přenést model do jiných lokalit. Klíčovým faktorem projektu Cesty reformace byla počáteční schopnost nastavit projekt s pomocí projektu EU. Bez toho by se pravděpodobně nikdy neuskutečnil. Prostředky EU jsou dostupné na aktivity tohoto druhu ve všech členských státech prostřednictvím Interreg nebo národních operačních programů.

WEB

<https://reformationroutes.eu/>

Resources needed

The route was funded through an Interreg Central Europe project, which allocated over €2 300 000 to 11 partner organisations to connect the sites, exchange experiences, create a common visual identity and set up a management structure.

Evidence of success

The route has grown considerably since it was established. It now includes over 40 member organisations from 10 different countries and generates over €10 000 per year from member fees. Successful certification by the Council of Europe is one of the route's greatest achievements so far. The member base continues to grow and incorporate new countries (e. g. Switzerland). However, Covid-19 led to a slowdown in marketing activities as many events were cancelled.

Potential for learning or transfer

With sufficient resources, it would be relatively easy to transfer the model to other locations. The key factor in Routes of Reformation was the initial ability to set up the route with help from the EU project. Without this, the route would probably never have materialised. EU funds for activities of this kind are available in all member states through Interreg or national operational programmes.

WEB

<https://reformationroutes.eu/>

Město Tábor
© Jihočeská centrála cestovního ruchu

Oživení Hluboké nad Vltavou

The revival of Hluboká nad Vltavou

Přeměna lokality s jedinou atrakcí – romantickým zámekem – na moderní turistickou oblast nabízející aktivní trávení volného času návštěvníkům i místním obyvatelům.

V Hluboké nad Vltavou se nachází jeden z nejnavštěvovanějších zámků v zemi, ale ten byl jedinou turistickou atrakcí této lokality, podpořenou blízkostí krajského města České Budějovice jen 10 km na jih od Hluboké. Během počátku 21. století se situace začala měnit a bylo vynaloženo úsilí na vytvoření moderní, vyvážené a udržitelné oblasti, která by oslovovala širokou škálu návštěvníků, pobídla lidi, aby se zdrželi déle a užili si širší škálu atrakcí, nejen zámeckou prohlídku s průvodcem.

Za posledních 20 let bylo spuštěno mnoho iniciativ, které vytvořily efekt sněhové koule, protože jedna pobídka inspiruje další. Po kompletní rekonstrukci zámku a centra města se začaly objevovat nové iniciativy v souladu s národními a regionálními strategiemi rozvoje. Řeka Vltava byla upravena pro provozování lodní dopravy a jedním z doprovodných jevů bylo vytvoření nového kotviště rekreačních plavidel. Nové iniciativy se objevují dodnes. Hluboká dnes nabízí golfové hřiště, koupaliště, několik rekreačních a sportovních areálů, muzeum, zoologickou zahradu a mnoho dalšího. V oblasti, která je napojena na regionální cyklistické trasy a jihočeskou rybníční soustavu, působí také několik sportovních klubů. To vedlo k významným změnám ve složení návštěvníků, od téměř výhradně autobusových zájezdů k rozmanitější návštěvnícké základně tvořené rodinami, aktivními důchodci, cyklisty, milovníky vodních sportů a pěšími turisty. Nejdůležitější je, že Hluboká se posunula z pouhé půldenní zastávky na cestě z Prahy do Českého Krumlova (památky UNESCO) a stala se samostatnou destinací.

Transformation of a site with a single attraction – a romantic castle – into a modern area offering active leisure activities for tourists and local people.

Hluboká nad Vltavou is home to one of the country's most visited castles but this was the site's only tourist attraction, supported by the proximity of the regional capital České Budějovice just 10 km to the south. During the early 2000s, the situation began to change and efforts were made to create a modern, balanced, sustainable area appealing to a wide range of visitors, which would encourage people to stay longer and enjoy a wider range of attractions besides guided tours of the castle.

Over the past 20 years, many initiatives have been launched, creating a snowball effect as one incentive inspires others. Following a complete renovation of the castle and the town centre, new initiatives began to emerge in line with national and regional development strategies. The River Vltava was adapted to provide boat services for tourists and one of the side effects of this development was a new marina. New initiatives are still emerging to this day. Hluboká now offers a golf course, a swimming pool, several recreational areas, a museum, a zoo and vineyards. Several sports clubs are also active in the area, which is connected to regional cycling tracks and the South Bohemian lake system. This has resulted in significant changes to visitor composition, from almost exclusively coach trips to a more diverse visitor base made up of families, active retirees, cyclists and hikers. Most importantly, Hluboká moved away from being a mere half-day stop on the way from Prague to Český Krumlov (UNESCO site) to become a destination in its own right.

Potřebné zdroje

Zde popsaná dobrá praxe je úspěchem společného dlouhodobého úsilí než jako výsledek jediné iniciativy. Potřebné zdroje je obtížné posoudit, neboť zahrnují veřejné a soukromé financování rozložené do mnoha let realizace. Prostředky ERDF byly například hojně využívány na projekty veřejné infrastruktury.

Důkaz úspěchu

Úspěch iniciativy není snadno měřitelný vzhledem k široké škále aktivit, které jsou v oblasti k dispozici. Zatímco návštěvnost zámku stoupla na zhruba 300 000 lidí ročně, úspěch je nejzřetelněji vidět v prostředí kolem památky: tam, kde před 20 lety stály ruiny domů, jsou nyní rušné malé restaurace, přerostlý plevel nahradilo hřiště na minigolf a frisbee a bývalé autobusové parkoviště je nyní plné stojanů na kola.

Resources needed

The good practice described here has accumulated success over the long term rather than as a result of a single initiative. The resources required are difficult to assess as they include public and private funding spread over many years of implementation. ERDF funds, for example, were used extensively for public infrastructure projects.

Evidence of success

The success of the initiative is not easily measurable due to the wide range of activities available in the area. While visitor numbers to the castle have risen to around 300 000 per year, success is most clearly visible in the environment surrounding the heritage site: where there were ruined houses 20 years ago, there are now busy small restaurants for cyclists, the overgrown weeds have been replaced by a mini-golf and frisbee pitch and the former coach park is now covered in bike stands.

*Zámek Hluboká nad Vltavou
© Jihočeská centrála cestovního ruchu*

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Přestože se Hluboká vyznačuje jedinečnou kombinací faktorů (blízkost regionálního uzlu, řeky, zámku a relativně zachovalého městského centra), princip diverzifikace lze uplatnit kdekoli. Využívání synergií je velmi důležité – jakmile se iniciativa osvědčí a lidé vidí, že funguje, často jsou inspirováni k založení vlastní. To je důvod, proč je tak obtížné posoudit celkovou výši finančních prostředků, které byly do této oblasti vynaloženy, protože mnoho aktivit je soukromých. Vybudováním cyklostezky vznikly zábavní parky vhodné pro děti, cyklisty a bruslaře, díky nimž je lokalita snadno dostupná pro 100 000 obyvatel Českých Budějovic, krajské metropole vzdálené pouhých 10 km. Veřejné investice do cyklostezky spustily soukromé investice, které od té doby mnohonásobně převýšily původní veřejné financování.

WEB

<https://www.hluboka.cz/en/>

Potential for learning or transfer

Although Hluboká features a unique combination of factors (proximity of the regional hub, river, castle and relatively well-preserved town centre), the principle of diversification can be applied anywhere. Making use of synergies is very important – once an initiative proves successful and people see that it works, they are often inspired to start their own. This is why it is so difficult to assess the total amount of funding that has gone into the area, as many of the activities are private. Leisure parks suitable for children, bikers and skaters appeared as a result of building a cycle path, making the site easy to reach for the 100 000 residents of České Budějovice, the regional capital just 10 km away. Public investment in the cycle path triggered private investments, which have since exceeded the initial public funding many times over.

WEB

<https://www.hluboka.cz/en/>

Zámek Hluboká nad Vltavou
© Jihočeská centrála cestovního ruchu

Památník Jana Žižky v Trocnově

Monument to Jan Žižka in Trocnov

Přeměna poněkud staromódního muzea v moderní atraktivní památku.

Na tomto místě u Trocnova stojí památník Jana Žižky, vojevůdce husitských vojsk v 15. století. Přestože na místě z této doby zbylo jen několik základových vykopávek, u vstupu je skanzen a malé muzeum, které představují historii oblasti a archeologické objevy. Jedná se o velmi oblíbené téma, neboť reformační hnutí představovalo zásadní období formování českého národa. Poprava Jana Husa a následné husitské války stále rezonují ve společnosti a vzbuzují zájem o místa spojená s touto dobou, včetně trocnovského památníku. I přes svou relativní odlehlost a nedostatek hmatatelných historických památek, je jedním z nejnavštěvovanějších muzeí v regionu. Muzeum však nabízelo jen o něco málo víc než tradiční výstavu předmětů bez interaktivních prvků a podle moderních standardů bylo spíše staromódní. Nyní je zrekonstruované a předělané, doplněné interaktivními prvky a hrami. Zrodilo se několik každoročních akcí, včetně ukázek tradičních řemesel, historických jarmarků a divadelních představení. Díky tomu je oblast ještě atraktivnější a každoročně přitahuje stále větší počet návštěvníků. Rostoucí popularita památky vedla k dalšímu rozvoji, včetně projektu repliky historického statku obsahujícího další interaktivní prvky. Práce na replice byly zahájeny nedávno a dokončení je naplánováno na rok 2022.

Transforming a rather old-fashioned museum into a modern, attractive landmark.

A monument to Jan Žižka, a military leader of the Hussite armed forces in the 15th century, stands on this site near Trocnov. Although all that remains at the site from this time are a few foundation excavations, there is an open-air museum and a small indoor museum at the entrance, which showcase the area's history and archaeological discoveries. This is a very popular topic as the Reformation movement was a crucial era in the formation of the Czech nation. The execution of Jan Hus and the subsequent Hussite wars continue to resonate in society, arousing interest in sites linked to this period, including the Trocnov monument. Despite its relative remoteness and lack of tangible historical landmarks, it is one of the most visited museums in the region. However, the museum offered little more than a traditional display of items with no interactive elements and was rather old-fashioned by modern standards. It has now been renovated and reworked, adding interactive elements and games. Several annual events have been established, including traditional craft demonstrations, historical fairs and theatre performances. This has made the area even more attractive and it draws increasing numbers of visitors each year. The site's growing popularity has led to further development, including a project to reproduce a historical farmhouse containing additional interactive elements. Work on the replica began recently and is scheduled for completion in 2022.

Potřebné zdroje

Probíhající projekt repliky statku má rozpočet téměř 2 000 000 €.

Důkaz úspěchu

Památku přitahuje stále větší počet návštěvníků, ročně více než 10 000. Projekt repliky statku představuje další důkaz úspěchu, protože bez zvýšeného počtu návštěvníků by neproběhl.

Potenciál pro vzdělávání a přenos

Tuto iniciativu není příliš snadné napodobit jako celek, ale některé prvky jsou snadno přenosné, jako například zlepšení veřejné dopravy k památce, aby byla dostupná i pro neřidiče. Díky modernizaci se muzeum stalo přitažlivým také pro školáky a vysokoškolské studenty kulturní historie, umožňujíc doplnění výuky ve třídě.

WEB

<https://www.muzeumcb.cz/navstivte-nas/pobocky/pamatnik-jana-zizky-z-trocnova/>

Resources needed

The ongoing farmhouse replica project has a budget of almost €2 000 000.

Evidence of success

The site is attracting increasing numbers of visitors, with more than 10 000 per year. The farmhouse replica project offers further evidence of success, as it would not have gone ahead without the increased visitor numbers to the site.

Potential for learning or transfer

The initiative as a whole is not particularly easy to replicate but some of the elements are easily transferable, such as improvements to public transport to the site to make it accessible to non-drivers. The museum's modernisation has also made it appealing to schoolchildren and university students of cultural history, allowing it to be used to supplement classroom education.

WEB

<https://www.muzeumcb.cz/navstivte-nas/pobocky/pamatnik-jana-zizky-z-trocnova/>

Trocnovské slavnosti
© Jihočeská centrála cestovního ruchu

Městská knihovna Soběslav

Soběslav municipal library

Obnova středověkého hradu a vytvoření městské knihovny.

Soběslav je malé město na severu Jihočeského kraje se 7 000 obyvateli. V tomto historickém městě se nachází několik středověkých památek. Zvláště důležitou roli v životě českého reformátora Jana Husa v 15. století sehrál nedaleký hrad Kozí Hrádek. Místo, na které se vztahuje tento projekt, je hrad ze 14. století, který se nachází v centru města. V roce 2010 plánovala městská rada revitalizaci centra města a hledala způsoby, jak začlenit hradní struktury do své nové vize. Další problém, se kterým se město potýkalo, byla chybějící moderní městská knihovna. Tyto dva aspekty byly spojeny inovativním způsobem, což umožnilo zachování hradu a vybudování moderní městské knihovny v jeho severní části ve snaze vytvořit památku obsahující moderní veřejnou službu. Iniciativa značně zvelebila veřejný prostor, který byl dříve spíše neatraktivním místem uprostřed města. Od svého otevření je knihovna využívána také jako prostor pro výstavy, autorská čtení a koncerty.

Projekt byl navržen jako nízkoenergetická veřejná budova. Ke středověkým částem hradu přibyly moderní ocelové a skleněné konstrukce. Toto řešení umožnilo ponechat středověký hrad stavebními pracemi téměř nedotčený a postavit nízkoenergetickou, klimaticky řízenou centrální budovu vhodnou pro skladování knih, tiskovin a dalších papírových materiálů. Na projekt dohlížela obecní rada, a to od soutěže návrhů až po finální úpravy a otevření.

Restoration of a medieval castle and creation of a municipal library.

Soběslav is a small town in the north of the South Bohemia region with a population of 7 000 inhabitants. This historical town is home to several medieval monuments, with the nearby Kozí Hrádek castle playing a particularly important role in the life of Czech reformer Jan Hus in the 15th century. The site covered by this project is a 14th-century castle in the town centre. In 2010, the municipal council was planning to revitalise the town centre and looking for ways to incorporate the castle structures into their new vision. Another issue facing the town was the lack of a modern municipal library. These two aspects were combined in an innovative manner, preserving the castle and building a modern municipal library in its northern part to create a heritage site containing a modern public service. The initiative considerably enhanced the public space, which was previously a rather unattractive spot in the middle of the town. Since it opened, the library has also been used as a space for exhibitions, author readings and concerts.

The project was designed to be a low-energy public building. Modern steel and glass constructions were added to the medieval parts of the castle. This solution allowed the medieval castle to be left almost untouched by the construction works and a low-energy, climate-controlled core building suitable for storing books, prints and other paper-based materials to be constructed. The project was overseen by the municipal council, from the design competition to the finishing touches and opening.

Potřebné zdroje

Celkový rozpočet na renovaci byl něco málo přes 1 500 000 €, který byl financován především z fondu ERDF prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihozápad.

Důkaz úspěchu

Stavební práce byly dokončeny včas a budova od té doby slouží místní komunitě. Speciální akce pořádané v knihovně přitahují návštěvníky z poměrně velké vzdálenosti (vzhledem k tomu, že jedou navštívit knihovnu) s více než 2 000 návštěvami ročně. V roce 2012 se knihovna umístila na druhém místě ze 141 kandidátů v mezinárodní architektonické soutěži Building Efficiency Awards, která oceňuje hodnotnou architekturu a energeticky úsporné budovy.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Kombinace středověkých prvků s moderními doplňky a konstrukcemi pro zajištění bezchybného provozu není nový koncept, ale výsledky se mohou lišit, neboť každé místo je jedinečné. V tomto případě představuje výsledek dokonalý odraz zamýšleného výsledku. Renovace historického místa za účelem vytvoření přitažlivé budovy citlivé k původní struktuře, a využití takového místa k účelu, který místní komunita vítá, je model, který lze snadno aplikovat i jinde.

WEB

<https://www.knihovnasobeslav.cz/>

Resources needed

The overall budget for the renovation was just over €1 500 000, which was funded primarily by the ERDF fund via the Regional Operational Programme South West Europe.

Evidence of success

The construction work was completed on time and the building has been serving the local community ever since. Special events at the library attract visitors from relatively far away (given that they are coming to see a library), with more than 2 000 visits per year. In 2012, the library came second out of 141 candidates in the international architecture competition Building Efficiency Awards, which rewards valuable architecture and energy-efficient buildings.

Potential for learning or transfer

Combining ancient structures with modern insets or constructions to ensure flawless operation is not a new concept, but results may differ as every site is unique. In this case, the result is a perfect reflection of the intended outcome. Renovating a historical site to create an appealing building that is sensitive to the original structure and using it for a purpose that is welcomed by the local community is a model that could be easily replicated elsewhere.

WEB

<https://www.knihovnasobeslav.cz/>

*Městská knihovna Soběslav
© Město Soběslav*

Vlčí výběh v Srní

Wolf enclosure in Srní

Vytvoření návštěvnického centra v národním parku, včetně výběhu vlků s vyvýšeným chodníkem.

Národní park Šumava byl založen v roce 1991 a je nejmladším národním parkem v České republice. Je unikátní, protože obsahuje nejzápadnější původní lesy střední Evropy. Jednou z činností řídicího orgánu bylo opětovné vysazení vlků (*Canis lupus*) do parku. Návštěvnické centrum s vlčím výběhem vzniklo jako reakce na rostoucí zájem veřejnosti o vlky a potřebu poskytnout zvířatům přirozené prostředí. Iniciativa zahrnuje výběh vlků, který se rozkládá na ploše tří hektarů a je veřejnosti nepřístupný, vyvýšený dřevěný chodník pro návštěvníky s vyhlídkovými plošinami, 3 km informační stezku pralesem a návštěvnické centrum s interaktivní expozicí o divoké přírodě a přírodních procesech v parku. Návštěvnické centrum sídlí v pasivní budově, která čerpá energii z obnovitelných zdrojů.

Potřebné zdroje

Celkový rozpočet iniciativy, včetně budovy, výběhu, chodníku a informační stezky, činil 2 800 000 € a převážná část finančních prostředků byla poskytnuta z ERFD prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí.

Důkaz úspěchu

Úspěch iniciativy předčil očekávání. Ročně areál navštíví více než 300 000 lidí bez negativního dopadu na vlčí smečku ani okolní prostředí.

Creation of a visitor centre at a national park, including a wolf enclosure with an elevated walkway.

Founded in 1991, Šumava National Park is the youngest national park in the Czech Republic. It is unique as it contains Central Europe's westernmost primary forests. One of the management authority's activities has been to reintroduce wolves (*Canis lupus*) to the park. A visitor centre with a wolf enclosure was created in response to growing public interest in wolves and the need to provide the animals with a natural habitat. The initiative comprises the wolf enclosure, which spans three hectares and is inaccessible to the public, an elevated wooden walkway for visitors with observation decks, a 3 km information trail through the primary forest and a visitor centre with an interactive exhibition on wildlife and natural processes in the park. The visitor centre is housed in a passive building, which draws energy from renewable resources.

Resources needed

The total budget for the initiative, including the building, enclosure, walkway and information trail, was €2 800 000 and the bulk of the funding was provided by ERFD via Operational Programme Environment.

Evidence of success

The success of the initiative surpassed expectations. Every year, the complex is visited by more than 300 000 people, with no negative impact on the wolf pack or the surrounding environment.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Učební potenciál projektu spočívá spíše v konceptu než v konkrétním řešení, neboť chování vlčí smečky není snadný úkol a je v tomto případě možný jen díky odbornosti a zkušenostem Správy Národního parku Šumava. Tento koncept je však přenositelný, protože ukazuje, jak lze přírodní památky zpřístupnit široké veřejnosti, aniž by došlo k omezení nebo poškození původní lokality nebo k rušení zvířat. Aktivity tohoto druhu zvyšují zájem veřejnosti o přírodu a generují tlak veřejnosti na zachování těchto oblastí a v nich volně žijících živočichů. Kombinace přírodních památek se vzděláváním v podobě stezky pod širým nebem a návštěvnického centra představuje další prvek, který by mohl být přenesen, prezentující nedávné zkušenosti s pozorováním vlků spolu s informacemi o jejich místě výskytu, dynamice smečky, krmení a reintrodukcí a úsilí o ochranu. Iniciativa také podporuje udržitelný cestovní ruch tím, že poskytuje „pomalou“ atrakci, kterou si návštěvníci potřebují užít.

WEB

<https://www.npsumava.cz/en/visit-sumava/visitor-centers/srni-visitor-center/>

Potential for learning or transfer

The project's learning potential lies in the concept rather than the specific solution, as keeping a wolf pack is no easy task and is only possible in this case due to the expertise and experience of the Šumava National Park Management Authority. However, the concept is transferable as it shows how natural heritage sites can be opened up to the general public without limiting or damaging the original site or distressing animals. Activities of this kind boost public interest in nature, generating public pressure to preserve these areas and their wildlife. Combining natural sites with education in the form of an open-air path and visitor centre is another element that could be transferred, presenting recent experiences of observing the wolves alongside information about their habitat, pack dynamics, feeding and reintroduction and preservation efforts. The initiative also supports sustainable tourism by providing a 'slow' attraction that visitors need time to enjoy.

WEB

<https://www.npsumava.cz/en/visit-sumava/visitor-centers/srni-visitor-center/>

Vlčí výběh v Srní
© Štěpán Rosenkranz

Housův mlýn

Housa's Mill

Rekonstrukce a modernizace Housova mlýna.

Housův mlýn je parní mlýn z 19. století původně postavený Karlem Housou nedaleko historického centra města Tábor. Samotný Tábor je památkově chráněná městská oblast České republiky historického významu, protože ve 14. století sloužil jako sídlo husitského hnutí, které utvářelo české dějiny po mnoho staletí. Celý region je úzce spjat s husitskou filozofií a vojenskou tradicí. Cílem rekonstrukce Housova mlýna bylo obnovit areál mlýna a zpřístupnit jej veřejnosti. Místo výstavby dalšího muzea vznikl atraktivní rekreační a zároveň vzdělávací prostor, který si mohou užít všechny věkové skupiny. Kromě stálých služeb, které zahrnují ubytování a stravování, jsou zde organizovány akce pro děti a školní skupiny, které poskytují zábavnou výuku o historii regionu prostřednictvím aktivit jako je lukostřelba, hod sekerou, kvízy, výroba a zkoušení historické zbroje, střelba z katapultu, workshopy se středověkou hudbou a ukázky řemesel. Prostory lze pronajmout i pro konference, společenská setkání a komerční akce.

Potřebné zdroje

Obnova památky byla financována z několika zdrojů. Jedním z nich byl Regionální operační program Jihozápad. Přidělené finanční prostředky přesáhly 230 000 €.

Renovation and refurbishment of Housa's Mill.

Housa's Mill is a 19th-century steam mill originally built by Karel Housa near the historical city centre of Tábor. Tábor itself is a protected urban area of historical importance in the Czech Republic, as it was used as the headquarters of the Hussite movement in the 14th century, which shaped Czech history for many centuries. The whole region is closely linked to the Hussite philosophy and military tradition. The aim of renovating Housa's Mill was to restore the area of the mill and open it to the public. Rather than building another museum, an attractive recreational yet educational space that all age groups could enjoy was created. As well as the permanent services, which include accommodation and catering, events for children and school groups are organised to provide edutainment about the region's history via activities such as archery, axe throwing, quizzes, creating and trying on historical armour, catapult shooting, medieval music workshops and craftsmanship demonstrations. The premises can be also rented for conferences, social gatherings and commercial events.

Resources needed

The restoration of the heritage site was funded by multiple bodies. One of the sources was Regional Operational Programme South West Europe 2007-2015. The funding awarded exceeded €230 000.

Důkaz úspěchu

Vzhledem k tomu, že stavební práce byly dokončeny v roce 2012, management Housova mlýna nadále zkoumá nová témata pro akce, pořádá stále větší počet komerčních akcí a zavádí nové aktivity. Tyto akce jsou velmi oblíbené a navštěvují je místní obyvatelé i organizace ze vzdálenějšího okolí. Školní skupiny navštěvují památku, která kombinuje vzdělávání o místní historii a herní prvky, stále častěji.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tato iniciativa je snadno přenosná na jakékoli podobné místo. Přestože jde o poměrně tradiční přístup, dobře slouží místní komunitě a návštěvníkům a umožnila zachování dalšího kulturního dědictví.

WEB

<http://www.housuvmlyn.cz/>

Evidence of success

Since the construction works were completed in 2012, the site management continues to explore new themes for events, host increasing numbers of commercial events and introduce new activities. These events are quite popular and are attended by the local population and by organisations from further afield. School groups are increasingly visiting the site, where education about local history and gamification elements are combined.

Potential for learning or transfer

This initiative is easily transferable to any similar location. Although it takes a relatively traditional approach, it serves the local community and visitors well and has enabled another cultural heritage site to be preserved.

WEB

<http://www.housuvmlyn.cz/>

Housův mlýn
© Czeva

Sladovna v Písku

Malthouse in Písek

Rekonstrukce nevyužívané sladovny v historickém centru města.

Sladovna je součástí bývalého pivovaru v centru města, který od 90. let chátral. Vznikl spolek pro využití jedné z největších částí pivovaru, sladovny. Budova byla přeměněna na dětské dobrodružné hřiště s několika atrakcemi: Mraveniště - dřevěné bludiště připomínající vnitřek mraveniště; Pilařiště - část vyzdobená kresbami Radka Pilaře, známého českého dětského ilustrátora, a Ilustrátorské hnízdo - oblast věnovaná ilustracím z filmů, komiksů a knih. Všechny dobrodružné atrakce byly navrženy renomovanými umělci a ze Sladovny dělají velmi atraktivní prostor pro děti všech věkových kategorií. Výstava ilustrací je víc než jen tradiční přehlídka a nabízí celé školní třídě příležitost využít dílnu k vytvoření jednoduchých animací na témata jako je např. proces pěstování rostlin. To znamená, že se tam mohou konat hodiny předmětů, které přímo nesouvisejí s uměním – v tomto případě biologie – a místní školy tuto možnost ve stále větší míře využívají.

Potřebné zdroje

Financování každé části projektu pocházelo z jiných zdrojů. Stavební část projektu byla částečně financována z Regionálního operačního programu Jihozápad, zatímco výstavní plochy byly podpořeny z programu přeshraniční spolupráce Rakousko-Česká republika.

Renovation of a disused malthouse in the historical town centre.

The malthouse is part of a former brewery located in the town centre, which has been in disrepair since the 1990s. An association was set up to make use of one of the largest parts of the brewery, the malthouse. The building was converted into a children's adventure playground with several attractions: the Anthill, a wooden maze resembling the inside of an ant-hill; Pilařiště, a section decorated with drawings by Radek Pilař, a famous Czech children's illustrator, and the Illustrator's Nest, an area dedicated to illustrations from films, comic strips and books. The adventures were all designed by renowned artists and make the malthouse a very attractive space for children of all ages. The illustration exhibition is more than just a traditional display and offers opportunities for a whole school class to use the workshop to create simple animations of topics such as the process of plant growing. This means that classes on subjects not directly related to art – biology, in this case – can be held there and local schools can take advantage of this nearby facility.

Resources needed

Funding for each part of the project came from different sources. The structural part of the project was partially funded by the Regional Operational Programme, while the exhibition area was funded by the Transborder Interreg CZ-AT programme.

Důkaz úspěchu

Počet návštěvníků byl vyšší, než se očekávalo, za poslední tři roky přesáhl každý rok 40 000 návštěvníků.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Projekt nabízí významný potenciál pro přenos, zejména koncept, o který se opírá. Vytvoření prostoru se zajímavým obsahem, bez ohledu na téma, v kombinaci se vzdělávacími aktivitami a místním propojením (Písek má dlouholetou tradici filmové animace), může přilákat pravidelné místní návštěvníky a poskytnout zázemí, kde mohou rodiče trávit čas se svými dětmi nebo je nechat, ať si atrakci sami prozkoumají a užijí.

WEB

<https://www.sladovna.cz/>

Evidence of success

Visitor numbers have been higher than expected, exceeding 40 000 visitors each year over the last three years.

Potential for learning or transfer

The project offers significant potential for transfer, especially the concept underpinning it. Creating a space with interesting content, regardless of the theme, combined with educational activities and local connections (Písek has a long tradition of film animation), can attract regular local visitors and provide a facility where parents can spend time with their children or leave them to explore and enjoy the attraction on their own.

WEB

<https://www.sladovna.cz/>

Malthouse in Písek.
© South Bohemian Tourism Board

Živá vila

Living Villa

Záchrana a rekonstrukce funkcionalistické vily v Prachaticích.

Živá vila je občanské sdružení založené za účelem záchrany funkcionalistické vily na okraji Prachatic v jižních Čechách. Jedná se o velkou, poměrně zachovalou funkcionalistickou budovu známou jako Kralova vila, která byla dokončena v roce 1932 a kdysi ji vlastnil místní železniční podnikatel Johann Nepomuk Kral. Původní majitelé vilu využívali pouze do roku 1945, kdy byla rodina J. N. Krala nucena opustit zemi. Vila byla zkonfiskována a využívána jako administrativní budova a mateřská škola. V 70. letech 20. století byla určena k demolici, aby uvolnila místo silničnímu obchvatu. Od té doby se Prachatice rozrostly za své bývalé hranice a původní trasa obchvatu je již zastaralá. Přesto vila zůstala v demoliční zóně a nebyla udržována. V roce 2015 bylo za účelem záchrany vily založeno občanské sdružení Živá vila, které objekt zrekonstruovalo a v aktualizovaných plánech rozvoje města se pokusilo o změnu demoliční zóny. V letech 2015-2016 byla vila spolkem částečně zrekonstruována a zakonzervována, ale v roce 2017 jim zastupitelstvo odmítlo prodloužit nájemní smlouvu a nechalo vilu opět vystavenou nepřízní počasí a vandalismu. Tlak veřejnosti vedl k tomu, že vila byla spolku znovu pronajata v roce 2020. Od té doby slouží jako kulturní a komunitní centrum pro místní lidi. Pořádá se zde široká škála akcí, od sousedských bleších trhů a uměleckých výstav až po koncerty a autorská čtení. Přesto vila zůstává v zóně určené k demolici. Tlak veřejnosti na aktualizaci územního plánu města ze 70. let 20. století roste a vyžaduje, aby odrážel nedávný vývoj ve městě a posunul trasu obchvatu mimo obytné oblasti.

Salvaging and renovating a functionalist villa in Prachatice.

Živá Vila is a civic association established to salvage a functionalist villa on the outskirts of Prachatice in South Bohemia. Known as Kralova Vila (Kral's villa), it is a large, relatively well-preserved functionalist building that was completed in 1932 and was once owned by local railway entrepreneur Johann Nepomuk Kral. The villa was only used by its original owners until 1945, when J. N. Nepomuk's family was forced to leave the country. It was confiscated and used as an office building and nursery school. In the 1970s, it was earmarked for demolition to make way for a road bypass. Since then, Prachatice has grown beyond its former boundaries, rendering the original route of the bypass obsolete. Despite this, the villa remained in the demolition zone and was not maintained. In 2015, a civic association called Živá Vila (Living Villa) was created to salvage the building, renovate it and have it removed from the demolition zone in the updated urban development plans. In 2015-2016, the villa was partially renovated and preserved by the association, but in 2017, the municipal council refused to extend their rental contract and left the villa exposed to bad weather and vandalism once again. Public pressure led to the villa being rented to the association again in 2020. Since then, it has served as a cultural and community centre for local people. A wide variety of events is organised, ranging from neighbourhood re-use gatherings and art exhibitions to concerts and author readings. Nevertheless, the villa remains in the zone earmarked for demolition. There is increasing public pressure to update the 1970s urban development plan to reflect recent development in the town and move the path of the bypass away from residential areas.

Potřebné zdroje

Prostředky spolku jsou založeny na dobrovolné práci a mecenášství. Dobrovolníci z místní komunity tráví svůj volný čas tím, že pomáhají s rekonstrukcí, zatímco místní firmy přispívají dodávkami nebo službami. Jakmile bude demoliční zóna, ve které je vila zahrnuta, zrušena, bude možné žádat o regionální, národní nebo evropské fondy na pokračování v rekonstrukci.

Důkaz úspěchu

Tlak veřejnosti, který spolku umožnil v roce 2020 vilu znovu pronajmout, svědčí o úspěchu iniciativy. Vysoká návštěvnost akcí pořádaných sdružením ukazuje na rostoucí zájem o místní dění, zvláště když je přínosné pro komunitu.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Vzdělávací potenciál této iniciativy spočívá v poselství, které vysílá – místní komunity musí vytrvat, když jejich okolí chátrá, protože mohou vyvíjet tlak na změnu investováním svého času, odhodláním a nadšením navzdory překážkám, kterým čelí.

WEB

<https://www.zivavila.cz/>

Resources needed

The association's resources are based on voluntary work and patronage. Volunteers from the local community spend their free time helping with the renovation work, while local companies contribute supplies or services. Once the demolition zone covering the villa is lifted, it will be possible to apply for regional, national or EU funds to continue with the renovation.

Evidence of success

The public pressure that enabled the association to rent the villa again in 2020 demonstrates the success of the initiative. High levels of attendance at the events organised by the association point to growing interest in local events, especially when they benefit the community.

Potential for learning or transfer

The learning potential of this initiative lies in the message that it sends – local communities must persevere when their surroundings fall into disrepair because they can exert pressure for change by investing their time, determination and enthusiasm despite the obstacles they face.

WEB

<https://www.zivavila.cz/>

Živá vila
© Jan Kuča

Tvrz Mladějovice

Mladějovice Mansion

Rekonstrukce renesanční opevněné tvrze v Mladějovicích.

Tvrz Mladějovice je renesanční opevněné venkovské sídlo. Pochází ze středověku s gotickými základy. Později byla částečně barokně přestavěna, ale její renesanční ráz je zachován v podobě klenebních fasád a sgrafitovou výzdobou. Tvrz byla opuštěna v 19. století a na konci 20. století byla na pokraji zhroutil. V roce 2009 však vznikla místní iniciativa na záchranu objektu, který je unikátní dominantou obce Mladějovice. Komunitní skupina začala s rekonstrukcí budovy, v roce 2013 byla obnovena střecha a celý proces byl završen v roce 2020. Během této doby byla tvrz kompletně zrekonstruována. Otevření tvrze bylo odloženo na rok 2021 kvůli vypuknutí Covid-19. Nyní probíhají úpravy interiéru, aby se vytvořil prostor pro plánované vybavení, včetně hudebního sálu, nahrávacího studia, audiovizuálního centra, divadelní dílny, keramické dílny a uměleckého sálu. Venkovní plochy budou sloužit pro plenérové malování nebo výstavy pod širým nebem.

Potřebné zdroje

Rekonstrukce tvrze si vyžádala značné finanční prostředky. Část nákladů na projekt byla hrazena z regionální podpory, grantů EU a Norských fondů ve výši více než 880 000 €. Projekt byl v té době jedinou úspěšnou žádostí o Norský grant v jižních Čechách. Na celkové částce se podílelo i Ministerstvo kultury ČR.

Renovation of a Renaissance fortified mansion in Mladějovice.

Mladějovice Mansion is a Renaissance-style fortified rural residence. It dates back to the Middle Ages, with Gothic foundations. Later, it was partially rebuilt in the Baroque style but its Renaissance character remains in the form of vault facades and sgraffiti decoration. The mansion was abandoned in the 19th century and was on the brink of collapse at the end of the 20th century. However, a local initiative was founded in 2009 to salvage the building, which is a unique landmark in the village of Mladějovice. The community group began to renovate the building, constructing a roof in 2013 and finally completing the works in 2020. During this time, the mansion was completely renovated. The opening of the mansion was postponed to 2021 due to the Covid-19 outbreak. Some interior adaptations are now underway to make room for the many facilities planned, including a music hall, recording studio, audiovisual centre, theatre workshop, ceramic workshop and art hall. The outdoor areas will be used for plein air painting or open-air exhibitions.

Resources needed

Significant funding was required to renovate the mansion. Part of the project costs were covered by regional funding, EEA Grants and Norway Grants, amounting to more than €880 000. The project was the only successful Norway Grants application in South Bohemia at that time. The Czech Ministry of Culture also contributed to the overall amount.

Důkaz úspěchu

Úspěch projektu je jasně vidět – tvrz je pečlivě a citlivě zrekonstruována téměř do původního stavu. Cílem projektu bylo nejen zrekonstruovat budovu, ale také ji připravit pro další komunitní využití a tento cíl se podařilo naplnit a na příští roky je naplánováno mnoho akcí a setkání.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Největší vzdělávací potenciál v tomto projektu spočívá v jeho komunitním přístupu. Navzdory určitým překážkám přináší tento přístup také další výhody v podobě zapojení komunity do plánování a provádění rekonstrukčních prací, projektování akcí a plánování dalšího rozvoje lokality.

WEB

<https://www.tvrzmladejovice.cz/>

Evidence of success

The project's success is clearly visible – the mansion has been carefully and sensitively renovated almost to its original state. The aim of the project was not only to renovate the building but also to prepare it for further community use and this goal has been achieved, with many events and gatherings planned for the coming years.

Potential for learning or transfer

The greatest learning potential in this project lies in its community-driven approach. Despite giving rise to certain obstacles, this approach also brings additional benefits in the form of community engagement in planning and carrying out the renovation work, designing events and planning further development of the site.

WEB

<https://www.tvrzmladejovice.cz/>

Tvrz Mladějovice
© Tvřz Mladějovice

Turistická oblast Toulava

Toulava hiking area

Založení komplexní služby cestovního ruchu v turistické oblasti Toulava.

S názvem, který označuje místo vhodné k toulkám, je Toulava ideálním místem pro procházky, pěší turistiku a cestování. Na severu jižních Čech se rozkládá na ploše více než 2 000 km² a je známé svými zvládnými kopci, zapomenutými vesničkami, zříceninami hradů a malebnými řekami. Od 19. století je vyhledávaným místem pěšími turisty a cestovateli, kteří vyhledávají klidné, relaxační putování.

Historický a turistický potenciál oblasti se plně rozvinul až v roce 2013, kdy vzniklo sdružení destinačního managementu Toulava. Sdružení zahrnuje regionální zainteresované strany, místní akční skupiny, obecní rady a podnikatele. Spektrum činností, které sdružení nabízí, přesahuje standardní služby poskytované organizacemi destinačního managementu. Toulava nabízí kompletní průvodce oblastí, včetně aktivit jako je turistika, cyklistika, jízda na koni a kanoistika, a ubytovací zařízení s možností rezervace přímo přes webové stránky. Sdružení nabízí kompletní itineráře výletů seskupené podle cílové skupiny (klášterní stezka; pivní stezka; cyklistické, pěší a jezdecké balíčky; stezky přírodního dědictví atd.). K dispozici jsou také rodinné aktivity a aktivity pro děti. Toulava podporuje místní akce všeho druhu, jako jsou veletrhy, koncerty, ukázky řemesel a rekonstrukce turnajů, a zahrnuje je do dostupných balíčků. Na rozdíl od většiny jiných organizací destinačního managementu, Toulava také provozuje online obchod s místními produkty, včetně keramiky, šperků, přírodní kosmetiky, svíček a mnoha dalších. Prodejna má sezónní část s vánočními a velikonočními dekoracemi. Kromě hmotného zboží nabízí internetový obchod i kompletní turistické balíčky, např. zimní balíček, balíček zážitkové turistiky, balíček gastronomie.

Establishment of a comprehensive tourism service in Toulava hiking area.

With a name that denotes a place well-suited to wandering, Toulava is an ideal location for walking, hiking and travelling. It spans an area of more than 2 000 km² in the north of South Bohemia and is well-known for its rolling hills, forgotten hamlets, ruined castles and picturesque rivers. Since the 19th century, it has been sought-after by hikers and travellers looking for peaceful, relaxing treks.

The area's historical and tourist potential was not fully developed until 2013, when a destination management association called Toulava was created. The association comprises regional stakeholders, local action groups, municipal councils and entrepreneurs. The range of activities offered by the association goes beyond the standard services provided by destination management organisations. Toulava offers a complete guide to the area, including activities such as hiking, cycling, horse-riding and canoeing, and accommodation facilities, with the option of booking directly via the website. The association offers full trip itineraries grouped by target audience (monastery trail; beer trail; cycling, walking and horse-riding packages; natural heritage trails, etc.). Family activities and activities for children are also available. Toulava supports local events of any kind, such as fairs, concerts, craft displays and tournament re-enactments, and includes them in the packages available. Unlike most other destination management organisations, Toulava also runs an online shop featuring local products, including ceramics, jewellery, natural cosmetics, candles and much more. The shop has a seasonal section offering Christmas and Easter decorations. Besides tangible items, the online shop also offers complete tourism packages, e.g. winter package, adventure tourism package, gastronomy package.

Potřebné zdroje

Prostředky potřebné k provozování Toulavy jsou rozděleny mezi účastníky. Sdružení je právnická osoba s ročním rozpočtem kolem 80 000 €. Tyto prostředky slouží k udržení provozu, tvorbě nových produktů, propagačních materiálů a tematických balíčků.

Důkaz úspěchu

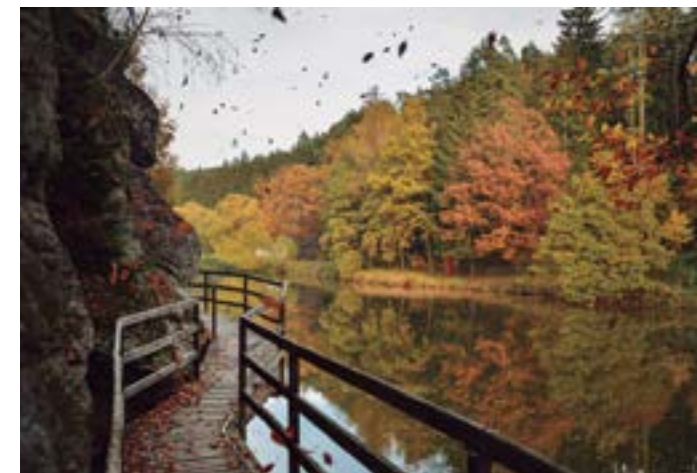
V roce 2018 byla turistická oblast Toulava certifikována národní agenturou cestovního ruchu Czechtourism. Od svého založení se Toulava rozrostla a nyní zahrnuje 155 vesnic, 11 hradů a hradních zřícenin, 18 rozhleden, 8 národních kulturních památek, přes 1 000 km cyklistických stezek, 200 km informačních stezek, 5 pivovarů, zoo a mnohem více. Prostřednictvím portálu Toulava jsou registrovány stovky ubytovacích a stravovacích zařízení, která nabízejí své služby.

Resources needed

The resources required to run Toulava are distributed among the participants. The association is a legal entity with an annual budget of around €80 000. These funds are used to maintain the operation, creating new products, promotional materials and themed packages.

Evidence of success

In 2018, the Toulava tourism area was certified by the national Czech tourism agency. Since it was founded, Toulava has expanded and now covers 155 villages, 11 castles and castle ruins, 18 lookout towers, 8 Grade I cultural heritage sites, over 1 000 km of cycling trails, 200 km of information trails, 5 breweries, a zoo and much more. Hundreds of accommodation and catering facilities are registered and offer their services through the Toulava portal.

Toulava
© Petr Mareš

Toulava
© Jan Sochor

Toulava
© Simona Bártlová

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Potenciál této iniciativy spočívá v použitém modelu řízení. Oblast zahrnuje stovky zajímavých míst, ale jen několik z nich dokázalo přilákat návštěvníky samy o sobě. Spojení těchto památek do sítě spolupracujících organizací nabízejících společné programy nebo balíčky představuje úplně jiný model. Síť pomáhá nejen zviditelnit jednotlivé lokality, ale také umožňuje organizacím sdílet strategie, zkušenosti a know-how.

WEB

<https://www.toulava.cz/>

Potential for learning or transfer

The potential demonstrated by this initiative lies in the management model employed. The area encompasses hundreds of points of interest, but only a few were able to attract visitors in their own right. Bringing these sites together in a network of cooperating organisations offering joint programmes or packages is a complete game-changer. The network not only helps raise the profile of individual sites but also enables organisations to share strategies, experience and know-how.

WEB

<https://www.toulava.cz/>

provincie zaragoza

Letní festival kláštera Veruela

Veruela Monastery Summer Festival

Klášter Veruela je nejstarší cisterciácký klášter v Aragonii (Španělsko). Byl postaven ve 12. století poblíž Moncayo, nejvyšší hory provincie Zaragoza. Festival Veruela Verano se pořádá jako součást projektu, jehož cílem je využít a posílit historické dědictví provincie již více než 25 let.

Tato událost, která nabízí řadu koncertů, si vybudovala silné postavení a představuje kulturu i její dědictví v intimní, vřelé atmosféře na jedinečném pozadí kláštera Veruela. Koncerty těží z akustických vlastností kláštera. Tento festival je v Zaragoze jedním z prvních příkladů opětovného využití památek pro dočasné kulturní akce, které neovlivňují jejich strukturu.

Přední umělci španělské hudební scény pořádají každé léto koncerty různých stylů, od popu a rocku po flamenco, čímž demonstrují potenciál památek přizpůsobit se modernějšímu hudebnímu vkusu a trendům.

Potřebné zdroje

Na festival dohlíží oddělení kultury úřadu provincie Zaragozy, které zajišťuje personál pro organizaci akce a externí služby pro montáž dočasného vybavení a najímání umělců.

Loni bylo dáno do prodeje 300 vstupenek na každý ze čtyř koncertů, a to za zvýhodněnou cenu devět Euro.

Cílem festivalu, který financuje úřad provincie Zaragoza, není profitovat z prodeje vstupenek, ale představit toto místo a nabídnout provincii kvalitní kulturní program.

Veruela Monastery is the earliest Cistercian monastery in Aragon (Spain). It was built in the 12th century near Moncayo, the highest mountain in the province of Zaragoza. As part of a project aiming to leverage and enhance the province's historical heritage, Veruela Verano Festival has been held for more than 25 summers.

Offering a series of concerts, the event has developed a strong personality and combines culture and heritage in an intimate, warm atmosphere against the unique backdrop of Veruela Monastery. The concerts benefit from the monastery's acoustic properties. This festival is one of the first examples in Zaragoza of reusing heritage sites for temporary cultural events that do not affect their structure.

Every summer, leading artists from the Spanish music scene perform concerts in styles ranging from pop and rock to flamenco, demonstrating the potential of heritage sites to adapt to more modern musical tastes and trends.

Resources needed

The festival is overseen by the Culture Department at Zaragoza Provincial Council, which provides staff to organise the event and outsources assembly of the temporary equipment and hiring of the artists.

Last year, 300 tickets were put on sale for each of the four concerts at a discounted price of nine euros.

The goal of the festival, which receives funding from Zaragoza Provincial Council, is not to profit from ticket sales but to showcase the space and offer a quality cultural programme in the province.

Důkaz úspěchu

V roce 2020 se program nekonal kvůli pandemii. V roce 2021 se konal s kapacitním omezením tak, aby byly dodrženy současné předpisy, a všechny čtyři koncerty byly vyprodány.

Potenciál ke vzdělávání a přenositelnosti

Demonstrace toho, jak využít vlastnosti památkových prostor (v tomto případě atmosféru, kapacitu a akustiku kláštera) a opětovně je použít k pořádání koncertů současných umělců, je vynikající způsob, jak zvýšit povědomí o těchto památkách, jejich hodnotu a posílit pocit identity mezi obyvatelstvem.

Přítomnost celonárodně uznávaných hudebníků v této oblasti podporuje okolní vesnice, jako je Tarazona, a představuje vynikající nástroj pro přilákání návštěvníků do tohoto regionu.

WEB

<http://www.dpz.es/noticias/el-festival-veruela-verano-vuelve-a-llenar-de-musica-las-tierras-del-moncayo-con-los-conciertos-de-mikel-erentxun-jose-merce-ivan-ferreiro-y-travis-birdsveru>

Evidence of success

The 2020 edition did not go ahead due to the pandemic. The 2021 edition was held with capacity limits in place to comply with current regulations and was sold out for all four concerts.

Potential for learning or transfer

Showing how the characteristics of heritage spaces (in this case, the atmosphere, capacity and acoustics of the monastery) can be harnessed and reused by hosting concerts by contemporary artists in them is an excellent way of raising awareness of these sites, enhancing their value and reinforcing a sense of identity among the population.

The presence of nationally renowned musicians in the area promotes nearby villages like Tarazona and is an excellent mechanism for attracting visitors to the region.

WEB

<http://www.dpz.es/noticias/el-festival-veruela-verano-vuelve-a-llenar-de-musica-las-tierras-del-moncayo-con-los-conciertos-de-mikel-erentxun-jose-merce-ivan-ferreiro-y-travis-birdsveru>

Klášter Veruela
© Správa provincie Zaragoza

Letní festival, Veruela
© Správa provincie Zaragoza

Territorio Mudéjar: školicí program pro správce venkovského dědictví

Territorio Mudéjar: a training programme for rural heritage managers

Po analýze potřeb místního dědictví v oblastech pokrytých sdružením Territorio Mudéjar se ukázalo, že je potřeba vyškolit profesionální správce venkovského dědictví.

Jako projev uznání jedinečných dovedností požadovaných při správě venkovského dědictví, a to jak z hlediska teoretických znalostí, tak jemných dovedností potřebných k přizpůsobení obecných modelů konkrétním venkovským lokalitám, a potřeby průběžného školení pro odborníky, kteří již v tomto odvětví pracují, byl španělskému ministerstvu kultury představen postupný program připravený pro školení správců venkovského dědictví.

Projekt byl schválen a byly mu přiděleny finanční prostředky, což umožnilo řadě mladých odborníků získat in situ školení v různých oblastech a hrát aktivní roli při navrhování a realizaci některých projektů a iniciativ sdružení Territorio Mudéjar. Byl vyvinut specifický plán školení s cílem udělat sdružení srovnávacím ukazatelem v oblasti školení managementu venkovského dědictví, které vyžaduje úzký kontakt a hluboké porozumění místním oblastem.

Potřebné zdroje

Španělské ministerstvo kultury poskytlo 25 000 € (75 % celkových nákladů na projekt) v rámci svého programu na podporu projektů na rok 2019 na zachování, ochranu a propagaci památek prohlášených za světové dědictví. Zbývajících 25 % financovalo Territorio Mudéjar a další financování poskytlo sdružení na několik konkrétních aktivit souvisejících s projektem.

Following an analysis of local heritage needs in the areas covered by the Territorio Mudéjar association, it became clear that there was a need to train professional rural heritage managers.

In recognition of the unique skills required in rural heritage management, both in terms of theoretical knowledge and soft skills needed to adapt general models to specific rural places, and the need for continuous training for professionals already working in the sector, a step-by-step programme to train rural heritage managers was submitted to the Spanish Ministry of Culture.

The project was approved and funding was allocated, allowing a number of young professionals to receive in situ training in different areas and to play an active role in designing and implementing some of Territorio Mudéjar's projects and initiatives. A specific training plan has been developed with the aim of transforming the association into a benchmark in rural heritage management training, which requires close contact and a deep understanding of local areas.

Resources needed

The Spanish Ministry of Culture provided €25 000 euros (75% of the total cost of the project) as part of its 2019 programme of projects to conserve, protect and promote monuments declared World Heritage Sites. The remaining 25% was funded by Territorio Mudéjar and additional funding was provided by the association for several specific activities related to the project.

Důkaz úspěchu

Nejméně tři mladí lidé, kteří absolvovali program, se ve své profesní kariéře zaměřili na správu venkovského dědictví, kde našli příležitosti k práci na volné noze i v rámci zaměstnaneckého poměru.

Po několika pilotních testech byl navržen specifický školicí program, který je v současné době implementován na různých místech v oblasti, kde sdružení působí.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Podstata projektu spočívá v přenesení výzvy najít profesionály se specifickým profilem, kteří by pracovali jako správci venkovského dědictví, na příležitost proměnit místní oblast ve „školicí laboratoř“, která je bude zajišťovat.

WEB

<https://www.territoriomudejar.es/duplicado-territorio-mudejar-cantera-de-los-nuevos-profesionales-de-la-gestion-del-patrimonio-historico-artistico/>

Evidence of success

At least three young people who completed the programme have focused on rural heritage management in their professional careers, finding opportunities to work as freelancers or employees.

After several pilot tests, a specific training programme has been designed and is currently being implemented in different places in the area covered by the association.

Potential for learning or transfer

The essence of the project lies in transforming the challenge of finding professionals with a specific profile to work as rural heritage managers into an opportunity to turn the local area into a 'training laboratory' to provide them.

WEB

<https://www.territoriomudejar.es/duplicado-territorio-mudejar-cantera-de-los-nuevos-profesionales-de-la-gestion-del-patrimonio-historico-artistico/>

*Studenti v sídle nadace Territorio Mudéjar, Tobed
© Territorio Mudéjar*

Muzeum mumíí v Quintu Zaragoza

Quinto Mummy Museum Zaragoza

Museum mumíí bylo v Quintu otevřeno v reakci na potřebu znovu oživit místní ekonomiku a zastavit dlouhodobé vyliďňování oblasti. Příležitost pro nový projekt se naskytla, když byly v Quintu nalezeny hrobky s mumifikovanými lidskými ostatky a kostel v mudéjarském slohu z 15. století, historická budova uměleckého zájmu, se nabízel jako dokonalejší prostor.

V muzeu jsou k dispozici prohlídky s průvodcem, které objasňují historii města a kostela a poskytují informace o pohřebních obřadech 18. a 19. století na základě archeologických pozůstatků nalezených a vystavených v kostele.

Byly také provedeny práce na průzkumu a zachování pozůstatků. Tento výzkum je zdokumentován ve videích promítaných v muzeu a brzy bude šířen ve formě publikací.

Byla navázána partnerství s místními společnostmi z oboru pohostinství s cílem nabídnout návštěvníkům muzea slevy na ubytování a stravování.

Intenzivní propagace probíhá prostřednictvím účasti na veletrzích cestovního ruchu, rozhlasových a televizních reklam a sociálních sítí.

Muzeum je přístupné i lidem s pohybovým omezením a obsah je poskytován v několika jazycích a je přizpůsoben různým věkovým skupinám.

Následující aktivity jsou k dispozici v Muzeu mumíí v Quintu:

- Prohlídky muzea
- Dočasné výstavy
- Koncerty
- Konference
- Místní kulturní události

Quinto Mummy Museum was opened in response to the need to reactivate the local economy and halt ongoing depopulation in the area. An opportunity for a novel project arose when tombs containing mummified human remains were found in Quinto, while the 15th-century Mudéjar church, a historical building of artistic interest, offered the perfect venue.

Guided tours are available at the museum, explaining the history of the town and church and providing information about 18th and 19th century funeral rites based on the archaeological remains found and displayed in the church.

Work has also been carried out to research and preserve the remains. This research is documented in videos screened at the museum and will soon be disseminated in the form of publications.

Partnerships have been established with local hospitality companies to offer visitors to the museum discounts on accommodation and restaurants.

Intensive promotion is taking place via attendance at tourism fairs, radio and TV advertisements, and social media.

The museum is accessible for people with mobility difficulties and content is provided in several languages and adapted for different age groups.

The following activities are available at Quinto Mummy Museum:

- Museum tours
- Temporary exhibitions
- Concerts
- Conferences
- Local cultural activities

Prohlídky muzea:

Každý týden je naplánováno deset prohlídek s průvodcem, ale na základě rezervace lze zajistit další prohlídky pro skupiny. Prohlídka zahrnuje informace o vzniku vesnice; o předchozích budovách, které stály na místě starého kostela Piquete, včetně islámského hradu; o stavbě mudéjarského kostela v 15. století, kde se předpokládá, že byla realizována za dohledu stavitele Mahoma Ramí; o ničivém dopadu španělské občanské války (1936-1939) na budovu a následná revitalizace z roku 1996, která odhalila hrobky s mumiami v roce 2011.

Interiér budovy je vybaven vitrínami pro 15 mumií s pohřební výbavou, liturgickými předměty a archeologickými předměty nalezenými při odkrývání budovy.

Jedna místnost je vyhrazena pro video, které objasňuje proces odkrývání a restaurování mumií.

Na recepci si návštěvníci mohou zakoupit různé dárkové předměty. Muzeum lze navštívit i bez průvodce s pomocí tištěného průvodce výstavou, který je k dispozici v několika jazycích a informačních panelů rozmístěných v muzeu.

Potřebné zdroje

Financování pochází z několika různých zdrojů, včetně městské rady Quinto de Ebro, rady provincie Zaragoza, Evropského zemědělského fondu a prodeje vstupenek.

Materiální zdroje zajišťuje městská rada Quinto de Ebro.

Tři průvodci v muzeu jsou zaměstnání městskou radou Quinto de Ebro.

Museum tours:

Ten guided tours are scheduled each week, although additional visits can be arranged for groups upon reservation. The tour covers the village's origins; previous buildings on the site of the old Piquete church, including the Islamic castle; the construction of the Mudéjar church in the 15th century, which is believed to have been overseen by master builder Mahoma Ramí; the devastating impact of the Spanish Civil War (1936-1939) on the building, and the successive restorations carried out since 1996, which revealed the tombs containing the mummies in 2011.

The building's interior has been fitted with display cases for 15 mummies with their grave goods, liturgical objects and archaeological items found during excavations of the building.

A room is reserved for a video explaining the process of excavating and restoring the mummies.

At the reception, visitors can purchase a variety of gift items. The museum can also be visited without a guide, with the help of an explanatory brochure in several languages and information panels around the museum.

Resources needed

Funding is obtained from several different sources, including Quinto de Ebro Municipal Council, Zaragoza Provincial Council, EAFRD and ticket sales.

Material resources are provided by Quinto de Ebro Municipal Council

The three guides at the museum are employed by Quinto de Ebro Municipal Council.

*Muzeum mumií v Quintu
© Správa provincie Zaragoza*

Muzeum mumii v Quintu
© Správa provincie Zaragoza

Důkaz úspěchu

Od otevření muzea v červnu 2018 jej navštívilo 11 200 návštěvníků.

Restaurace a hotely zaznamenaly zvýšený provoz.

Větší povědomí místních obyvatel o potenciálu kulturního dědictví sloužící jako prostředek rozvoje vedlo k novým projektům ve městě, včetně obnovy paláce ze 16. století.

Nastalé problémy

Díky originálnímu charakteru projektu bylo obtížné najít informace, které by pomohly s jeho implementací.

K vysvětlení cíle projektu místnímu obyvatelstvu a zdůvodnění vystavování lidských ostatků bylo zapotřebí značného úsilí.

Ponaučení: k dosažení cílů projektu je nezbytné rozsáhlé předchozí plánování a profesionální tým oddaný projektu.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Muzeum ukazuje, jak městský projekt na posílení kultury, sociální soudržnosti a ekonomiky na konkrétním místě může oživit památku, která byla dříve nevyužitá a prakticky neznámá navzdory svému historickému významu.

Spolupráce mezi výzkumníky, techniky a společenskými a politickými představiteli může posílit ekonomickou a kulturní aktivitu oblasti.

WEB

www.momiasdequinto.es

Evidence of success

Since the museum opened in June 2018, it has received 11 200 visitors.

Restaurants and hotels have seen increased custom.

Greater awareness of the potential of cultural heritage to serve as a vehicle for development among the local population has led to new projects in the town, including the restoration of the 16th century palace.

Difficulties encountered

The project's novel nature made it difficult to find information to help with its implementation.

Significant efforts were required to explain the objectives of the project to the local population and to justify the exhibition of human remains.

Lessons learned: Extensive prior planning and a professional team committed to the project are necessary to achieve the project objectives.

Potential for learning or transfer

The museum demonstrates how a municipal project to enhance culture, social cohesion and the economy in a specific place can activate assets that were previously unused and practically unknown despite their historical importance.

Collaboration between researchers, technicians, and social and political representatives can boost an area's economic and cultural activity.

WEB

www.momiasdequinto.es

*Expozice v muzeu mumii v Quintu
© Správa provincie Zaragoza*

Nadace Tarazona Monumental a plány využití kulturní turistiky

Fundación Tarazona Monumental and cultural tourism use plans

Nadace Tarazona Monumental se zasazuje o holistický a udržitelný přístup k řízení kulturní turistiky.

Jak roky plynou, památky vyžadují péči a údržbu a pro jejich zachování je třeba značných ekonomických a lidských zdrojů. Nadace považuje cestovní ruch a kulturní aktivity za významnou alternativu či doplňkové využití některých historických objektů.

Zatímco tyto aktivity respektují původní využití budov, plní také společenskou povinnost: umožnit široký přístup k památkám, které představují sdílené kulturní dědictví.

Plány využití kulturní turistiky představují základní nástroje pro správnou ochranu a správu dědictví. Nadace Tarazona Monumental pracovala na návrhu následujících plánů:

- Katedrála Santa María de la Huerta
- Biskupský palác
- Místa průmyslového dědictví
- Místa náboženského dědictví

Nadace je také zodpovědná za řízení kulturní turistiky v následujících památkách:

- Katedrála Santa María de la Huerta
- Biskupský palác
- Kostel svaté Máří Magdaleny
- Kostel a křížová chodba bývalého kláštera sv. Františka z Assisi
- Mešita Tórtoles
- Kostel sv. archanděla Michaela

V plánech je Tarazona prezentována jako atraktivní destinace pro kulturní turistiku. Při tomto druhu turistiky se návštěvníci snaží poznávat památky a historické či umělecké lokality. Má pozitivní dopad, přispívá k ochraně těchto památkových objektů a v širším měřítku zlepšuje vnímání destinace.

Fundación Tarazona Monumental advocates for a holistic, sustainable approach to cultural tourism management.

As the years pass, monuments require care and maintenance involving significant economic and human resources to preserve them. The Foundation considers tourism and cultural activities to be an important alternative or supplementary use for some historical buildings.

While respecting the buildings' original use, these activities also fulfil a social obligation: to enable widespread access to the heritage that represents a shared cultural inheritance.

Use plans are fundamental tools for proper heritage conservation and management. Fundación Tarazona Monumental has worked to design the following plans:

- Santa María de la Huerta Cathedral
- Episcopal Palace
- Industrial heritage sites
- Religious heritage sites

The Foundation is also responsible for managing cultural tourism at the following monuments:

- Santa María de la Huerta Cathedral
- Episcopal Palace
- Santa María Magdalena Church
- Church and cloister of the former Convent of San Francisco de Asís
- Tórtoles Mosque
- San Miguel Arcángel Church

In the use plans, Tarazona is presented as an appealing destination for cultural tourism. In this type of tourism, visitors seek to learn about monuments and historical or artistic sites. It has a positive impact, contributing to the pro-

Od roku 2008 poskytuje nadace Tarazona Monumental prohlídky s průvodcem a interpretační aktivity zaměřené na historii města, urbanismus a památky, přičemž při navrhování a produkci obsahu, médií a interaktivních zdrojů, které usnadňují přístup k místnímu kulturnímu dědictví, bere v úvahu potřeby a očekávání různých typů návštěvníků.

Potřebné zdroje

Nadace Tarazona Monumental je různorodý subjekt, který se skládá z veřejných a soukromých organizací, i když má významnou institucionální složku zahrnující katolickou církev.

Nadace má manažera, dva památkové úředníky, finančního manažera na plný úvazek a čtyři turistické průvodce na částečný úvazek, kteří jsou zaměstnáni přímo. Restaurátoři nebo osoby pověřené dohledem nad vzdělávacími aktivitami jsou najímáni dle potřeby.

Důkaz úspěchu

Činnost nadace získala několik ocenění, včetně plakety Tourism Merit 2013, Trip Advisor Certificate of Excellence a mezinárodní ocenění AR&PA 2014.

tection of these heritage sites and enhancing perceptions of the destination more broadly.

Since 2008, Fundación Tarazona Monumental has been delivering guided tours and interpretive activities focusing on the town's history, urban planning and monuments, taking the needs and expectations of different types of visitors into consideration to design and produce content, media and interactive resources that facilitate access to local cultural heritage.

Resources needed

Fundación Tarazona Monumental is a mixed entity made up of public and private organisations, although it has a significant institutional component encompassing the Catholic Church.

The Foundation has a manager, two heritage officers, a full-time financial manager and four part-time tourist guides, who are employed directly. Restorers or monitors for educational activities are hired on a sporadic basis.

Evidence of success

The Foundation's activities have received several awards, including the Tourism Merit plaque in 2013, the Trip Advisor Certificate of Excellence and the AR&PA 2014 International Award.

Interiér katedrály v Tarazoně
© Správa provincie Zaragoza

Panorama města Tarazona
© Správa provincie Zaragoza

Potenciál pro učení nebo převoditelnost

Navrhování a řízení cestovního ruchu pro každou památku ve městě na základě konsenzuálního plánu, který umožňuje ochranu charakteristik památkových objektů a bere návštěvníky na kulturní prohlídky města, je příkladnou iniciativou, která představuje příklad holistického managementu cestovního ruchu zahrnujícího aspekty jako je obnova, šíření a vzdělávání a propagace v oblasti dědictví.

WEB

<https://tarazonamonumental.es/>

Potential for learning or transfer

Designing and managing tourism for every monument in a town based on a consensual use plan allowing the characteristics of heritage sites to be protected and taking visitors on cultural tours of the town is an exemplary initiative, which constitutes an example of holistic tourism management encompassing aspects such as restoration, dissemination and heritage education and promotion.

WEB

<https://tarazonamonumental.es/>

*Interiér biskupského paláce v Tarazoně
© Správa provincie Zaragoza*

Vzdělávací program Tarazona Monument Heritage: „Dědictví je ve vaší DNA. Objevte ho, milujte ho, chraňte to!“

Tarazona Monument Heritage Education Programme: “Heritage is in your DNA. Discover it, love it, protect it!”

Jednou z hlavních činností nadace Tarazona Monumental (FTM) je vzdělávací program dědictví pro místní školáky, jehož cílem je vštípit pocit identity a sounáležitosti a učit důležitosti památkové péče.

Výuka dědictví je základní součástí strategie nadace Tarazona Monumental a program nabízí různé aktivity pro každý školní ročník. Hlavním cílem je zvýšit povědomí o kulturním dědictví, vyvolat silnější pocity sounáležitosti a pomoci vybudovat angažovanější společnost.

Plánování: září.

- Program plánují manažeři a odborníci FTM Heritage, dobrovolní učitelé a zaměstnanci vedení školy se zaměřením na následující faktory:
 - Návrhy pro nadcházející rok
 - Připomínky a nápady na zlepšení
 - Závěry a plánování
 - Závěrečný dokument je vypracován a zaslán členům pracovních skupin a ředitelům škol, kteří jsou odpovědní své pedagogické pracovníky o programu informovat
- Dokument jim připomíná sbírku činností a zdrojů FTM, které lze kdykoli vyžádat a použít

Návrh: září – duben

- Činnosti navrhují pracovníci FTM. V některých případech spolupracují s dalšími odborníky, jako jsou architekti, výzkumníci, restaurátoři a archeologové
- Cíle každé aktivity odrážejí syllabus pro každý ročník

Realizace: duben – červen

- Aktivity ve školách zajišťují pracovníci FTM

One of Fundación Tarazona Monumental's (FTM) main activities is the Heritage Education Programme for local schoolchildren, which aims to instil a sense of identity and belonging and teach the importance of conservation.

Teaching heritage is a fundamental part of Fundación Tarazona Monumental's strategy and the programme offers different activities for each school year group. The main objective is to raise awareness of cultural heritage, provoking greater feelings of belonging and helping to build a more engaged society.

Planning: September.

- The programme is planned by FTM Heritage managers and experts, volunteer teachers and school management staff, with a focus on the following considerations:
 - Proposals for the forthcoming year.
 - Comments and ideas for improvement.
 - Conclusions and planning.
- A final document is drafted and sent to working group members and school headteachers, who are responsible for informing teaching staff at their schools about the programme.
- The document reminds them of FTM's collection of activities and resources, which can be requested and used at any time.

Design: September – April.

- The activities are designed by FTM staff. In some cases, they work in collaboration with other professionals, such as architects, researchers, restorers and archaeologists.
- The objectives of each activity reflect the syllabus for each year group.

Implementation: April – June.

- The activities are delivered in schools by FTM staff.

Potřebné zdroje

Finanční prostředky alokované na projekt se pohybují mezi 2 000 € – 3 000 € ročně, které jsou použity výhradně na materiální zdroje. Lidské zdroje využívané v programu představují zaměstnanci FTM, jejichž platy jsou hrazeny samotnou organizací a provozem nadace.

Důkaz úspěchu

Za posledních 10 let bylo zorganizováno 67 aktivit pro 16 746 dětí a teenagerů ze šesti škol v Tarazoně. Důkazy úspěchu projektu jsou:

- Kontinuita a růst v průběhu času
- Udržitelnost navzdory malým finančním zdrojům
- Respekt a angažovanost místní společnosti
- Větší zapojení a participace ze strany učitelů, kteří byli pobídnuti k tomu, aby navrhli své vlastní aktivity pro výuku o kulturním dědictví

Nastalé problémy

Přestože byl program od počátku implementován s konsensem a zapojením učitelské komunity, důvěra a zapojení místních škol jsou klíčem k úspěchu projektu, ale i jeho největší výzvou.

Resources needed

The funds allocated to the project are between €2 000 – €3 000 per year, which is used exclusively for material resources. The human resources used in the programme are FTM staff, whose salaries are covered by the foundation's own organisation and operation.

Evidence of success

Over the last 10 years, 67 activities have been organised for 16 746 children and teenagers from six schools in Tarazona. Evidence of the project's success includes:

- Continuity and growth over time.
- Sustainability despite few financial resources.
- Respect and engagement from local society.
- Increased involvement and participation from teachers, who have been encouraged to design their own activities to teach heritage.

Difficulties encountered

Although the programme was implemented with the teaching community's consensus and involvement from the outset, trust and engagement from local schools is both the key to the project's success and its biggest challenge.

Studenti v Tarazoně
© Nadace Tarazona Monumental

Dětská skupina v Tarazoně
© Nadace Tarazona Monumental

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Vzdělávací potenciál projektu spočívá v metodologii spolupráce. Spolupráce mezi vzdělávacím sektorem a nadací umožnila jednotu, udržitelnost, růst a kontinuitu v průběhu času.

K přenosu znalostí a implementaci programu je důležité zkoordinovat práci učitelů a odborníků na dědictví a uspokojit potřeby různých zúčastněných skupin. To poskytuje základ pro interpretaci a vzdělávací práce. Je důležité mít na paměti, že čím větší je obec, tím složitější je koordinace a získání plné účasti všech škol.

WEB

<https://tarazonamonumental.es/>

Potential for learning or transfer

The project's learning potential lies in its collaborative methodology. Cooperation between the education sector and the foundation has enabled unity, sustainability, growth and continuity over time.

To transfer knowledge and implement the programme, an organisation is required to coordinate the work of teachers and heritage professionals and meet the needs of the different groups involved. This provides a foundation for interpretation and educational work to begin. It is important to bear in mind that the larger the municipality, the more complicated it is to coordinate and obtain full participation from all schools.

WEB

<https://tarazonamonumental.es/>

Dětská skupina u katedrály v Tarazoně
© Nadace Tarazona Monumental

EducaBelchite

EducaBelchite

V bitvě mezi republikánským státem a fašistickými vojsky bylo Belchite místem jedné z nejkrvavějších bitev španělské občanské války. Po válce bylo město ponecháno v troskách jako symbol konfliktu a vedle bylo postaveno nové město.

Na podporu starého města jako symbolu památky a míru zahájila nadace Pueblo Viejo de Belchite vzdělávací program pro děti a teenagery. Cílem je vyvolat během historické prohlídky daného místa emoce, a to zobrazením obrázků současných konfliktů a budováním empatie otázkami, které dostanou děti do napjatých hypotetických situací, jako například „Co byste dělali, kdybyste se schovávali ve sklepě ve chvíli, kdy vaší ulici bombardují?“

Primární důraz je kladen na řešení konfliktů prostřednictvím vyvolání dynamiky, která umožní dětem pochopit původ konfliktu. Staré město je ideálním prostředím, kde tyto otázky zvážit.

Program je založen na práci s emocemi, empatií a řešením konfliktů a dodává tomuto unikátnímu místu, které bylo doposud navštěvováno zdarma jako místo bez přidané hodnoty a díky svým zvláštním vlastnostem využíváno jako filmová kulisa, edukativní hodnotu.

Do konce roku 2020 bude obsah a znalosti obsažené v těchto prohlídkách s průvodcem doplněny o interaktivní materiál ve formě videohry.

Potřebné zdroje

Tuto činnost zajišťují pracovníci nadace, kteří prošli specifickým pedagogickým vzděláním.

Je doplněn o další aktivity ve městě, včetně návštěvy etnologického muzea, starého mlýna a loutkové dílny. Vstupné je 5 € – 8 € za studenta.

On the front between the Republican state and the Fascist forces, Belchite was the site of one of the bloodiest battles of the Spanish Civil War. After the war, the town was left in ruins as a symbol of the conflict and a new town was built next to it.

To promote the old town as a symbol of memory and peace, Fundación Pueblo Viejo de Belchite has launched an educational programme for children and teenagers. The aim is to elicit emotions during a historical tour of the site by showing images of current conflicts and building empathy with questions that put the children in tense hypothetical situations, such as 'What would you do if you were hiding in a basement as bombs fall on your street?'

The primary focus is on conflict resolution via an assembly dynamic, allowing the children to grasp the origins of conflict. The old town is an ideal setting for encouraging reflection on these issues.

The programme is based on working with emotions, empathy and conflict resolution, lending educational value to this unique site, which had until now been used for free visits with no added value and as a film set due to its special characteristics.

By late 2020, the content and skills covered in these guided tours will be supplemented by interactive material in the form of a video game.

Resources needed

This activity is delivered by staff from the foundation, who have received specific pedagogical training.

It is supplemented by other activities in the town, including a visit to the ethnological museum, the old mill and the puppet workshop. A fee of €5 – €8 euros per student is requested.

Důkaz úspěchu

O prohlídky je stále větší zájem a stále více škol projevuje zájem o samotný projekt.

Regionální prostředky byly přiděleny na vývoj digitálních nástrojů s účastí místních školáků.

Nastalé problémy

Prohlídky rozpadlých měst se školáky vyžadují, z důvodu zajištění jejich bezpečnosti, velmi pečlivé plánování.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tato praxe umožňuje nové využití rozpadlých symbolických památek, zvyšuje jejich vzdělávací hodnotu a podněcuje pedagogické inovace. Díky tomuto přístupu se místa konfliktů stávají mocným nástrojem památky a historické reflexe místa, která přesahuje tradiční nostalgii připisovanou troskám.

WEB

<https://belchite.es/educabelchite/>

Evidence of success

The tours are in increasing demand and more and more schools are showing an interest in the project.

Regional funds have been allocated to develop digital tools with participation from local schoolchildren.

Difficulties encountered

Tours of ruined towns with schoolchildren require very careful planning to ensure their safety at all times.

Potential for learning or transfer

This practice enables new uses of ruined, symbolic heritage sites, enhancing their educational value and stimulating pedagogical innovation. Through this approach, conflict sites become a powerful tool for memory and historical reflection that goes beyond the traditional nostalgia attributed to ruins.

WEB

<https://belchite.es/educabelchite/>

*Trosky starého Belchite
© Správa provincie Zaragoza*

*Studenti v Belchite
© Nadace Pueblo Viejo de Belchite*

Territorio Mudéjar: granty pro práci v terénu pro inovativní výzkumné projekty v oblasti památkové péče

Territorio Mudéjar: fieldwork grants for innovative research projects in Heritage Management

Territorio Mudéjar financuje každý rok pět výzkumných pobytů pro vysoce kvalifikované odborníky, aby navrhli a vedli inovativní projekty v oblasti správy dědictví.

Territorio Mudéjar je sdružení obecních zastupitelstev, které si klade za cíl vyvinout efektivní síť společné správy dědictví. Od roku 2019 vyhláší každoročně otevřené výběrové řízení na granty pro výzkumné pracovníky a odborníky zabývající se správou kulturního a přírodního dědictví za účelem provádění vysoce inovativních výzkumných nebo praktických projektů. Oblasti práce a výzkumu, na které se granty vztahují, jsou:

- Nový pohled na mudejarské umění
- Kulturní scéna
- Správa kulturního dědictví
- Komunikace a šíření mudejarského dědictví
- Mudejarské dědictví a jeho společenská funkce jako klíčová složka územního rozvoje

Návrhy projektů lze vytvářet v jakékoli fázi, od návrhu až po realizaci. Jednou z ústředních součástí návrhů musí být fyzický pobyt v jedné nebo více vesnicích na území Mudéjar.

Hlavní cíle programu jsou:

Zvýšit povědomí o mudejarských památkách ve venkovských oblastech prostřednictvím inovativních perspektiv založených na zkušenostech s osídlením vesnic, což na ně bude mít pozitivní dopad.

Vytvořit profesionální síť se společným cílem, která se zaměřuje na dědictví, kulturní a přírodní zdroje, a pomáhá podporovat další sektory prostřednictvím interdisciplinární spolupráce.

Vytvořit mechanismy pro společenskou participaci ve vztahu k dědictví a podporovat dědictví jako důležitý zdroj pro územní rozvoj.

Each year, Territorio Mudéjar funds five research stays for highly qualified professionals to design and lead innovative projects in the field of Heritage Management.

Territorio Mudéjar is an association of municipal councils, which aims to develop a streamlined, collaborative heritage management network. Since 2019, it has launched an annual open call for grants for researchers and professionals involved in cultural and natural heritage management to conduct highly innovative research or practical projects. The areas of work and research covered by the grants are:

- New perspectives on Mudéjar art
- Cultural landscapes
- Cultural heritage management
- Communication and dissemination of Mudéjar heritage
- Mudéjar heritage and its social function as a key component of territorial development

Proposals can be made for projects at any stage, from design to implementation. One of the central components of the proposals must be a physical stay in one or more of the villages in the Mudéjar Territory.

The main goals of the programme are:

To raise awareness of Mudéjar heritage sites in rural areas via innovative perspectives based on experiences of inhabiting the villages, making a positive impact on them.

To establish a professional network with a common aim that focuses on heritage, cultural and natural resources and helps to boost other sectors through interdisciplinary, collaborative work.

To create mechanisms for social participation in relation to heritage and promote heritage as an important resource for territorial development.

Potřebné zdroje

Každý grant má hodnotu 6 000 € a pokrývá náklady výzkumných pracovníků při realizaci jejich projektů. Granty poskytuje Territorio Mudéjar.

Territorio Mudéjar má také možnost vyhlásit výběrová řízení k dodatečnému financování pro projekty, u kterých se po počáteční pilotní fázi prokáže, že je potřebují, a také na šíření výsledků výzkumu.

Důkaz úspěchu

Po dvou ročnících lze program výzkumných pobytů považovat za úspěšný díky kvalitě projektů a příležitostem, které otevřely pro další iniciativy.

Byla vytvořena síť odborníků působících v této oblasti (tři z původních výzkumníků pokračovali do druhého ročníku a do projektů zapojili nové odborníky z různých oblastí) a výsledky výzkumu měly významný společenský, ekonomický a vědecký dopad.

Nastalé problémy

Hlavními problémy, s nimiž se program potýká, je zajistit, aby výzva na granty získala širokou publicitu, a zorganizovat vysoce kvalifikovanou výběrovou komisi pro hodnocení návrhů.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Investice do vysoce kvalifikovaných lidí, kteří by v těchto vesnicích pracovali a bydleli, byť dočasně, zvýšila povědomí obecních zastupitelstev v regionu s památkovým dědictvím, které vlastní, a o tom, jakou hodnotu představují lokální kulturní památky.

Resources needed

Each grant is worth €6 000, covering researchers' expenses as they carry out their projects. The grants are funded by Territorio Mudéjar.

Territorio Mudéjar may launch calls for additional funding for projects proven to need it after the initial pilot phase, as well as for dissemination of research findings.

Evidence of success

After three editions, the research stay programme can be considered a success due to the quality of the projects and the opportunities for other initiatives that they have opened up.

A network of professionals working in the area has been established (three of the initial researchers continued into the second edition, incorporating new professionals from different fields into the projects) and the research findings have had a significant social, economic and scientific impact.

Difficulties encountered

Ensuring that the call for grants is circulated widely and organising a highly qualified selection committee to evaluate the proposals are the main difficulties encountered by the programme.

Potential for learning or transfer

Investing in highly qualified people to work and live in these villages, albeit temporarily, has raised awareness among municipal councils in the region of the heritage assets they possess and the interest these assets can arouse.

The projects conducted by researchers and professionals have led to a series of new cultural products, including educational materials,

*Badatelé ve Villar de los Navarros
© Territorio Mudéjar*

Badatelé v Torralba de Ribota
© Territorio Mudéjar

Ateca
© Territorio Mudéjar

Projekty prováděné výzkumníky a odborníky vedly k řadě nových kulturních produktů, včetně vzdělávacích materiálů, prohlídkových tras, studií stavebních materiálů, studií využití památek a nových audiovizuálních materiálů, které zlepšují znalosti, šíření a porozumění místnímu dědictví a poskytují základ pro nové projekty územního rozvoje.

Vytvoření a konsolidace sítě odborníků působících v regionu vedlo mezitím k velmi pozitivní synergii pro místní podnikatele prostřednictvím různých realizovaných projektů a záměrů.

WEB

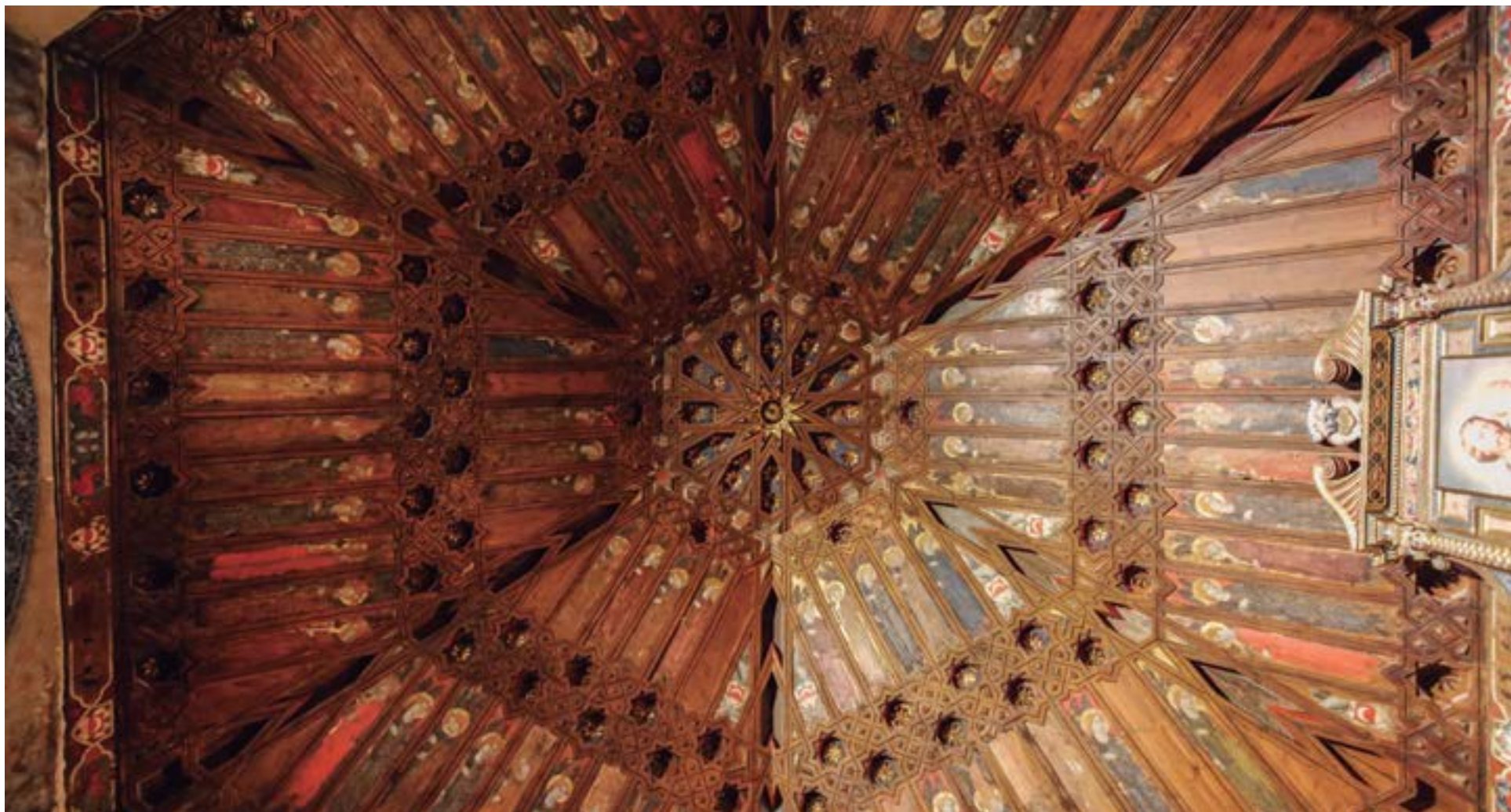
<https://www.territoriomudejar.es/category/proyectos/estancias-de-investigacion/>

sightseeing routes, studies of construction materials, studies of the use of heritage sites and new audiovisual materials, which enhance knowledge, dissemination and understanding of local heritage and provide a basis for new territorial development projects.

Meanwhile, the creation and consolidation of a network of professionals working in the region has given rise to very positive synergies for local entrepreneurs through the different projects and ideas implemented.

WEB

<https://www.territoriomudejar.es/category/proyectos/estancias-de-investigacion/>

Vyřezávané stropy na hradě Isuela
© Irene Ruiz Bazán

Goya ve městě Fuendetodos: výstavní prostory Sala Zuloaga a iniciativy současného umění

Goya in Fuendetodos: Sala Zuloaga exhibition space and contemporary art initiatives

Cílem této iniciativy je vdechnout městu Fuendetodos nový život prostřednictvím výstav současného umění a využít jeho postavení jako rodiště světoznámého španělského malíře Francisca de Goyi.

Fuendetodos má tři místa související s uměním: Muzeum ryteckých prací, rodný dům F. Goyi a výstavní prostory Sala Zuloaga.

V prvních dvou se nacházejí stálé sbírky, zatímco Sala Zuloaga vítá výstavy některých z nejvýznamnějších španělských umělců, což přeměňuje toto malé město v provincii Zaragoza s méně než 200 obyvateli na kulturní centrum.

Nadace Fuendetodos Goya má partnerské dohody s několika organizacemi v regionu Belchite, Cariñena (Ruta DO Cariñena) a Zaragoza (Museo Goya Zaragoza), které podporují a propagují osobnost Francisca de Goyi prostřednictvím aktivit vhodných pro všechny diváky. Tyto dohody mají za cíl zvýšit povědomí o spojení Goyi s Fuendetodos s cílem přilákat do této oblasti cestovní ruch a hospodářský rozvoj a nabídnout další aktivity pro návštěvníky těchto tří muzeí a účastníky aktivit, které konsorcium organizuje, jako jsou např. kurzy rytí.

Potřebné zdroje

Muzea a dům jsou ve vlastnictví rady provincie Zaragoza a městské rady. Pro správu prostor bylo vytvořeno konsorcium se šesti zaměstnanci: dva zaměstnanci vykonávají administrativní úkoly a čtyři zajišťují aktivity a prohlídky ve výstavních prostorech.

Důkaz úspěchu

Od svého otevření v roce 1996 se Sala Zuloaga stala měřítkem pro současné rytecké práce. Konalo se zde 98 dočasných výstav současného španělského výtvarného umění. Průměrná roč-

The aim of this initiative is to breathe new life into the town of Fuendetodos through contemporary art exhibitions, taking advantage of its status as the birthplace of world-famous Spanish painter Francisco de Goya.

Fuendetodos has three art-related venues: the Engraving Museum, the House of Goya's Birth and the Sala Zuloaga exhibition space.

The former two house permanent collections, while Sala Zuloaga welcomes exhibitions by some of Spain's most prominent artists, transforming this small town in the province of Zaragoza with fewer than 200 inhabitants into a cultural hub.

The Fundación Fuendetodos Goya has partnership agreements with several organisations in the Belchite region, Cariñena (Ruta DO Cariñena) and Zaragoza (Museo Goya Zaragoza), which promote and publicise the figure of Francisco de Goya through activities for all audiences. These agreements aim to raise awareness of Goya's links to Fuendetodos to attract tourism and economic development to the area and offer additional activities for visitors to the three museums and participants in the activities organised by the consortium, such as engraving courses.

Resources needed

The museums and house are owned by Zaragoza Provincial Council and the municipal council. A consortium with six employees was created to manage the venues: two employees carry out administrative tasks and four deliver activities and tours at the exhibition spaces.

Evidence of success

Since it opened in 1996, Sala Zuloaga has become a benchmark for contemporary engraving.

ní návštěvnost se v posledních letech pohybuje kolem 1 500, což vedlo k rozvoji ubytovacích a stravovacích zařízení ve Fuendetodosu. Výstavy představovaly práce předních španělských rytců, jako byli Picasso, Mirò, Chillida, Tàpies, Luis Gordillo a Antonio Saura.

Nastalé problémy

Bylo obtížné vytvořit odpovídající systém řízení, který by koordinoval všechny různé zainteresované strany. Vytvoření konsorcia s konkrétními stanovami bylo považováno za nejlepší možnost pro zajištění autonomie a zefektivnění procesu rozhodování.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Spojení města se světově proslulým malířem Franciscem de Goyou, budování kulturní infrastruktury k využití jeho mezinárodní pověsti a zahájení dalších iniciativ současného umění, které jdou nad rámec pouhé muzejní tvorby, toto malé město značně povzbudilo.

WEB

<https://fundacionfuendetodosgoya.org/sala-zuloaga/>

The venue has held 98 temporary exhibitions of contemporary Spanish visual arts. Average annual visitor numbers in recent years have been around 1 500, which has led to the development of accommodation and catering facilities in Fuendetodos. The exhibitions have featured work by prominent Spanish engravers, including Picasso, Mirò, Chillida, Tàpies, Luis Gordillo and Antonio Saura.

Difficulties encountered

It was difficult to establish an adequate management system to coordinate all the different stakeholders. The creation of a consortium with specific statutes was deemed the best option to ensure autonomy and streamline decision-making.

Potential for learning or transfer

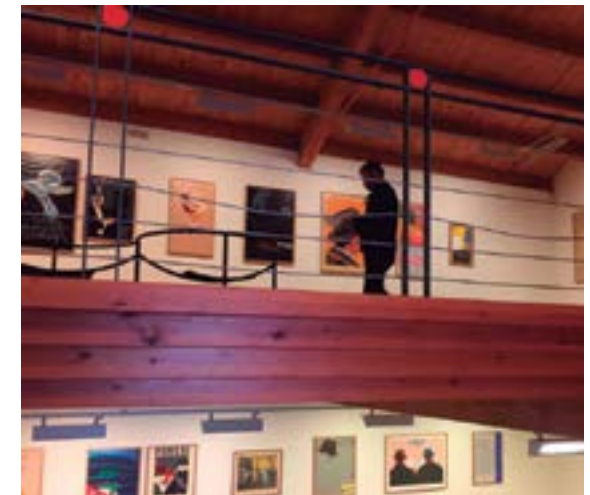
Taking advantage of the town's connections to world-famous painter Francisco de Goya, building cultural infrastructure to harness his international reputation and launching additional contemporary art initiatives that go beyond mere museumisation has energised this small town.

WEB

<https://fundacionfuendetodosgoya.org/sala-zuloaga/>

Výstavní prostory v Sala Zuloaga
© Správa provincie Zaragoza

Komplexní workshopy správy venkovského dědictví

Comprehensive rural heritage management workshops

Od akademického roku 2013/14 organizuje obor Správy kulturního dědictví na univerzitě v Zaragoze v rámci magisterského studia komplexní workshopy správy kulturního dědictví ve venkovských oblastech, které odrážejí potřebu cílenější práce na některých jemných dovednostech zahrnutých v tomto studiu, jako je např. spolupráce a skupinová práce. Řízené vzdělávání je doprovázeno aktivitami na rozvoj samostatnosti studentů. Jedním z úkolů je navrhnout ve třídě reálný manažerský projekt založený na zkušenostech z terénu ve venkovském prostředí v Aragonii. Aby mohli studenti tento úkol splnit, na vlastní kůži zažijí během své návštěvy venkova v rámci provincie problémy, kterým čelí kulturní správci ve venkovském prostředí. Dozvědí se o osvědčených postupech a ve třídě jsou vyzváni ke splnění úkolu, a to navrhnout projekt a představit jej veřejnosti.

Workshopy se konaly v:

2013/14: region Maestrazgo

Témata: místní život v regionu Maestrazgo; civilní architektura - palác; domácí architektura; městské prostory a veřejná architektura; církevní architektura - klášter Agustina v Mirambel a kostely regionu Maestrazgo

2014/15: Daroca

Témata: zeď Daroca; Daroca a románský sloh; Kolegiální kostel Panny Marie Sněžné; civilní architektura a urbanismus: domy, paláce, náměstí a veřejná prostranství v Daroce; Daroca a nové technologie; podpora a posílení kulturního dědictví v regionu Campo de Daroca

2015/16: region Ribera Alta del Ebro

Témata: Solné doly Remolinos; Císařský kanál v Ribera Alta del Ebro; Don Quijote v Ribera Alta

Since the 2013/14 academic year, the Master's degree in Cultural Heritage Management at the University of Zaragoza has organised comprehensive heritage management workshops in rural areas that reflect the need for more targeted work on some of the soft skills covered in the degree, such as collaboration and group work. Guided learning is accompanied by activities to develop students' autonomy. One of these involves designing a real management project in the classroom following field experience in a rural environment in Aragon. To complete this activity, students experience the problems faced by cultural managers in rural settings first-hand during a visit to a rural area in the province. They learn about good practices and are given a challenge to complete in the classroom: to design a project and present it to the public.

The workshops have been held in:

2013/14: Maestrazgo region

Topics: domestic life in the Maestrazgo region; civil architecture – the palace; domestic architecture; urban spaces and public architecture; religious architecture – Agustina convent in Mirambel and the churches of the Maestrazgo

2014/15: Daroca

Topics: the Daroca wall; Daroca and the Romanesque; the Collegiate Church of Santa María; civil architecture and urban planning: houses, palaces, squares and public spaces in Daroca; Daroca and new technologies; promoting and enhancing cultural heritage in the Campo de Daroca region

2015/16: Ribera Alta del Ebro region

Topics: Remolinos salt mines; the Imperial Canal in the Ribera Alta del Ebro; Don Quixote in the Ribera Alta del Ebro; the Ebro – more than a river; contemporary art on the banks of the Ebro

del Ebro; Ebro - více než jen řeka; současné umění na břehu řeky Ebro

2016/17: region Cinco Villas

Témata: Římské ostatky; židovské čtvrti; průmyslové a zemědělské dědictví; nehmotné dědictví; současné umění v Cinco Villas

2017/18: region Somontano de Barbastro

Témata: židovské čtvrti v Somontanu; Camino de Santiago (Svatojakubská cesta) v regionu Somontano de Barbastro; průmyslové dědictví v blízkosti řeky Vero; návržení aktivity pro děti pro návštěvu jeskynního umění v kulturním parku Rio Vero (Colungo); románské umění

2019/20: Mudéjarské území

Workshop se konal ve spolupráci se sdružením Mudéjarského území. Všechny skupiny pracovaly na jediném tématu: univerzální přístup k dědictví na území Mudéjar.

Workshopy seznámily studenty magisterského studia s novými tématy, jako je dostupnost, zahrnující fyzické, ekonomické a sociální rozdíly a nové technologie. Tato témata byla sdílena s místním obyvatelstvem.

Potřebné zdroje

Náklady na pedagogický personál na workshopy jsou zahrnuty v poplatcích, které studenti platí za magisterské studium. Každý rok je obecní rada požádána, aby pomohla najít pro studenty ubytování, které může být plně nebo částečně dotováno v závislosti na zdrojích venkovské organizace.

Důkaz úspěchu

Workshopy zvýšily povědomí studentů o možnosti kariéry v oblasti správy dědictví ve venkovském prostředí. Přibližují také práci probíhající

2016/17: Cinco Villas region

Topics: Roman remains; the Jewish Quarters; industrial and agricultural heritage; intangible heritage; contemporary art in Cinco Villas

2017/18: Somontano de Barbastro region

Topics: the Jewish Quarters in Somontano; the Camino de Santiago in the Somontano de Barbastro region; industrial heritage near the River Vero; designing a children's activity for a visit to the cave art in Rio Vero Cultural Park (Colungo); Romanesque art

2019/20: Territorio Mudéjar

The workshop was held in collaboration with the Territorio Mudéjar association. All groups worked on a single theme: universal access to heritage in the Mudéjar Territory.

The workshops have introduced master's students to new topics such as accessibility, encompassing physical, economic and social differences, and new technologies. These topics have been shared with the local population.

Resources needed

The cost of teaching staff for the workshops is included in the fees paid by students for the master's degree. Each year, the municipal council is asked to help find accommodation for the students, which may be fully or partially subsidised depending on the rural organisation's resources.

Evidence of success

The workshops have raised awareness among students of the option of a career as a heritage manager in rural settings. They also bring the work taking place at the university closer to local communities and establish synergies that may give rise to future internships and heritage management projects in rural areas.

Kostel Sv. Jiljí
© Pilar Biel Ibáñez

na univerzitě místním komunitám a vytvářejí synergie, které mohou dát vzniknout budoucím stáží a projektům správy dědictví ve venkovských oblastech.

Nastalé problémy

Logistika ubytování skupin studentů a učitelů (25-30 osob) je někdy obtížná v závislosti na dostupných zdrojích, ale vždy se našlo řešení. Bylo také náročné identifikovat oblasti vhodné pro vykonávání práce.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Praxe rozvoje specifického projektu správy venkovského dědictví a práce přímo na místě s místními zúčastněnými stranami dovoluje, aby si studenti více uvědomovali jedinečné faktory spojené s řízením venkovského prostředí. Dostat se ze třídy a do terénu vyžaduje větší úsilí ze strany učitelů a studentů, ale také poskytuje mnohem hlubší pochopení situace v památkových objektech a nabízí větší místní povědomí o důležitosti jejich správy.

WEB

<https://fyl.unizar.es/master/master-en-gestion-del-patrimonio-cultural>

Difficulties encountered

The logistics of accommodating groups of students and teachers (25-30 people) are sometimes difficult depending on the resources available, but a solution has always been found. It has also been challenging to identify suitable areas to work in.

Potential for learning or transfer

The practice of developing a specific rural heritage management project and working in situ with local stakeholders allows students to become more aware of the unique considerations involved in managing rural settings. Getting out of the classroom and into the field requires greater effort on the part of teachers and students, but it also provides far deeper understanding of the situation in heritage sites and greater local awareness of the importance of managing them.

WEB

<https://fyl.unizar.es/master/master-en-gestion-del-patrimonio-cultural>

Studenti v lokalitě Albarracín, Teruel
© Irene Ruiz Bazán

GUAU! (Galería de Usos de Arte Urbano), Torrellas: pouliční umění ve venkovském prostředí

GUAU! (Galería de Usos de Arte Urbano), Torrellas: street art in a rural setting

V Torrellas postupně vzniká skanzen, a to prostřednictvím soutěže nástěnných maleb (2016, 2017, 2018) určené k revitalizaci zchátralých budov ve vesnici a k setkání umělců (2019, 2020) známé jako GUAU! (Galería de Usos de Arte Urbano). Každý rok jsou tři různí městští umělci pozváni, aby strávili týden životem a prací v Torrellas a v rámci komunikace s obyvateli vesnice našli inspiraci pro umělecká díla na zdi nebo dveře, které místní obyvatelé nabízejí. V důsledku této iniciativy zaujímá město pozici měřítka pro pouliční umění a počet návštěvníků každým rokem stoupá. Tento nápad inspiroval i okolní vesnice jako je Fuendetodos.

Potřebné zdroje

Každý ročník je organizován členem městské rady pro kulturu a má rozpočet 7 800 €, rozdělených mezi ubytování pro umělce (1 950 €), pronájem vysokozdvizného vozíku na nástěnné malby (1 650 €) a honoráře umělců (4 200 €).

Důkaz úspěchu

Během léta jsou organizovány prohlídky s průvodcem pro skupiny 25 osob a formálnější návštěvy pro skupiny (sdružení, instituce atd.) s celkovým počtem 300 účastníků. Je zaznamenán rostoucí příliv návštěvníků do obce. Celkový počet nelze vyčíslit, protože přicházejí v neformálních skupinách, ale počet brožur k nástěnným malbám distribuovaných místním barem svědčí o zhruba 250 návštěvnících. Zprávy o této iniciativě byly masivně propagovány v médiích.

An open-air museum is gradually being created in Torrellas via a mural painting contest (2016, 2017, 2018) intended to revitalise run-down buildings in the village and an artists' gathering (2019, 2020) known as GUAU! (Galería de Usos de Arte Urbano). Each year, three different urban artists are invited to spend a week living and working in Torrellas, where they interact with the village people to find inspiration for an artwork on the walls or doors offered up by residents. As a result of this initiative, the town is positioning itself as a benchmark for street art and visitor numbers are rising every year. The idea has also inspired nearby villages such as Fuendetodos.

Resources needed

Each edition is organised by the municipal council's culture councillor and has a budget of €7 800, distributed between accommodation for the artists (€1 950), forklift rental for the mural paintings (€1 650) and the artists' fees (€4 200).

Evidence of success

During the summer, guided tours are organised for groups of 25 people and more formal visits are arranged for groups (associations, institutions, etc.), with a total of 300 participants. A growing influx of visitors to the village has been observed. Total numbers are impossible to quantify because they come in informal groups, but the number of brochures for the murals distributed by the local bar suggests an estimated total of 250 people. The initiative has been widely reported in the media.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Několik vesnic v okolí, zejména v regionech Aragonie a Navarra, kontaktovalo obecní radu, aby získaly informace o dané iniciativě, a mohly tak zahájit podobné aktivity. Nedaleká vesnice Fuendetodos se inspirovala příkladem Torrellas a pozvala některé umělce, kteří se účastnili GUAU!, aby tam vytvořit nástěnné malby

WEB

<https://guau.torrellas.es/>

Potential for learning or transfer

Several villages in the surrounding area, especially in the regions of Aragon and Navarra, have contacted the municipal council to obtain information about the initiative so that they can launch similar activities. The nearby village of Fuendetodos has drawn inspiration from the example set by Torrellas and invited some of the artists who participated in GUAU! to create murals there.

WEB

<https://guau.torrellas.es/>

Torellas
© Městská správa Torellas

Torellas
© Městská správa Torellas

Kulturní parky: osvědčený přístup správy kulturního dědictví

Cultural Parks: a tried and tested heritage management approach

Status kulturního parku je udělován různým oblastem v regionu Aragonie na základě jejich jedinečných krajinných prvků a/nebo ekologické hodnoty.

Tyto geografické oblasti obsahují významné kulturní a přírodní dědictví uvedené v soupisu zdrojů, které jsou uchovávány a podporovány díky svému statutu kulturního parku, přičemž jsou zavedena zvláštní ochranná opatření pro zvláště zranitelné nebo důležité památky.

Status kulturního parku umožňuje efektivní institucionální přístup, řízení kulturních a přírodních zdrojů komplexním, holistickým způsobem prostřednictvím koordinace mezi veřejnými orgány, soukromými organizacemi a místními řídicími orgány.

Tento status je schválen zákonem 12/1997 aragonské vlády a má dva cíle: zachovat kulturní a krajinné bohatství a podpořit socioekonomický rozvoj v regionu.

K dosažení těchto cílů byly stanoveny následující úkoly:

- Chránit, uchovávat a podporovat kulturní a přírodní dědictví.
- Propagovat a podporovat kulturní, vzdělávací, vědecké a turistické aktivity za účelem šíření hodnot dědictví.
- Vyvinout komplexní, holistickou politiku pro koordinaci mezi zúčastněnými stranami, a tudíž zajistit, aby dědictví bylo ziskové.
- Přispívat k územnímu plánování, nápravě socioekonomické nerovnováhy a přiměřenému rozdělení využití půdy.
- Podporovat udržitelný rozvoj venkova.

Cultural Park status is awarded to different areas in the Aragon region on the basis of their unique landscape features and/or ecological value.

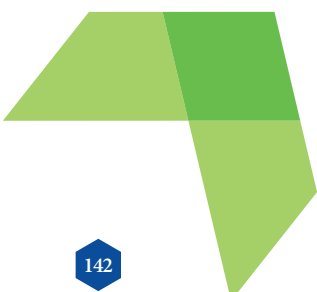
These geographical areas contain important cultural and natural heritage assets listed in an inventory of resources, which are conserved and promoted due to their Cultural Park status, with special protection measures put in place for particularly vulnerable or important heritage assets.

Cultural Park status enables a streamlined institutional approach, managing cultural and natural resources in a comprehensive, holistic manner through coordination between public authorities, private organisations and local management bodies.

The status is legislated in Law 12/1997 of the Aragon Government and has a twofold aim: to preserve cultural and landscape assets and encourage socioeconomic development in the region.

The following objectives have been put in place to achieve these aims:

- Protect, conserve and promote cultural and natural heritage.
- Promote cultural, educational, scientific and tourist activities to disseminate heritage values.
- Develop a comprehensive, holistic policy for coordination between stakeholders to make the heritage assets profitable.
- Contribute to land use planning, correcting socioeconomic imbalances and adequate distribution of land uses.
- Promote sustainable rural development.

Potřebné zdroje

Financování komplexní sítě asociací, městských rad a dalších agentur zapojených do správy kulturních parků je částečně regionální, ze zdrojů Ředitelství kulturního dědictví vlády Aragonie nebo místních úřadů, a částečně externí, z finančních prostředků španělského ministerstva kultury a evropských projektů jako např. Interreg a Leader.

Důkaz úspěchu

- Spolupráce mezi zúčastněnými stranami
- Meziadministrativní koordinace
- Podpora veřejných a soukromých iniciativ
- Ziskovost zdrojů a investic
- Spolupráce v oblasti místních obchodních sítí
- Lepší znalosti o kulturním dědictví
- Implementace modelu správy dědictví založeného na zařízeních, okružních trasách a informačních aktivitách
- Vytváření kulturních zařízení
- Tvorba pracovních míst
- Zvýšené povědomí a sebeúcta mezi místním obyvatelstvem

Nastalé problémy

- Pokračující zvyšování povědomí mezi místními organizacemi
- Riziko instrumentalizace řídicích orgánů
- Úroveň dovedností manažerských pracovníků
- Nekoordinované nebo duplicitní akce
- Šíření podobných infrastruktur
- Potřeba vyškolit místní obyvatelstvo a manažery.

Resources needed

Funding for the complex network of associations, municipal councils and other agencies involved in managing the Cultural Parks is partially regional, with resources from the Directorate of Cultural Heritage of the Government of Aragon or local authorities, and partially external, with funds from the Spanish Ministry of Culture and European projects like Interreg and Leader.

Evidence of success

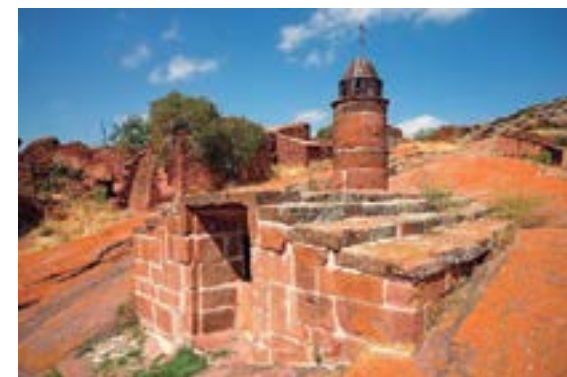
- Collaboration between stakeholders
- Inter-administrative coordination
- Promotion of public and private initiatives
- Profitability of resources and investments
- Local business networking cooperation
- Improved cultural heritage knowledge
- Implementation of a heritage management model based on facilities, circuits and information activities
- Creation of cultural facilities
- Employment generation
- Increased awareness and self-esteem among the local population

Difficulties encountered

- Ongoing awareness-raising among local organisations
- Risk of instrumentalisation of management bodies
- Skill level of managers
- Uncoordinated or duplicated actions
- Proliferation of similar infrastructures
- Need to train local population and managers

Kulturní park Río Martín, Teruel
© Autonomní společenství Aragonie

Kulturní park Albarracín, Teruel
© Autonomní společenství Aragonie

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Status kulturního parku umožňuje spravovat regionální kulturní a přírodní památky pod jednou střechou. Stal se modelem pro regionální plánování prostřednictvím jednotného řídicího subjektu, zvyšuje povědomí o kulturním dědictví ve společnosti a vytváří komplexní síť zařízení a infrastrukturu vztahujících se k různým tématům s cílem ukázat a propagovat hlavní aktiva regionu. Tento status působí jako hnací síla socioekonomického rozvoje pro místní obyvatelstvo. Tento právní status by mohl inspirovat další regiony k vytvoření administrativního a právního rámce pro správu kulturního dědictví, který by umožnil koordinaci činností různých zúčastněných stran.

Na základě žádostí z několika oblastí se v současné době vyhodnocuje vytvoření dvou dalších kulturních parků v Aragonii.

WEB

<https://www.turismodearagon.com/it/aragon-listados/parques-culturales/>

Potential for learning or transfer

Cultural Park status enables a region's cultural and natural resources to be managed under a single umbrella. It has become a model for regional planning via a unified legal management entity, raising awareness of cultural heritage within society and creating a comprehensive network of facilities and infrastructures relating to diverse themes to showcase and promote the region's main assets. The status acts as a driver of socioeconomic development for the local population. This legal status could inspire other regions to develop an administrative and legal framework for cultural heritage management allowing the actions of different stakeholders to be coordinated.

Following requests from several areas, the creation of two additional Cultural Parks in Aragon is currently being evaluated.

WEB

<https://www.turismodearagon.com/it/aragon-listados/parques-culturales/>

Skalní malby
© Autonomní společenství Aragonie

Cueva del Castillo: protiletecký kryt z doby španělské občanské války

Cueva del Castillo: an air-raid shelter from the Spanish Civil War era

Protiletecký kryt Cueva del Castillo byl nedosta- tečně využívaným zdrojem v malé vesnici Mo- negrillo, která má pouze 400 obyvatel. Obecní rada nechala kryt zrekonstruovat, přidala mu- zeografické osvětlení a zvukové efekty, a tím znovu ztvárnila bombové útoky, které ve vesnici zasáhly během španělské občanské války. Pro- jekt má tři hlavní cíle:

- Oživit „historickou paměť“ a dědictví ves- nice způsobem, který respektuje obyvatel- e Monegrillo, kteří zažili tuto dramatickou dobu.
- Podporovat využití stávajícího zdroje k pod- poře cestovního ruchu a tím aktivovat míst- ní obchod. Přístřešek působí na návštěvní- ky jako magnet a nabízí možnost představit další kulturní a přírodní dědictví v dané ob- lasti.
- Předat vzdělávací protiválečné poselství ve spolupráci se španělským výborem UNHCR (Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprch- líky).

Přítomnost tisíců bojovníků na frontě v Los Monegros, která zůstala prakticky nedotčena téměř dva roky, vedla k výstavbě různých opev- nění uprostřed komplexního reliéfu této oblas- ti. Tento první historický památkový okruh, „El Frente de los Monegros“, zvýrazňuje stopy živo- ta v přední linii a odporu v týlu. Kromě Cueva del Castillo, trasa zavede návštěvníky k hrobce José Ramóna Arany umístěné na vesnickém hřbito- vě a dále do okolních vesnic, jako je Torralba, Robres, Alcubierre, Leciñena, Perdiguera, Villa- mayor de Gállego, Farlete a Monegrillo.

Potřebné zdroje

Počáteční renovace (2012): 5 000 €. Muzealiza- ce (2020): 50 700 €.

Prohlídky s průvodcem jsou k dispozici od pon-

The Cueva del Castillo air-raid shelter was an underused resource in the small village of Monegrillo, which has only 400 inhabitants. The municipal council rehabilitated the shel- ter, adding museographic lighting and sound effects to recreate the bombings in the village during the Spanish Civil War. The project has three main aims:

- Revive the village's 'historical memory' and heritage in a manner that respects the residents of Monegrillo who experienced that dramatic time.
- Promote the use of an existing resource to encourage tourism and activate local com- merce. The shelter acts as a magnet for vi- sitors, offering opportunities to showcase other cultural and natural heritage assets in the area.
- Convey an educational anti-war message in partnership with the Spanish Commit- tee for UNHCR.

The presence of thousands of fighters in Los Monegros on a front that remained practically stable for almost two years led to the construc- tion of all kinds of fortifications amid the area's complex relief. This first historical memory cir- cuit, 'El Frente de los Monegros', highlights traces of life on the front line and resistance at the rear. As well as the Cueva del Castillo, the route takes visitors to José Ramón Arana's tomb in the village cemetery and to nearby villages such as Torral- ba, Robres, Alcubierre, Leciñena, Perdiguera, Vi- llamayor de Gállego, Farlete and Monegrillo.

Resources needed

Initial rehabilitation (2012): €59 000. Museumi- sation (2020): €50 700.

Guided tours are available from Monday to Friday and are led by municipal employees. At

dělí do pátku a vedou je zaměstnanci magistrátu. O víkendech je vedou místní radní a stážista ze Školy cestovního ruchu. Vstupenky stojí € 1. 50 % vstupního poplatku jde na údržbu místa a 50 % na charitativní účely: UNHCR, Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

Evidence úspěchu

Navzdory omezením uvaleným v důsledku pandemie Covid-19 v únoru 2021 navštívilo stránku od jejího otevření více než 100 skupin s přibližně 500 lidmi.

Místní podniky zaznamenaly nárůst aktivity.

V důsledku úspěchu této iniciativy již byly ve vesnici zahájeny nové turistické projekty (turistický audio průvodce, turistické stezky a horská cyklistika), které přispívají k hospodářskému rozvoji oblasti.

Nastalé problémy

Bylo obtížné stanovit harmonogram prohlídek s průvodcem, ale tento problém se vyřešil spoluprací obcí a dohodou o partnerství se školou cestovního ruchu v Zaragoze.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tato iniciativa splňuje různé potřeby v místní oblasti, obnovuje dědictví, které tvoří součást historické paměti vesnice, vytváří turistickou atrakci a slouží jako pilotní projekt pro okružní trasy vytvářející synergie mezi vesnicemi v pouštní oblasti Monegros, které sdílí společnou minulost, co se týče španělské občanské války.

Iniciativy sloužící k předvedení a objasnění minulosti místa mohou vyvolat změnu v místní komunitě. V tomto případě vedl úspěch iniciativy k novým turistickým projektům, jako je turistický audioprůvodce, turistické trasy a trasy pro horskou cyklistiku.

weekends, they are led by local councillors and an intern from the Tourism School. Tickets cost €1. 50% of the entry fee goes to site maintenance and 50% to a charitable cause: UNHCR, the United Nations High Commissioner for Refugees.

Evidence of success

Despite the restrictions imposed due to the Covid-19 pandemic in February 2021, more than 100 groups comprising around 500 people have visited the site since it opened.

An increase in activity has been observed by local businesses.

The success of the initiative has meant that new tourism projects are already being launched in the village (tourist audio guide, hiking trails and mountain biking), which contribute to the area's economic development.

Difficulties encountered

It was difficult to establish a schedule for the guided tours but this issue has been resolved through municipal collaboration and a partnership agreement with Zaragoza Tourism School.

Potential for learning or transfer

This initiative meets different needs in the local area, restoring a heritage asset that forms part of the village's historical memory, creating a tourist attraction and serving as a pilot project for a circuit establishing synergies between Monegros villages with a shared past in the Spanish Civil War.

Initiatives to showcase and explain a place's past can trigger change in the local community. In this case, the success of the initiative led to new tourism projects such as a tourist audio

Protiletecký kryt Cueva del Castillo, Monegrillo
© Městská správa Monegrillo

tiku, gastronomické produkty atd., protože místní obyvatelé využili příležitostí, které nová turistická atrakce nabízí.

Tato iniciativa je také součástí většího projektu, který plánuje spojit několik vesnic na tematické trase o španělské občanské válce.

WEB

<http://www.monegrillo.es/refugio-antiaereo-cueva-castillo-63.html>

guide, hiking and mountain biking routes, gastronomic products, etc. as local residents seized the opportunities offered by the new tourist attraction.

This initiative is also part of a larger project, which plans to connect several villages on a thematic route about the Spanish Civil War.

WEB

<http://www.monegrillo.es/refugio-antiaereo-cueva-castillo-63.html>

Protiletecký kryt Cueva del Castillo, Monegrillo
© Městská správa Monegrillo

Los Bañales: správa kulturního dědictví v římském městě

Los Bañales: cultural heritage management at a Roman city

Od roku 2008 pracuje Nadace Uncastillo na komplexním projektu správy dědictví v římském městě Los Bañales v obci Uncastillo, jednom z nejvýznamnějších římských pozůstatků v severním Španělsku. Projekt v Los Bañales je založen na intenzivní výzkumné činnosti s každoročními archeologickými průzkumy a výkopovými kampaněmi. V posledních letech se také stala vzorem zapojení komunity do ochrany a revitalizace památkových objektů.

Komplexní program správy kulturního dědictví byl vyvinut na základě tří hlavních pilířů: obnova památky, zajištění kulturní správy a využití místa jako zdroje pro místní rozvoj.

Římské město je živým prostorem, kde jsou organizovány aktivity, které poskytují zdroje k zajištění udržitelnosti projektu a vymýcení myšlenky, že archeologické projekty jsou založeny pouze na krátkých výzkumných cyklech. Byly zorganizovány tematické dny a dny otevřených dveří, konference, které poskytly prostory pro přenos znalostí a srovnávání a další akce a publikace, jejichž účelem je dostat komunitu do užšího kontaktu s místem, které bylo při zahájení projektu v roce 2008 téměř úplně opuštěné.

Potřebné zdroje

Převážnou část financování projektu poskytuje Nadace Uncastillo, kdy malé příspěvky přicházejí z okolních vesnic, vědecké podpory z Navarrské univerzity a crowdfundingové kampaně organizované pro konkrétní projekty. Průměrné roční náklady projektu přesahují 40 000 €.

Since 2008, Fundación Uncastillo has been working on a comprehensive heritage management project in the Roman city of Los Bañales in Uncastillo, one of the most important Roman remains in northern Spain. The project in Los Bañales is based on intensive research activity, with annual archaeological prospecting and excavation campaigns. In recent years, it has also become a model of community engagement in safeguarding and revitalisation of heritage sites.

A comprehensive heritage management programme has been developed on the basis of three main pillars: recovering the heritage site, providing cultural management and using the site as a resource for local development.

The Roman city is a living space where activities are organised to provide resources to ensure the project's sustainability and to eradicate the idea that archaeological projects are based solely on short research cycles. Thematic and open days, conferences as spaces for knowledge transfer and benchmarking, and events and publications have been organised to bring the community into closer contact with a site that was almost completely abandoned when the project began in 2008.

Resources needed

The bulk of the funding for the project is provided by Fundación Uncastillo, with small contributions from nearby villages, scientific support from the University of Navarra and crowdfunding campaigns for specific projects. The average annual cost of the project exceeds €40 000.

Důkaz úspěchu

Projekt je uznáván jako jedna z nejzajímavějších archeologických lokalit přístupných veřejnosti a ročně přiláká v průměru 4 000 návštěvníků.

Množství vyprodukovaného vzdělávacího a historického materiálu udělalo z Los Bañales jedno z nejvýznamnějších římských míst ve výzkumných okruzích s nejvyšším počtem sledujících na sociálních sítích.

V roce 2018 bylo Los Bañales oceněno každoroční mezinárodní cenou Sísifo od Córdobské univerzity a v roce 2019 se stalo finalistou ceny za nejlepší aragonský turistický zážitek.

Nastalé problémy

Hlavní výzvou bylo zkombinovat archeologický výzkum s kulturní revitalizací, s cílem učinit archeologickou lokalitu ekonomicky udržitelnou, a to díky spolupráci s různými partnery a sponzory a zároveň zajistit, aby pozůstatky byly zachovány.

Evidence of success

The project is recognised as one of the most interesting archaeological sites open to the public and attracts an average of 4 000 visitors per year.

The volume of educational and historical material produced has made Los Bañales one of the most prominent Roman sites in research circuits, with the highest number of followers on social media.

In 2018, Los Bañales was awarded the annual international Sísifo Prize from the University of Córdoba and in 2019, it was a finalist in the awards for Best Aragon Tourist Experience.

Difficulties encountered

The main challenge encountered has been to combine archaeological research with cultural revitalisation, making the archaeological site economically sustainable by working with all kinds of partners and sponsors while ensuring that the remains are preserved.

Letecký pohled na naleziště Los Bañales, Uncastillo
© Nadace Uncastillo

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Archeologie byla běžně vnímána jako výzkumná činnost, která je uzavřena širší společností a není schopna generovat dopad nad rámec krátkých letních výkopových kampaní. Důsledkem projektu realizovaného nadací Uncastillo v Los Bañales je, že archeologické práce probíhají na místě po celý rok a jejich vývoj se hlásí téměř okamžitě, jakmile k něčemu dojde, prostřednictvím otevřené komunikační politiky. Cílem této politiky je zvýšit povědomí o projektu a získat zdroje prostřednictvím sponzoringu a také změnit společenskou dynamiku, která je základem vnímání možností, které dané památky nabízejí. Kombinace výzkumných iniciativ vedených univerzitami s projekty správy dědictví vedlo k vytvoření komplexního modelu správy dědictví, který by mohl sloužit jako inspirace pro archeologická naleziště ve venkovských oblastech ohrožených vylidňováním.

WEB

<https://www.fundacionuncastillo.com/>

Potential for learning or transfer

Archaeology has commonly been perceived as a research activity that is shut off from wider society and incapable of generating an impact beyond short summer excavation campaigns. The project implemented by Fundación Uncastillo in Los Bañales has extended archaeological work at the site throughout the year and developments are reported almost as soon as they happen via an open communication policy. The aim of this policy is to raise awareness of the project and obtain resources via patronage, as well as to change the social dynamics underpinning perceptions of the site's possibilities. Combining university-led research initiatives with heritage management projects has led to the creation of a comprehensive heritage management model that could serve as inspiration for archaeological sites in rural areas threatened by depopulation.

WEB

<https://www.fundacionuncastillo.com/>

Letecký pohled na naleziště Los Bañales, Uncastillo
© Nadace Uncastillo

Festival rané hudby Daroca a kurzy

Daroca Early Music Festival and courses

Během prvního srpnového týdne se Daroca již od roku 1979 každoročně stává světovým hlavním městem hudby složené před rokem 1750.

Festival rané hudby vítá vybrané učitele a studenty hudby z celého světa, kteří se zúčastní řady mistrovských kurzů. Atmosféra na akci je zcela mimořádná. Hudba z hodin a zkoušek je slyšet ze všech koutů města a desítky mladých lidí se scházejí, aby sdíleli intenzivní týden plný hudby a žoviálnosti. Není neobvyklé navštívit některý z místních kostelů a ocitnout se na zkoušce nebo hodině hudby; pokud návštěvníci danou akci nijak nenaruší, mohou zůstat a poslouchat.

Festival pořádá několik veřejných institucí v různých památkových lokalitách, včetně kostelů, kde se konají řady koncertů a odborných kurzů.

Tyto desetidenní kurzy sdružují více než 150 studentů a jsou rozděleny do deseti specializací.

Průměrně sedm koncertů otevřených široké veřejnosti se koná na různých místech kulturního dědictví – v kostelech San Juan, San Miguel a Colegiata de Santa María – kde vystupují známí interpreti rané hudby.

Akce spojuje vysoce specializované kulturní využití – kurzy rané hudby – s aktivitami zaměřenými na širší veřejnost a možností využít památkových objektů. Je to také důležitý týden pro místní podniky cestovního ruchu.

Potřebné zdroje

Roční rozpočet akce poskytují různí sponzoři a činí 58 000 €. Jejich příspěvek umožňuje nabízet jízdenky pro širokou veřejnost zdarma (autobusy jezdí zdarma i z nejbližšího města, ze Zaragoza) a snížit poplatky za odborné kurzy na 15 € na osobu.

During the first week of August every year since 1979, Daroca has become the world capital of music composed before 1750.

The early music festival welcomes a select list of music teachers and students from around the world to attend a series of master classes. The atmosphere at the event is quite extraordinary. Music from the classes and rehearsals can be heard from every corner of the city and dozens of young people gather to share an intense week filled with music and conviviality. It is not uncommon to visit one of the local churches and find a rehearsal or class; as long as they do not disturb the event, visitors can stay and listen.

The festival is organised by several public institutions in a variety of heritage sites, including churches, where concert series and specialist courses are held.

These ten-day courses bring together more than 150 students and are divided into ten specialties.

An average of seven concerts open to the general public are held at different heritage sites – the churches of San Juan, San Miguel and Colegiata de Santa María – featuring well-known early music performers.

The event combines a highly specialised cultural use – early music courses – with activities aimed at a more general public and allows heritage buildings to be used. It is also an important week for tourism businesses in the town.

Resources needed

The annual budget for the event is €58 000, which is provided by the various sponsors. Their contribution allows tickets for the general public to be offered for free (free buses are even provided from the nearest city, Zaragoza)

Důkaz úspěchu

Po 42 ročnících a 280 koncertech jde o nejdelší festival v Aragonii. Je to také jedna z nejznámějších událostí rané hudby na světě. Každý ročník přiláká v průměru 3 000 diváků.

Během akce se zaplní turistické ubytovací zařízení ve městě i přilehlých obcích. Festival je výborným nástrojem pro propagaci města.

Z kurzů vzešlo v průběhu let několik známých skupin rané hudby.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Jedním z klíčových prvků festivalu je jeho konkrétní specializace na ranou hudbu, která jej odlišuje od jiných kulturních využití kulturního dědictví obecnějšího charakteru a zařazuje město na mezinárodní scénu rané hudby.

Spojení kurzů a koncertů mezitím otevírá akci širšímu publiku a nabízí laické veřejnosti příležitost vycestovat do Daroca za ranou hudbou.

Nic nenarušující a odnímatelné konstrukce, které tyto tři kostely využívají, aby své prostory přeměnily na prostory koncertní, zajišťují, že je lze udržovat a čistit, aniž by došlo k jakémukoli poškození.

Festivaly tohoto druhu nejen podporují využívání památek, ale také zvyšují příjmy pro místní turistická zařízení.

WEB

<http://musica-antigua-daroca.es>

and fees for the specialist courses to be reduced to €15 per person.

Evidence of success

After 42 editions and 280 concerts, this is the longest running festival in Aragon. It is also one of the most renowned early music events in the world. Each edition attracts an average of 3 000 spectators.

During the event, tourist accommodation in the town and neighbouring villages fills up. The festival is an excellent tool for promoting the town.

Several well-known early music groups have emerged from the courses over the years.

Potential for learning or transfer

One of the key elements of the festival is its specific specialisation in early music, which differentiates it from other cultural uses of heritage of a more general nature and positions the town on the international early music scene.

Meanwhile, the combination of courses and concerts opens the event up to a wider audience, offering an opportunity for a non-specialist public to travel to Daroca to enjoy early music.

The non-invasive, removable structures used in the three churches to transform them into concert venues ensures that they can be maintained and cleaned without causing damage.

Festivals of this kind not only promote the use of heritage sites, but also boost revenues for local tourism businesses.

WEB

<http://musica-antigua-daroca.es>

Interiér kostela sv. Michala, Daroca
© Městská správa Daroca

Muzea Mequinenza

Museos de Mequinenza

Muzea Mequinenza zahrnují tři muzejní prostory ve městě Mequinenza (Zaragoza): Hornické muzeum, Historické muzeum Mequinenzy a Muzeum prehistorické minulosti. Cílem je zvýšit povědomí o hornickém a historickém dědictví města a zejména o Starém Městě Mequinenza, které bylo částečně zatopeno při výstavbě dvou přehrad na řece Ebro. Obec se nacházela mezi dvěma vodními elektrárnami a část, která nebyla zatopena, byla v 70. letech zbořena. Obyvatelé postavili úplně novou vesnici pár kilometrů od té staré.

Muzea Mequinenza si také kladou za cíl upozornit na důležitý umělecký odkaz spisovatele Jesúse Moncady a na hmotné i nehmotné dědictví související se třemi řekami, které protékají poblíž. Muzea posilují kulturní identitu města a posilují jeho roli kulturního a uměleckého centra a hnací síly udržitelného rozvoje v regionu.

Historické muzeum sídlí ve škole María Quintana School, která byla postavena v roce 1927 a už kdysi byla sídlem škol ve Starém Městě Mequinenza. Budova prošla rekonstrukcí.

Hornické muzeum uchovává příběhy o těžbě uhlí a představuje těžební dědictví uhelné pánve Mequinenza a ukazuje návštěvníkům, jak se systémy používané k těžbě uhlí v průběhu staletí měnily. Uvnitř dolu jsou vystaveny nástroje, autentické stroje a archivní snímky.

Muzeum prehistorické minulosti, zaměřené na mladší publikum, se zabývá dobou neolitu, dobou bronzovou a dobou železnou, a to v jediném prostoru s věrnými ukázkami archeologických nalezišť, jako jsou Los Castelletts a Vall Major. Návštěvníci mohou také vidět ukázky skalního umění nalezené v obci Mequinenza, která je součástí Skalního umění Středomoří a byla prohlášena za světové dědictví UNESCO.

Město nabízí návštěvníkům pěší a cyklistickou trasu známou jako ‚Camí de Sirga‘, po které

Museos de Mequinenza comprises three museum spaces in the town of Mequinenza (Zaragoza): the Mining Museum, the Mequinenza History Museum and the Prehistoric Past Museum. The aim is to raise awareness of the town's mining and historical heritage and of the Old Town of Mequinenza in particular, which was partially flooded when two dams were built on the River Ebro. The village was located between the two hydroelectric plants and the part that was not flooded was demolished in the 1970s. The inhabitants built a completely new village a few kilometres from the old one.

Museos de Mequinenza also aims to highlight the important artistic legacy of writer Jesús Moncada and the tangible and intangible heritage related to the three rivers flowing nearby. The museums enhance the town's cultural identity and boost its role as a cultural and artistic hub and driver of sustainable development in the region.

The History Museum is housed in the María Quintana School, which was built in 1927 and was once home to the schools in the Old Town of Mequinenza. The building has been rehabilitated.

The Mining Museum preserves stories of coal mining and showcases the Mequinenza coal basin's mining heritage, showing visitors how the systems used to extract coal have changed over the centuries. Tools, authentic machinery and archival images are displayed inside the mine.

The Prehistoric Past Museum, aimed at a younger audience, explores the Neolithic Age, the Bronze Age and the Iron Age in a single space with faithful recreations of archaeological sites such as Los Castelletts and Vall Major. Visitors can also see examples of rock art found in Mequinenza, which forms part of the Rock Art of

místní lidé tahali proti proudu řeky říční čluny zvané 'llauts', a to pomocí lan. Tato okružní stezka vede souběžně s řekou Ebro a soutokem Aiguabarreig uprostřed borových lesů, kermesových dubů, rozmarýnu a tymiánu. Trasa prochází v blízkosti několika míst průmyslového dědictví, včetně starých uhelných dolů. V závěrečné části je krajina plná starých olivovníků a sadů.

Potřebné zdroje

V muzeu jsou zaměstnáni tři lidé: jeden ředitel a dva průvodci.

Roční rozpočet je 15 000 € a zajišťuje jej obecní zastupitelstvo.

Na zřízení muzejního komplexu bylo zapotřebí celkem 2 300 000 €.

Důkaz úspěchu

Muzea ročně navštíví 10 000 návštěvníků a jsou součástí několika muzejních sítí, jako je Globální síť vodních muzeí UNESCO

the Mediterranean Basin and has been declared a World Heritage Site by UNESCO.

The town offers visitors a walking or cycling route known as 'Camí de Sirga', where local people used to pull riverboats called 'llauts' against the river current using ropes. This circular trail runs parallel to the River Ebro and the Aiguabarreig confluence amid pine forests, kermes oaks, rosemary and thyme. The route passes near several industrial heritage sites, including old coal mines. In the final section, the landscape is filled with ancient olive trees and orchards.

Resources needed

Three people are employed by the museum: one director and two guides.

The annual budget is €15 000 and is provided by the municipal council.

A total of €2 300 000 was required to set up the museum complex.

Evidence of success

The museums receive 10 000 visitors per year and are part of several museum networks, such as UNESCO's Global Network of Water Museums.

Hornické muzeum, Mequinenza
© Muzea Mequinenza

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Rozvoj sítě muzeí pro správu městských památkových objektů a jejich důslednou a uspořádanou prezentaci s obsahem vhodným pro všechny věkové kategorie vytvořil pro tuto oblast důležitou kulturní a turistickou atrakci. Muzeum také slouží jako kulturní centrum, kde se konají projekty související s historií a památkou Mequinenzy, stejně jako výstavy současného umění.

WEB

www.museosdemequinenza.com

Potential for learning or transfer

The development of a network of museums to manage the town's heritage assets and present them in a rigorous, orderly manner with content suitable for all ages has created an important cultural and tourist attraction for the area. The museum also serves as a cultural centre hosting projects related to the history and memory of Mequinenza, as well as contemporary art exhibitions.

WEB

www.museosdemequinenza.com

A photograph of a lynx sitting on a tree branch in a forest. The lynx is the central focus, looking towards the left. The background is a dense forest with green foliage and tree trunks. The text is overlaid on the bottom half of the image, set against a green background.

**spolková
země
sasko
-anhaltsko**

Historické parky Garden Dreams v Sasku-Anhaltsku

Garden Dreams history parks in Saxony-Anhalt

Sasko-Anhaltsko je domovem přibližně 1 000 zahradních památek, z nichž ty nejkrásnější jsou součástí sítě Garden Dreams.

Sít Garden Dreams zahrnuje 50 historických parků a zahrad, které odrážejí historii zahradního designu v Sasku-Anhaltsku, od baroka až po současnost. Zahrnují širokou škálu zahrad: klášterní zahrady, botanické zahrady, zámecké parky a mnohé další.

Zejména od roku 1945 bylo mnoho zahradních památek v Sasku-Anhaltsku přestavěno, předěláno a neudržováno v souladu s památkovými standardy. Celá řada zahrad byla také neobjevených. Mnoho majitelů mělo či má málo znalostí a zkušeností s kulturně a historicky autentickou obnovou, turistickým využitím a marketingem těchto míst.

Potřebné zdroje

Od roku 2019 je roční rozpočet na správu sítě Garden Dreams přibližně 100 000 € (financováno ministerstvem hospodářství Saska-Anhaltska) a dalších 60 000 € ve formě členských příspěvků. Nadregionální marketing financuje státní marketingová společnost.

Důkaz úspěchu

Od založení sítě bylo do parků a zahrad investováno více než 60 000 000 €. Průzkum mezi návštěvníky v Sasku-Anhaltsku ukázal, že 68.5 % turistů, kteří byli ochotni se do regionu vrátit, uvedlo jako důvod svého návratu „parky a zahrady“.

Parky generují vznik další turistické infrastruktury: 50 míst je domovem více než 40 kaváren a restaurací, přibližně 25 ubytovacích zařízení, 15 obchodů se suvenýry a více než 20 muzeí a výstav.

Saxony-Anhalt is home to approximately 1 000 garden monuments, the most beautiful of which form part of the Garden Dreams Network.

The Garden Dreams Network encompasses 50 historic parks and gardens that reflect the history of garden design in Saxony-Anhalt from the Baroque period to the present day. They include a wide range of gardens: monastery gardens, botanical gardens, castle parks and many more.

Since 1945 especially, many of the garden monuments in Saxony-Anhalt have been converted, redesigned and not maintained in accordance with the heritage regulations. A lot of the grounds were also unknown. Many owners had or have little knowledge and experience of culturally and historically authentic restoration, tourism use and marketing of the sites.

Resources needed

From 2019, the annual budget for managing the Garden Dreams Network is approximately €100 000 (funded by the Ministry of Economic Affairs for Saxony-Anhalt) and an additional €60 000 in membership fees. Supra-regional marketing is funded by the state-level marketing company.

Evidence of success

More than €60 000 000 have been invested in parks and gardens since the network was founded. A survey of visitors in Saxony-Anhalt found that 68.5% of tourists who were willing to return to the region stated 'parks and gardens' as the reason for their return.

The parks attract other tourist infrastructure: the 50 venues are home to more than 40 cafés/ restaurants, around 25 accommodation facilities, 15 souvenir shops and more than 20 museums/exhibitions.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Sdružování historických zahrad a parků pod společnou značku zajišťuje, že zúčastněné parky mají:

- společný marketing
- platformu pro propagaci jejich kulturních památek a veřejných akcí
- provozní podporu, přenos znalostí a výměnu znalostí
- lepší přístup k financování díky zvýšené informovanosti a zprostředkování ze strany sdružení

Úspěch sítě lze přičíst následujícím faktorům:

- spolupráci mezi ochranou dědictví a cestovním ruchem
- zapojení spolkové země
- spolupráci mezi vlastníky parků: vzájemná motivace a inspirace

Tento přístup lze aplikovat i na jiná místa kulturního a přírodního dědictví.

Pokud jde o zvládání klimatických změn, regionálním parkům v Sasku-Anhaltsku by velmi pomohlo poučit se z jihoevropských zavlažovacích systémů.

WEB

<https://gartentraeume-sachsen-anhalt.de/de/start.html>

Potential for learning or transfer

Bundling historical gardens and parks together under a joint label ensures that the participating parks have:

- a common marketing presence
- a platform to promote their cultural assets or events
- operational support, knowledge transfer and knowledge exchange
- better access to funding due to increased awareness and mediation by an association

The success of the network can be attributed to the following factors:

- cooperation between heritage conservation and tourism
- the federal state's commitment to the garden network's goals
- close, continuous communication between stakeholders
- cooperation between park owners: mutual motivation and inspiration

This approach may be applied to other cultural and natural heritage sites.

When it comes to coping with climate change, learning from southern European irrigation systems would be very helpful for regional parks in Saxony-Anhalt.

WEB

<https://gartentraeume-sachsen-anhalt.de/de/start.html>

Zámecká zahrada v Blankenburgu
© Gartenträume Sachsen-Anhalt e.V.

Jazzový festival 2020

Jazz Festival 2020

V roce 2019 se Jazzový festival poprvé konal za podpory několika sponzorů (Sasko-Anhaltsko, Initiative für Musik, Lotto-Toto). Festival se koná v klášteře Jerichow, pořádá koncerty mezinárodních hvězd a regionálních hudebních sdružení a zakládá nový druh hudební události v Jerichowě. Kromě středověkých trhů je festival zaměřen na publikum, které se zajímá o kulturu. Díky cílené marketingové strategii a široce šířené reklamě (videonástěnka, inzeráty v novinách, použití stejného layoutu, rozhlasové klipy) letos navštívilo festival velké množství návštěvníků. Mnoho návštěvníků se již festivalu zúčastnilo v roce 2019 a vrátili se, aby byli součástí druhého Jerichowského festivalu. Kvalita umělců přitahuje na akci v klášteře velké publikum. Jazzový festival v Jerichowě se stal nedílnou součástí německého kalendáře prvotřídních jazzových akcí.

Potřebné zdroje

Na organizaci festivalu je zapotřebí rozpočet přibližně 78 000 €. Finanční prostředky jsou získávány z různých zdrojů (veřejné prostředky, vlastní prostředky a vlastní příspěvky). Na organizaci akce se přímo podílí kolem 25 lidí (Nadace Jerichowského kláštera, dobrovolníci, externí firmy).

Důkaz úspěchu

V roce 2020 se akce zúčastnilo kolem 900 hostů a účastníků. Bylo zde velké množství vracejících se návštěvníků. Pro mnoho umělců to byl jejich první koncert v roce 2020, protože sektor kultury a správy akcí značně utrpěl kvůli opatřením v oblasti veřejného zdraví přijatým v reakci na pandemii. Akce podporuje stávající pracovní místa a místní obyvatelé ji vysoce oceňují. Má velkou spádovou oblast. Třetí Jazzový festival se konal od 13. srpna 2021 do 15. srpna 2021 a opět se ho zúčastnilo několik stovek hostů/účastníků.

In 2019, the Jazz Festival was held for the first time with support from several sponsors (State of Saxony-Anhalt, Initiative für Musik, Lotto-Toto). The festival takes place at Jerichow Monastery, hosting concerts by international stars and regional music associations and establishing a new kind of musical event in Jerichow. Besides the medieval markets, the festival is aimed at an audience with an interest in culture. Due to the targeted marketing strategy and broad-based advertising (video board, newspaper advertisements, use of the same layout, radio clips), large numbers of visitors attended the festival this year. Many of the visitors had already participated in the festival in 2019 and came back to be part of the second festival in Jerichow. The quality of the artists attracts a large audience to the event at the monastery. Jerichow Jazz Festival has become a fixture on Germany's calendar of high-class jazz events.

Resources needed

A budget of approximately €78 000 is required to organise the festival. Funds are obtained from a variety of sources (public funds, own funds and own contribution). Around 25 people are directly involved in organising the event (Stiftung Kloster Jerichow, volunteers, external companies).

Evidence of success

In 2020, around 900 guests/participants attended the event. There were large numbers of returning visitors. For many artists, it was their first concert in 2020 as the culture and event management sectors have suffered greatly due to the public health measures adopted in response to the pandemic. The event strengthens existing jobs and is highly appreciated by local residents. It has a large catchment area. The third Jazz Festival took place from 13 August

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tento typ akce nabízí dobrou příležitost k podpoře hudby a kultury ve venkovských oblastech. Klášter nabízí spoustu prostoru a nachází se v řídce osídlené oblasti – to může být v „normální“ době nevýhoda, ale během pandemie je výhodné zajistit bezpečný odstup pro stovky lidí.

Prožití akcí s živou hudbou je v této těžké době velmi oceňováno jak umělci a hudebníky, tak publikem.

WEB

<https://www.kloster-jerichow.de/279/erleben-geniessen/jazz-festival>

2021 to 15 August 2021 and was again attended by several hundred guests/participants.

Potential for learning or transfer

This type of event offers a good opportunity to boost music and culture in rural areas. The monastery has lots of space and is located in a sparsely populated area – this could be a disadvantage in ‘normal’ times but it is beneficial during the pandemic to ensure safe distancing for hundreds of people.

Live music experiences are greatly appreciated by both artists/musicians and the audience during this difficult time.

WEB

<https://www.kloster-jerichow.de/279/erleben-geniessen/jazz-festival>

*Jazzový festival Jerichow 2021
© Andreas Lander*

Karta světového dědictví a autobusová trasa světového dědictví

World Heritage Card and World Heritage Bus Route

Karta světového dědictví a autobusová trasa světového dědictví pokrývají čtyři místa ze seznamu světového dědictví UNESCO: Lutherův památník ve Wittenbergu, Bauhaus v Dessau, Desavsko-Wörlitzskou zahradní říši a Biosférickou rezervaci Středního Labe.

Tyto čtyři světové památky UNESCO, které jsou ve světě jedinečné, spojily v roce 2004 své síly prostřednictvím marketingové sítě Luther | Bauhaus | Zahradní říše. To vedlo k bezprecedentní úrovni turistické spolupráce, která turistům umožňuje zažít rozmanitost památek v regionu.

S kartou světového dědictví získáte průvodce a mapu s podrobnými informacemi o všech službách, které můžete s kartou světového dědictví využívat. Dozvíte se také více o městech a památkách v regionu světového dědictví a najdete pro svůj pobyt cenné tipy.

Existují dva typy karet světového dědictví: 24hodinová karta (€ 19,90) a 3denní karta (€ 39,99). Pro oba typy je k dispozici karta pro dospělé a pro děti (5-14 let).

Na jaře 2020 byla stávající autobusová linka zmodernizována a se stala linkou světového dědictví. Autobus světového dědictví je k dispozici turistům a obyvatelům a jezdí každou hodinu.

Kombinace řady atrakcí povzbuzuje turisty k delšímu pobytu v regionu a podporuje venkovskou turistiku.

Karta a autobus umožňují turistům navštívit mimořádné rozsáhlé hmotné i nehmotné dědictví, v němž se snoubí kultura a příroda.

Oba postupy povzbuzují návštěvníky, aby cestovali udržitelnějším způsobem: lidé mohou prozkoumat region světového dědictví na kole, pěšky a nebo lodí.

Autobus nabízí ekologické hromadné cestování a snižuje počet individuálního cestování vlastním autem.

The World Heritage Card and World Heritage Bus Route cover four UNESCO sites: Luther Memorial in Wittenberg, Bauhaus Dessau, Garden Kingdom Dessau-Wörlitz and Middle Elbe Biosphere Reserve.

These four UNESCO sites, which are unique in the world, joined forces via the Luther | Bauhaus | Garden Kingdom marketing network in 2004. This has led to unprecedented levels of tourist cooperation, enabling tourists to experience the variety of heritage sites in the region.

With the World Heritage Card, you will receive a travel guide and a map containing detailed information about all the services you can use with the World Heritage Card. You will also learn more about the cities and sites in the World Heritage Region and find valuable tips for your stay.

There are two types of World Heritage Card: a 24-hour card (€19.90) and a 3-day card (€39.99). For both types, there is an adult and a children's card (5-14 years).

In spring 2020, an existing bus line was upgraded to become the World Heritage Line. The World Heritage Bus is available to tourists and residents and leaves hourly.

The combination of a series of attractions encourages tourists to stay longer in the region and boosts rural tourism.

The card and the bus enable tourists to visit an outstanding selection of tangible and intangible heritage, combining both culture and nature.

Both practices encourage visitors to travel in a more sustainable manner: people can explore the World Heritage Region by bike, on foot or by boat.

The bus offers environmentally friendly collective travel and reduces individual travel by private car.

Potřebné zdroje

Pro kartu světového dědictví:

- roční marketingový příspěvek od partnerů a členů sdružení cestovního ruchu ve výši 261,80 € (brutto) nebo 297,50 € (brutto) pro nečleny (celkem 115 partnerů)
- žádné veřejné financování

Pro autobus světového dědictví

- veřejné financování od spolkové země Sasko-Anhaltsko

Důkaz úspěchu

Karta světového dědictví:

K dnešnímu dni se prodalo kolem 15 000 karet.

Počet partnerů se již zvýšil z 86 na 115.

Síť partnerů se rozrůstá: nyní zahrnuje ADAC, asociace, partnerské karty HarzCard, WeimarCard, ThuringiaCard, AboCard Plus a další marketingové partnery.

Autobus světového dědictví:

V oblasti Wittenbergu bylo vybudováno 64 nových autobusových zastávek s vyznačením linky světového dědictví a jízdní řády s plakátem linky světového dědictví a vyobrazením autobusů. Kromě toho bylo nově označeno osm již existujících autobusových zastávek.

Resources needed

For the World Heritage Card:

- annual marketing contribution from partners and members of the tourism association of €261.80 (gross) or €297.50 (gross) for non-members (115 partners in total)
- no public funding

For the World Heritage Bus:

- public funding from the State of Saxony-Anhalt

Evidence of success

World Heritage Card:

To date, around 15 000 cards have been sold.

The number of partners has already increased from 86 to 115.

The partner network is growing: it now includes the ADAC, associations, partner cards HarzCard, WeimarCard, ThuringiaCard, AboCard Plus and other marketing partners.

World Heritage Bus:

In the Wittenberg district, 64 new bus stop signs have already been erected with the World Heritage Line marking and timetable boxes displaying the World Heritage Line poster and bus display. In addition, eight bus stops have been labelled.

Náměstí ve Wittenbergu
© Uwe Weigel

Karta světového dědictví
© Uwe Weigel

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Spolupráce mezi regionálními partnery podporuje kulturní a přírodní cestovní ruch ve venkovských oblastech a lze ji s nízkými náklady aplikovat i v jiných regionech.

WEB

<https://welterbecard.de/>

Potential for learning or transfer

Cooperation between regional partners boosts cultural and nature tourism in rural areas and can be applied to other regions at a low cost.

WEB

<https://welterbecard.de/>

Prohlídka zahrady v Dessau-Rosslau
© Uwe Weigel

Přírodní dědictví lesa v Blankenburgu (oblast Středního Harzu)

Natural heritage forest in Blankenburg (Middle Harz region)

Přírodní dědictví lesa v Blankenburgu se vyznačuje souvislými oblastmi původního lesního porostu s vysokým podílem stromů starších 60 let.

V roce 2011 získala Sasko-Anhaltská nadace pro ochranu životního prostředí, přírody a klimatu (SUNK) od spolkové vlády více než 2 000 hektarů cenných lesů. Kromě opatření na přeměnu lesů má v lese přírodního dědictví prioritu procesní ochrana, to znamená, že les je třeba ponechat přirozenému vývoji. Les přírodního dědictví je již nyní útočištěm mnoha chráněných druhů, jako je čáp černý a rys ostrovid. Od roku 2020 nadace aktivně pracuje na tom, aby byl les s přírodním dědictvím více viditelný a aby zde mohly různé cílové skupiny prožít řadu zážitků prostřednictvím šetrné turistiky a řízeného toku návštěvníků.

V rámci partnerství se známým regionálním včelařem, jehož včely produkují lesní med v tomto lese, vznikl nový regionální produkt: lesní med přírodního dědictví. Med slouží k upoutání pozornosti na region a na přírodní dědictví lesa. Nabízí také možnosti pro další aktivity z oblasti environmentálního vzdělávání: ve spolupráci se včelařem lze organizovat komentované prohlídky se školními třídami a vzdělávacími institucemi i obecnější akce.

Aby bylo možné znalosti lidí o lese dále rozvíjet a přitáhnout zájem mladých lidí o přírodu a venkovní prostředí, dostal les svůj vlastní digitální tematický den na kanálech sociálních médií nadace.

Potřebné zdroje

O rozvoj lesa se starají dva projektoví koordinátoři. K nastavení marketingových projektů jsou zapotřebí zaměstnanci se zkušenostmi, znalostmi, kontakty a organizačními schopnostmi (8 hodin týdně) a podpora od manažera komunikace nebo sociálních sítí (6–8 hodin týdně).

The natural heritage forest in Blankenburg is characterised by contiguous areas of native forest growth, with a high proportion of trees older than 60 years.

In 2011, the Saxony-Anhalt Environment, Nature and Climate Protection Foundation (SUNK) received more than 2,000 hectares of valuable forest from the federal government. As well as silvicultural conversion measures, process protection takes priority in the natural heritage forest, i.e. the forest is to be left to develop naturally. The natural heritage forest is already a refuge for many protected species, such as the black stork and the lynx. Since 2020, the foundation has been actively working to make the natural heritage forest more visible and experienceable for different target groups through gentle tourism and a guided visitor flow.

As part of a partnership with a well-known regional beekeeper, whose bees produce honey from the nectar of plants in the foundation forest, a new regional product has been created: natural heritage forest honey. The honey serves to draw attention to the region and to the natural heritage forest. It also offers opportunities for further environmental education activities: guided tours with school classes and educational institutions, as well as more general events, can be organised in collaboration with the beekeeper.

In order to further develop people's knowledge of the forest and attract interest from young people in nature and the outdoors, the forest was given its own digital theme day on the foundation's social media channels.

Resources needed

Two project coordinators take care of the forest's development. To set up marketing projects, staff with experience, knowledge, contacts

Důkaz úspěchu

To se ukázalo jako dobrá praxe, protože kombinuje mnoho různých aspektů: oslovuje širší publikum a cílovou skupinu, aby vysvětlilo, co je přírodní dědictví lesa, zvyšuje povědomí o ochraně druhů, upozorňuje na význam včel pro náš ekosystém a informuje lidi o tom, jak je a náš ekosystém chránit.

Prostřednictvím našich digitálních výletů dáváme lidem, kteří náš les neznají, představu o fungování lesa jako útočiště divoké přírody.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Tato praxe může být zajímavá pro ostatní regiony, které se z ní mohou poučit, protože pomáhá přilákat návštěvníky a lidi, kteří projekt neznají. Díky spolupráci se známým partnerem z regionu můžete sdílet kapacitu a zajistit této praxi úspěch. Tyto druhy partnerství vám také umožňují přijímat nové nápady a názory, které mohou být užitečné a představují skvělý doplněk k vašemu vlastnímu projektu.

WEB

<https://www.sunk-lsa.de/nationales-naturerbe/naturerbewald-blankenburger>

and organisational skills are required (8 hours per week), alongside support from a communication or social media manager (6-8 hours per week).

Evidence of success

This has proven to be a good practice because it combines many different aspects: reaching a larger audience and target group to explain what a natural heritage forest is, raising awareness of species conservation, drawing attention to the importance of bees for our ecosystem and giving people information on how to protect them and our ecosystem.

Through our digital hikes, we offer people who are unfamiliar with our forest an impression of a biodiversity refuge.

Potential for learning or transfer

This practice may be interesting for other regions to learn from because it helps attract visitors and people who are unfamiliar with the project. By working with a well-known partner from the region, you can share capacity and make the practice a success. These kinds of partnerships also allow you to receive new ideas and opinions, which can be helpful and represent a great addition to your own project.

WEB

<https://www.sunk-lsa.de/nationales-naturerbe/naturerbewald-blankenburger>

Les přírodního dědictví Blankenburgu
© Eric Fresia

Románská cesta

The Route of the Romanesque

Románská cesta byla založena proto, aby upozornila na rozmanitost středověkých architektonických památek v regionu Sasko-Anhaltsko.

Románská cesta byla zahájena v roce 1993, aby upozornila na rozmanitost středověkých architektonických památek a poskytla historické nahlédnutí do období mezi lety 950 a 1250 na území dnešního Sasko-Anhaltska. Románská cesta je jednou z deseti nejúspěšnějších turistických tras v Německu.

Od svého založení v roce 1993 je památkovou destinací pro turisty se zájmem o vzdělávání, milovníky umění a historie.

Od roku 2007 je trasa propojena po celé Evropě a je součástí Evropské kulturní cesty TRANSROMANICA, nakteroudohlíží Rada Evropy. V roce 2008 se stala součástí německé sítě Holiday Road Network.

Románská cesta pokrývá více než 1 000 km v okružní trase přes Sasko-Anhaltsko tvořící tvar osmičky, a s hlavním městem Magdeburg, které je její křižovatkou, spojuje 88 vybraných staveb z románské doby.

Kláštery a katedrály, klenotnice, vesnické kostely, hrady a zámky seřazené jako šňůra perel se objevují jako současní svědci přelomové éry německých a evropských středověkých dějin.

Mezi lety 950 a 1250 se region, který dnes známe jako Sasko-Anhaltsko, vyvinul v evropské politické a kulturní centrum pod ottonskou nadvládou. Odkaz tohoto rozkvětu se v Sasko-Anhaltsku zachoval v celé své kráse a rozmanitosti více než v téměř jakékoli jiné spolkové zemi.

The Route of the Romanesque was launched to draw attention to the diversity of medieval architectural monuments in the Saxony-Anhalt region.

The Route of the Romanesque was launched in 1993 to draw attention to the diversity of medieval architectural monuments and provide a historical insight into the period between 950 and 1250 in what is now Saxony-Anhalt. The Route of the Romanesque is one of the ten most successful tourist trails in Germany.

Since its launch in 1993, it has been a heritage destination for educational tourists, art lovers and history buffs.

Since 2007, the route has been networked throughout Europe and is part of the European Cultural Route TRANSROMANICA overseen by the Council of Europe. In 2008, it became part of the German Holiday Road Network.

The Route of the Romanesque covers more than 1 000 km in a circular route through Saxony-Anhalt, forming a figure of eight with the state capital Magdeburg as the intersection and connecting 88 selected buildings from the Romanesque era.

Lined up like a string of pearls, monasteries and cathedrals, treasure chambers, village churches, castles and palaces emerge as contemporary witnesses to a ground-breaking era in German and European history in the Middle Ages.

Between 950 and 1250, the region that is now Saxony-Anhalt developed into a European political and cultural hub under Ottonian rule. More than in almost any other federal state, the legacy of this heyday has been preserved in Saxony-Anhalt in all its splendour and diversity.

Potřebné zdroje

Na správu sítě je každý rok potřeba asi 100 000 €, bez marketingových nákladů (Investiční a marketingová korporace Sasko-Anhaltsko, IMG).

Důkaz úspěchu

Románská cesta přiláká každoročně přes 1,5 miliónu návštěvníků jak z Německa, tak ze zahraničí.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Románská cesta je součástí sítě německých turistických stezek a sdílí s nimi znalosti.

Sasko-Anhaltsko/Cesta románského turistického sdružení nabízí průvodcům doplňková školení v kulturní turistice a udržitelnosti, pořádá den průvodců a podporuje dobrovolnou práci ve spolupráci se sdružením pro kulturní dědictví (Landesheimatbund).

WEB

<https://www.strassederromanik.de/>

Resources needed

Around €100 000 are needed to manage the network each year, excluding marketing costs (Investment and Marketing Corporation Saxony-Anhalt, IMG).

Evidence of success

The Route of the Romanesque attracts more than 1.5 million visitors from Germany and beyond each year.

Potential for learning or transfer

The Route of the Romanesque is part of the network of German tourist trails and shares knowledge with them.

The Saxony-Anhalt/Route of the Romanesque tourism association offers additional training for tour guides in cultural tourism and sustainability, holds a tour guide day and promotes voluntary work in cooperation with the cultural heritage association (Landesheimatbund).

WEB

<https://www.strassederromanik.de/>

Klášterní kostel v Gernrode
© Anja Koch

Virtuální klášter a muzeum („Kloster virtuell“)

Virtual monastery & museum (‘Kloster virtuell’)

Omezení uvalená v důsledku pandemie Covid-19 (kapacitní limity, omezená otevírací doba, hygienická opatření) si vyžádala přehodnocení a urychlení digitalizačních procesů. Nyní můžete objevit historii kláštera v Michaelsteinu jen kliknutím myši z pohodlí vašeho domova a vydat se na dobrodružnou prohlídku virtuální hudební výstavy.

„Kloster Virtuell“ je mnohem víc než jen standardní 360° prohlídka. 3D rozměr nabízí návštěvníkům intenzivnější zážitek a prohlídku obohacují četná odborná videa.

Mezi cílové skupiny prohlídky patří školní třídy, které mohou virtuální muzeum využívat jako mimoškolní učební prostor ve vlastní třídě. Z hlediska bezbariérovosti mohou nově muzeum navštívit lidé s pohybovými problémy, kteří se kvůli schodům nemohli dostat do některých částí budovy. Iniciativy virtuální kulturní turistiky lze využít i jako nadregionální nebo mezinárodní reklamní médium.

Potřebné zdroje

Pandemie Covid-19 vedla ke zrušení akcí, takže vlastní prostředky mohly být použity jinde. Náklady na 3D skenování a výrobu filmu se pohybovaly v nízkých pěticiferných číslech.

Důkaz úspěchu

Muzeum kláštera Michaelstein je silně závislé na cestovním ruchu v pohoří Harz. Vysoký počet návštěvníků v létě kontrastuje s nízkým počtem v zimě. Od 4. prosince se přes Kloster Virtuell zarezervovalo asi 7 000 návštěvníků, což odpovídá zhruba jedné třetině celkového počtu návštěvníků za běžný rok. Virtuální iniciativa, online prohlídky a odpovídající reklamní kampaň výrazně zvýšily povědomí o klášteře.

The restrictions imposed due to the Covid-19 pandemic (capacity limits, restricted opening hours, hygiene measures) required a rethink and an acceleration of digitisation processes. You can now discover the history of the monastery in Michaelstein at the click of a mouse from the comfort of your sofa and go on an adventure tour of the music exhibition.

‘Kloster Virtuell’ is much more than just a standard 360-degree tour. The 3D room offers a more intense visitor experience and numerous expert videos enrich the tour.

Beneficiaries include school classes who can use the virtual museum as an extracurricular learning space in their own classroom. In terms of accessibility, people with mobility problems who could not enter certain areas of the building due to stairs can now visit the museum. Virtual cultural tourism initiatives can also be used as a supragional or international advertising medium.

Resources needed

The Covid-19 pandemic led to event cancellations, so own funds could be used elsewhere. The cost of the 3D scan and film production ran into the low five figures.

Evidence of success

The Michaelstein Monastery Museum is highly dependent on tourism in the Harz Mountains. Strong visitor numbers in summer contrast with low numbers in winter. Around 7 000 visitors have booked through the Kloster Virtuell since 4 December, corresponding to around one-third of the total visitors for a normal year. The virtual initiative, online tours and corresponding advertising campaign have raised awareness of the monastery considerably.

Potenciál pro vzdělávání a přenositelnost

Virtuální muzeum lze snadno přenést do jakéhokoli velkého, středního nebo malého muzea. K poskytování informací v textu, obrázcích nebo videu lze použít tagy. Jednotlivé oblasti mohou být pokryty textem pro rychlý přehled o půdorysech. Tagy lze vytvořit v různých barvách, aby uživatelům vizuálně indikovaly, jaká forma informací je k dispozici. U 3D záleží na muzeu, jaký rozpočet má k dispozici.

WEB

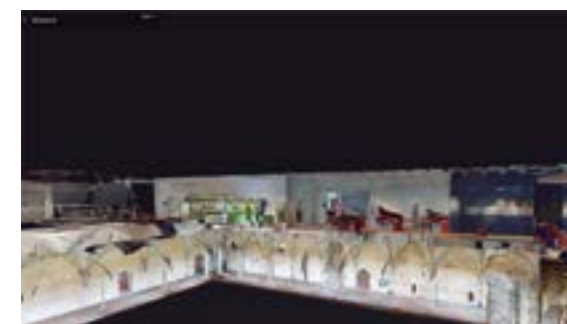
<https://www.kloster-michaelstein.de/>

Potential for learning or transfer

The virtual museum can easily be transferred to any large, medium or small museum. Tag points can be used to provide information in text, images or video. Individual areas can be covered in text to give a quick overview on the floor plans. The tag points can be created in different colours to visually indicate to users what form of information is available. With the 3D scan, it is up to the museum to decide what budget they have available.

WEB

<https://www.kloster-michaelstein.de/>

*Virtuální klášter Michaelstein
© Klášter Michaelstein*

MODELY MANAGEMENTU VENKOVSKÝCH PAMÁTEK

MOMAr
Interreg Europe

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro
regionální rozvoj